

RAPORT O STANIE GMINY ŁAZY ZA 2023 ROK

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	7
II. Ogólna charakterystyka miasta i gminy	7
III. Struktura demografii	10
IV. Finanse Gminy	16
V. Realizacja budżetu obywatelskiego i funduszu soleckiego.....	25
VI. Informacja o stanie mienia komunalnego	29
VII. Spółki z udziałem Gminy Łazy	37
VIII. Ład przestrzenny.....	51
IX. Środowisko	54
X. Gospodarka odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi	58
XI. Polityka społeczna.....	63
XII. Kultura i sport	80
XIII. Oświata.....	89
XIV. Bezpieczeństwo	101
XV. Inne informacje.....	104
XVI. Realizacja uchwał Rady Miejskiej	106

Szanowni Państwo,

na podstawie art. 28 aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym przedstawiam niniejszym Raport o stanie Gminy Łazy za rok 2023, w którym znajdą Państwo kompleksową i syntetyczną informację dotyczącą minionego roku.

Dobry stan finansowy i inwestycyjny Gminy Łazy to efekt świadomego i odpowiedzialnego zarządzania finansami, dbałości o stabilność dochodów, efektywne zarządzanie wydatkami oraz inwestycje w infrastrukturę. Przejrzystość i zrównoważony rozwój są kluczowe dla budowania silnej i prosperującej społeczności lokalnej. Poprzez prawidłowe zarządzanie gminą staramy się zapewnić mieszkańcom wysoką jakość usług publicznych, stabilność podatkową oraz rozwój miasta i poszczególnych sołectw.

W minionym roku gmina skutecznie zredukowała swoje zadłużenie, co zwiększyło jej stabilność finansową i elastyczność w zarządzaniu zasobami. Spłata części zadłużenia pozwoliła na obniżenie kosztów obsługi długu, co przekłada się na większą ilość środków dostępnych na bieżące potrzeby oraz inwestycje. Wydatki są planowane w sposób przemyślany, z naciskiem na realizację najważniejszych celów i priorytetów społecznych. Gmina jest w dobrym stanie finansowym co przekłada się na stabilne i różnorodne źródła dochodów. Oprócz dochodów z podatków lokalnych, gmina może czerpać korzyści z dotacji, subwencji, opłat i innych źródeł finansowania. Stabilność dochodów pozwala na długoterminowe planowanie i realizację inwestycji.

Gmina regularnie inwestuje w rozwój infrastruktury poprzez korzystanie z różnych źródeł dofinansowań. Zrealizowała w 2023 r. lub jest w trakcie realizacji szeregu inwestycji infrastrukturalnych, które mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców. Pierwszymi kluczowymi dla mieszkańców inwestycjami jest modernizacja dróg w całej gminie i sieci wodociągowej w poszczególnych sołectwach oraz budowa sieci kanalizacyjnej w Łazach.

W ramach modernizacji dróg gminnych realizowanych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w ramach przedsięwzięcia w 2023 r. została wykonana przebudowa ul. ks. M. Szostka wraz z budową sieci kanalizacji ściekowej w układzie grawitacyjno-tłocznym w Łazach. W 2023 r. wykonany został również etap III przebudowy ulicy Bocznej w Wysokiej. W ramach poprawy stanu infrastruktury drogowej zostały wybudowane chodniki na ulicach: Grabowska w Niegowoniczkach do ul. Szkolnej w Grabowej, 1 Maja w Rokitnie Szlacheckim, Mickiewicza w Chruszczobrodzie i Chruszczobród-Piaski oraz przebudowa ul. Jeziorowice w Niegowoniczkach. Zadanie było realizowane w ramach Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych „Polski Ład”.

Dodatkowo w roku 2023 Gmina Łazy pozyskała dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na realizację zadania pn. „Przebudowa ulicy Kościuszki w Ciągowicach”, której realizacja zaplanowana została na rok 2024.

Inwestycje w rozwój Gminy Łazy to także rozbudowa infrastruktury edukacyjnej, zdrowotnej i opiekuńczej. W minionym roku zakończona została dobudowa pomieszczeń przedszkolnych do budynku Szkoły Podstawowej w Chruszczobrodzie - zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Koszt tej inwestycji to kwota 1.914.437,37zł, w tym dofinansowanie w wysokości 1.373.441,07zł. W 2023 r. Gmina Łazy podpisała umowę o dofinansowanie realizacji zadania polegającego na utworzeniu miejsc opieki nad dziećmi w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 MALUCH+ 2022-2029. Zadanie polega na utworzeniu nowej instytucji opieki - Żłobka Miejskiego w Łazach w dwóch lokalizacjach: w budynku Szkoły Podstawowej nr 3 przy ulicy rtm. W. Pileckiego oraz w budynku Przedszkola Publicznego przy ulicy Topolowej. Realizację tych zadań przewidziano na rok 2024.

We wrześniu 2023 r. w Szkole Podstawowej nr 1 w Łazach nastąpiło otwarcie Zielonej Pracowni tj. szkolnej pracowni biologiczno-geograficznej. Sala została wyremontowana i wyposażona w nowe pomoce dydaktyczne dzięki dofinansowaniu z konkursu „Zielona pracownia” zorganizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach oraz środków Gminy Łazy Program zrealizowany został w terminie od września 2023 r. do czerwca 2024 r. Koszt inwestycji to 60.000,00 zł, w tym 48.000,00 zł to dotacja WFOŚiGW Katowice a 12.000,00 zł to wkład własny Gminy Łazy.

Dodatkowo ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 zrealizowany został projekt pn. „Laboratoria przyszłości”, który miał na celu wsparcie polegające na rozwijaniu infrastruktury szkolnej. W ramach projektu zostało zakupione wyposażenie służące rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży tj. przedmioty pozwalające na kształtowanie kompetencji przyszłości, pobudzenie kreatywności i odkrywanie talentów.

Gmina nie zapomina również o seniorach. W 2023 r. zrealizowane zostało zadanie w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 (edycja 2023) Moduł II: Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior+”. Uczestnikami Klubu "Senior+" jest 20 mieszkańców Gminy Łazy nieaktywnych zawodowo, którzy ukończyli 60 r.ż. Celem zdania jest zapewnienie wsparcia seniorom poprzez umożliwienie im korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywności, a także obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej. Klub Senior+ w Łazach czynny jest przez

5 dni w tygodniu średnio 4 godziny dziennie. Całkowity koszt zadania to 86.442,00 zł, w tym dofinansowanie 40.800,00 zł.

Inwestycje w Gminie Łazy obejmują różne sektory tj. infrastruktura, edukacja, ochrona zdrowia, ekologia, kultura i sport. Te działania nie tylko zwiększają komfort życia mieszkańców, ale również przyczyniają się do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej regionu. Rozwój inwestycyjny gminy jest kluczowym elementem długoterminowego rozwoju i dobrobytu społeczności lokalnej. Rozwój inwestycyjny Gminy jest oparty na długoterminowej strategii, która uwzględnia zarówno bieżące potrzeby, jak i przyszłe wyzwania. Wychodząc naprzeciw nowoczesnym rozwiązaniom skierowanym na rozwój Gminy Łazy w 2023 r. pozyskane zostały środki z Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadania pt. „Modernizacja pomieszczeń budynku Urzędu Miejskiego w Łazach przez dostosowanie obiektu do osób niepełnosprawnych oraz ze szczególnymi potrzebami”. Zaplanowano dostosowanie istniejącego obiektu dla osób niepełnosprawnych jak i również dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz adaptację budynku do obecnie obowiązujących przepisów ppoż. Realizacja inwestycji nastąpi w 2024 r.

Aby dodatkowo usprawnić pracę urzędu i zabezpieczyć przed potencjalnymi atakami informatycznymi w roku 2023 zrealizowano projekt grantowy pn. „Cyfrowa Gmina” dofinansowany z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 działanie 5.1 Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia. Głównym celem zadania było zwiększenie bezpieczeństwa informacji i gromadzonych danych w Urzędzie Miejskim w Łazach poprzez zbudowanie bezpiecznego systemu teleinformatycznego, wdrożenie odpowiednio zabezpieczonych systemów informatycznych. Całkowita wartość dofinansowania wyniosła 472.742,40 zł.

Nie bez znaczenia dla Gminy Łazy jest rozwój kulturalno-sportowy, dlatego w 2023 r. zrealizowano projekt pt. „Modernizacja budynku zaplecza i boiska sportowego Orlik w Łazach” dofinansowanego z Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach programu Moje Boisko - Orlik 2023. Zadanie polegało na poprawie stanu technicznego wybudowanego w roku 2012 ogólnodostępnego kompleksu sportowego Orlik oraz poprawie stanu bezpieczeństwa. Całkowita wartość zadania to kwota 158.680,11 zł w tym dotacja stanowiła 52.364,00 zł.

Podążając w kierunku rozwoju sportowego w 2023 r. ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych pozyskane zostało dofinansowanie na realizację inwestycji pn. „Budowa zaplecza sportowego wraz z przebudową bieżni lekkoatletycznej oraz infrastruktury stadionu sportowego w Łazach przy ul. Wiejskiej”, która zostanie wykonana w 2024 r.

Infrastruktura jest fundamentem rozwoju gminy. Inwestycje w sieci wodociągowe i kanalizacyjne są kluczowe dla poprawy jakości życia mieszkańców i przyciągania nowych inwestorów. W Łazach trwa porządkowanie sieci kanalizacyjnej. Zadanie przeznaczone jest do realizacji na lata 2021-2024, finansowane z przyznanej w 2021 r. kwoty 5.186.000,00 zł na uzupełnienie subwencji ogólnej z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie kanalizacji. Z kolei ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych Gmina Łazy pozyskała dofinansowanie na realizację inwestycji pn. „Zapobieganie kryzysowi wodnemu na terenie Gminy Łazy poprzez budowę i modernizację sieci wodociągowej”. Celem inwestycji była wymiana oraz modernizacja/przebudowa istniejącej sieci wodociągowej. Wykonano wymianę ok 6863 mb sieci wodociągowej w technologii PE- oraz częściowo przyłącza do granicy nieruchomości, zasuwy sieciowe, zasuwy do przyłączy domowych, hydranty, studnie strefowe, zabudowa zestawu hydroforowego w Niegowonicach przy ul. Kościuszki oraz projekty na każdą inwestycję wraz z nadzorem inwestorskim. Inwestycja zrealizowano w następujących miejscowościach: Łazy (ul. Mickiewicza i ul. Kolejowej, ul. Akacjowa, ul. Gajowa, ul. Źródłana); Turza (ul. Zwycięstwa, ul. Ogrodowa, ul. Sobieskiego); Niegowonice i Niegowoniczki (od skrzyżowania z ul. Dąbrowską, ul. Kościuszki, ul. Szkolna, ul. Grabowska oraz ul. Starowiejska, ul. Jurajska); Wysoka (ul. Żeromskiego do ul. Nowej); Rokitno Szlacheckie (ul. 1-go Maja); Kuźnica Masłońska (ulica Słoneczna oraz część ulicy Topolowej); Wiesiółka (łącznik ul. Jagodowej z ul. Studzienną). Realizacja zadania w latach 2022-2023. Całkowity koszt zadania - 13.191.380,00 zł, w tym dofinansowanie w kwocie 12.531.811,00 zł.

W 2023 r. Gmina Łazy otrzymała dofinansowanie na udzielenie dotacji kościołom na realizację zadania pn. „Wykonanie prac konserwatorskich restauracyjnych i budowlanych przy zabytkowych kościołach w Niegowonicach i Chruszczobrodzie” z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. Przewidywana wartość inwestycji to 3.571.443,00 zł, w tym kwota dotacji: 3.500.000,00 zł. Realizacja inwestycji rozpocznie się w 2024 r.

Gmina Łazy od lat podejmuje inicjatywy, poszukuje nowych rozwiązań i tworzy system zachęt, w celu zatrzymania młodych mieszkańców w Łazach. Powstanie nowych mieszkań przy ul. Topolowej to wyjście naprzeciw osobom, którzy z różnych względów nie są w stanie pozwolić sobie na własne mieszkanie z rynku komercyjnego. W ramach przedsięwzięcia powstaną dwa budynki w sumie 36 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 1757,2 m². Kwota pozyskanych na ten cel środków w 2023 r. to ponad 6 mln złotych.

Gmina utrzymała wysoki standard świadczonych usług publicznych, takich jak edukacja, ochrona zdrowia, kultura i sport. Modernizacja placówek edukacyjnych, realizacja projektów

prozdrowotnych, plan rewitalizacji obiektów sportowych oraz organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych przyczyniły się do poprawy jakości życia mieszkańców i ich aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.

Miniony rok był wyjątkowo udany dla gminy, która osiągnęła znaczną poprawę w zakresie finansów, infrastruktury oraz jakości życia mieszkańców. Dzięki redukcji zadłużenia, wzrostowi dochodów własnych oraz realizacji kluczowych inwestycji, gmina zbudowała solidne fundamenty do dalszego rozwoju. Mam nadzieję, że dbałość o zrównoważony rozwój oraz wysoka jakość usług publicznych przyczynią się do wzrostu zadowolenia mieszkańców i zwiększenia atrakcyjności gminy jako miejsca do życia i inwestycji.

Burmistrz Łaz

Maciej Kaczyński

I. WSTĘP

W Raporcie o stanie gminy za 2023 r. założono niepowielanie informacji, które znajdują się w innych dokumentach podsumowujących i opisujących działalność samorządu w minionym roku, a także stanowiących główne źródła informacji sprawozdawczych za poprzedni rok.

Raport o stanie gminy Łazy obejmuje:

1. ogólną charakterystykę miasta i gminy,
2. finanse gminy,
3. realizację budżetu obywatelskiego i funduszu sołectkiego,
4. informację o stanie mienia komunalnego,
5. spółki z udziałem Gminy Łazy,
6. ład przestrzenny,
7. środowisko,
8. oświatę,
9. kulturę i sport,
10. politykę społeczną,
11. bezpieczeństwo,
12. współpracę z organizacjami pozarządowymi,
13. inne informacje,
14. realizację uchwał.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY

Gmina Łazy położona jest we wschodniej części województwa śląskiego, w powiecie zawierciańskim, siedzibą gminy miejsko-wiejskiej są Łazy. Powierzchnia gminy Łazy wynosi 132,6 km² i obejmuje czternaście sołectw: Turza, Kuźnica Masłońska, Rokitno Szlacheckie, Hutki-Kanki, Grabowa, Skałbania, Niegowoniczki, Niegowonice, Trzebyczka, Chruszczobród, Chruszczobród-Piaski, Wiesiółka, Wysoka oraz Ciągowice. Obszar gminy przecina ważny kolejowy szlak komunikacyjny północ-południe, linia kolejowa Gdańsk - Warszawa - Częstochowa - Katowice, z dużą stacją rozrządową dla Śląska i Zagłębia. Przez obszar gminy biegną drogi wojewódzkie: nr 796 relacji Dąbrowa Górnicza - Zawiercie oraz nr 790 relacji Dąbrowa Górnicza - Ogrodzieniec - Pilica.

Znaczne powierzchnie gminy zajmują użytki rolne oraz lasy, mniejsze powierzchnie to tereny zurbanizowane.

jurajskich zalegają ciężkie ropy jurajskie i rędziny. Miejscami gleby są płytkie, a nawet szkieletowe. Gleby o wyższej przydatności rolniczej występują płacami na zboczach w okolicach Wysokiej, Rokitna Szlacheckiego, Niegowonic, Grabowej i Chruszczobrodu. Większość gleb o przeznaczeniu rolniczym jest trudna do uprawy ze względu na nadmierne zawilgocenie terenu spowodowane wysokim poziomem zalegania warstw nieprzepuszczalnych.

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Łazy należy do zlewni Wisły. Na północ od granic gminy przebiega wododział topograficzny pierwszego rzędu oddzielający zlewnie Wisły i Odry. Gmina położona jest pomiędzy dolinami Białej i Czarnej Przemszy. Zarówno w Dolinie Czarnej Przemszy jak i w Dolinie Mitręgi występują liczne stawy, rozlewiska i torfowiska o dużej bioróżnorodności.

Południowo-wschodnia część gminy odwadniana jest przez prawobrzeżne dopływy Białej Przemszy, do których należą Potok Mokrzenia, Potok Idzikówka oraz Centuria. Źródła rzeki Centurii biorą swój początek w lasach na terenie Hutek-Kanek w bijącym wśród piasków silnym wywierzysku krasowym, na dnie wielkiego zagłębienia ostrych, osypujących się piaszczystych zboczach. W otoczeniu źródła rozwinęła się bogata roślinność wodna.

Na terenie gminy występują także wody podziemne, które na terenach płaskich zalegają już na głębokości 1m. W strefie ostańców w okolicach Niegowonic i Grabowej zwierciadło wody ma charakter nieciągły i zalega na zmiennej głębokości do 20, a czasami nawet do 50 m.

Cennym elementem przyrodniczym na terenie gminy są lasy, zajmujące powierzchnię 5931,26 ha, co stanowi 44 % ogólnej powierzchni gminy. W zdecydowanej większości są to lasy chronione, na które składają się bory sosnowe, bory mieszane, lasy łąkowe i olsy. Kompleksy leśne pokrywające północną część gminy stanowią fragment korytarza ekologicznego, łączącego doliny Odry i Wisły. Obszar ten wyznaczony jest w krajowej sieci ekologicznej Ekonet-PL jako korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym. Wschodnia część gminy znajduje się w granicach parku krajobrazowego Orlich Gniazd oraz w obszarze chronionego krajobrazu - otuliny parku. W granicach parku usytuowany jest rezerwat przyrody Góra Chełm. Gospodarka drzewostanem na terenie leśnym uregulowana jest przez uproszczone plany urządzenia lasów. Ponadto na terenie gminy znajdują się następujące formy ochrony przyrody: Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, obszar Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska oraz Łąki Dąbrowskie, Rezerwat przyrody Góra Chełm, pomnik przyrody „Zespół źródeł rzeki Centurii” zlokalizowany w miejscowości Hutki-Kanki, pomnik przyrody „Pióropusznik strusi”. Gmina Łazy posiada liczne walory przyrodnicze. Na terenie gminy występują następujące formy ochrony przyrody: Obszary Natura 2000, Park Krajobrazowy, Rezerваты przyrody,

Pomniki przyrody. Pomnik przyrody „Pióropusznik strusi” stanowisko paproci o powierzchni ok. 0,26 ha, obszar łągu olszowego zlokalizowane w Ciągowicach. Pomnik przyrody „Zespół źródeł rzeki Centurii” stanowiska o szczególnej wartości przyrodniczej, krajobrazowej oraz dydaktycznej. Cenne między innymi ze względu na obecność endemitu warzuchy polskiej cochlearia polonica. Zlokalizowany w miejscowości Hutki-Kanki, w obrębie pomnika przyrody wprowadzono zakazy i ograniczenia.

W zakresie ustawy o Ochronie przyrody rozpatrzono 165 zgłoszeń i wniosków dotyczących zamiaru wycięcia drzew, złomów i wywrotów. Wydano w tym zakresie 19 decyzji administracyjnych. Gmina Łazy do Starostwa Powiatowego w Zawierciu złożyła 12 wniosków na wycięcie drzew lub krzewów. Na terenie Gminy Łazy wycięto 1040 szt. drzew, w tym u osób prywatnych 888 szt., na terenach gminnych 72 szt., na terenie innych firm i instytucji 80 szt., wywroty i złomy 5 szt. Nasadzono 37 szt. drzew i 65 szt. krzewów.

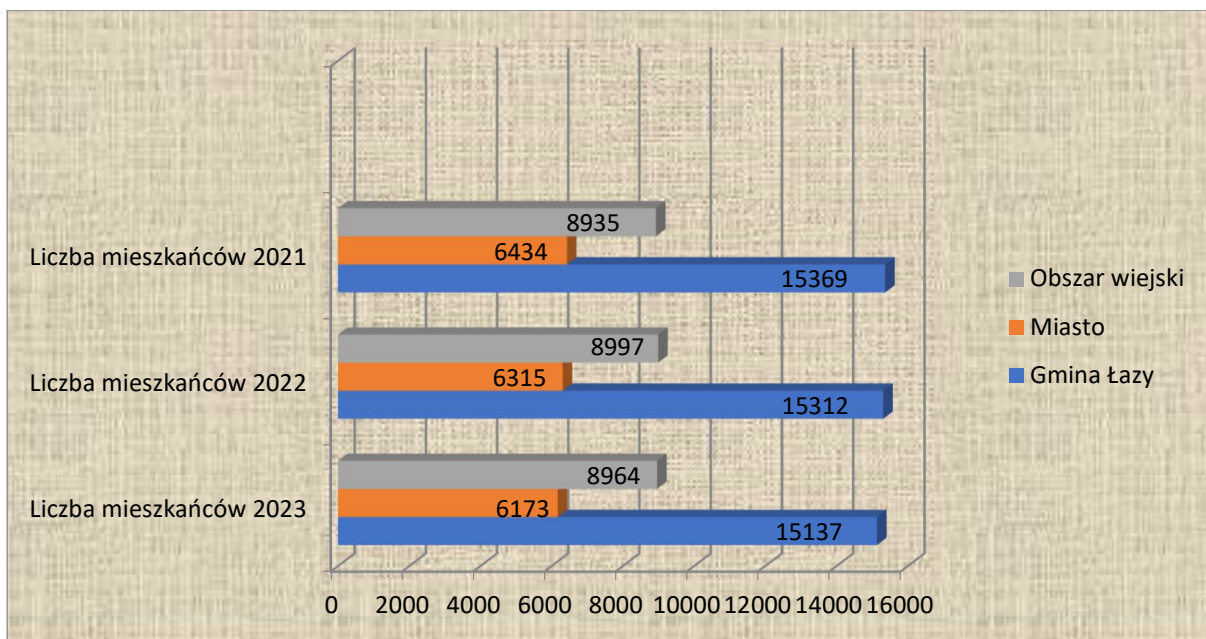
III. STRUKTURA DEMOGRAFII

1. Ludność miasta i gminy

Liczba stałych i czasowych mieszkańców Gminy Łazy, według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. na podstawie prowadzącego przez gminę rejestru mieszkańców przedstawiona jest poniżej.

Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2023 r.	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2022 r.	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2021 r.
Gmina Łazy	15137	15312	15369
Łazy	6173	6315	6434
Obszar wiejski	8964	8997	8935
Chruszczobród	1616	1621	1646
Chruszczobród-Piaski	211	216	213
Ciągowice	644	655	645
Grabowa	680	684	685
Hutki-Kanki	85	89	85
Kazimierówka	23	30	31
Kuźnica Masłońska	162	159	149
Mitręga	31	31	32
Niegowonice	1862	1879	1885
Niegowoniczki	559	561	573
Rokitno Szlacheckie	1220	1205	1141

Skalbania	67	68	64
Trzebyczka	97	94	92
Turza	274	275	280
Wiesiółka	288	290	283
Wysoka	1145	1140	1131

Statystyka zdarzeń w 2023 r.

POBYT CZASOWY

Ilość zameldowań na pobyt czasowy	- 100
w tym cudzoziemców	- 27
Ilość wymeldowań z pobytu czasowego	- 21
w tym cudzoziemców	- 4

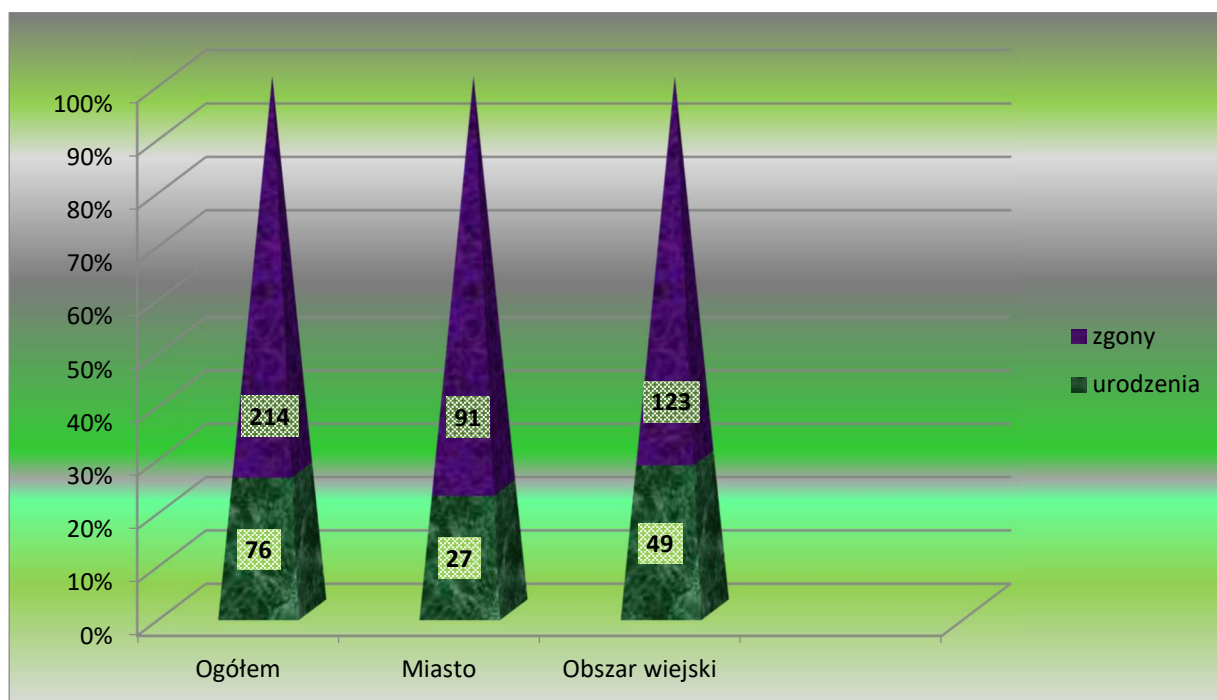

POBYT STAŁY

Ilość zameldowań na pobyt stały	- 388
w tym cudzoziemców	- 5
Ilość zameldowań spoza gminy	- 162
Ilość wymeldowań z pobytu stałego	- 521
w tym cudzoziemców	- 0

Liczba mieszkańców wg wieku i płci

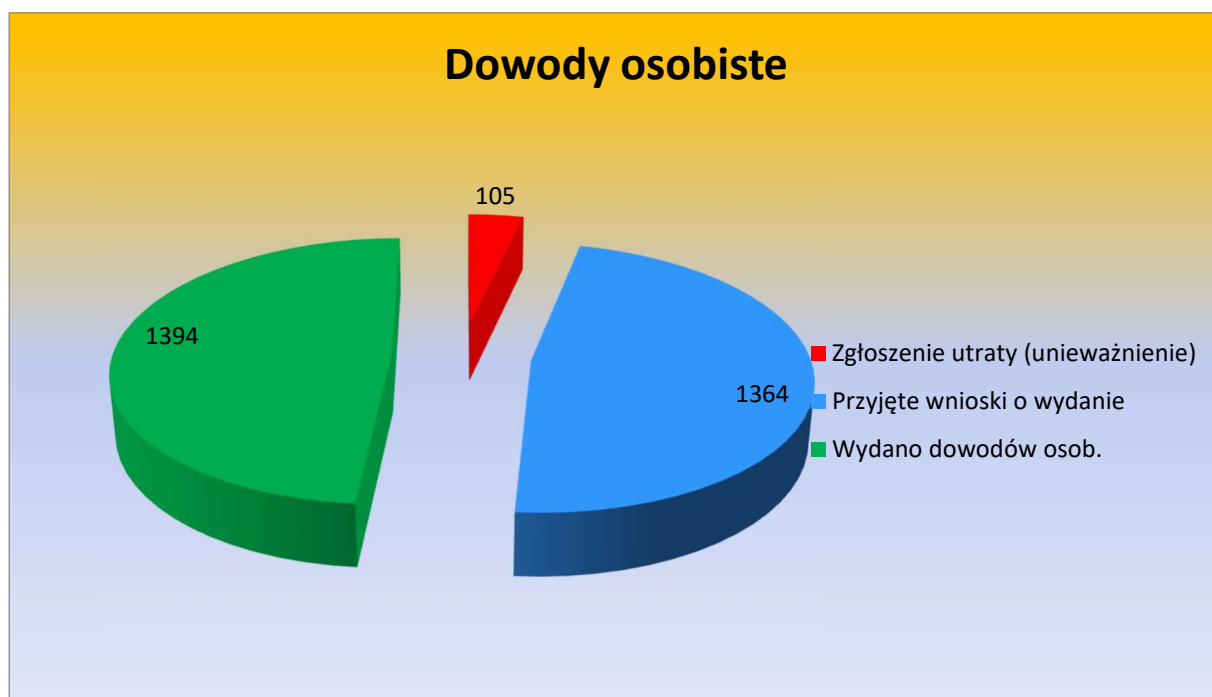
Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	125	138	263
3	64	63	127
4-5	153	110	263
6	68	87	155
7	74	74	148
8-12	393	364	757
13-15	258	256	514
16-17	156	153	309
18	64	59	123
19-65	4627	4755	9382
65 +	1277	1819	3096
Ogółem	7259	7878	15137

Liczba urodzeń i zgonów w 2023 r.

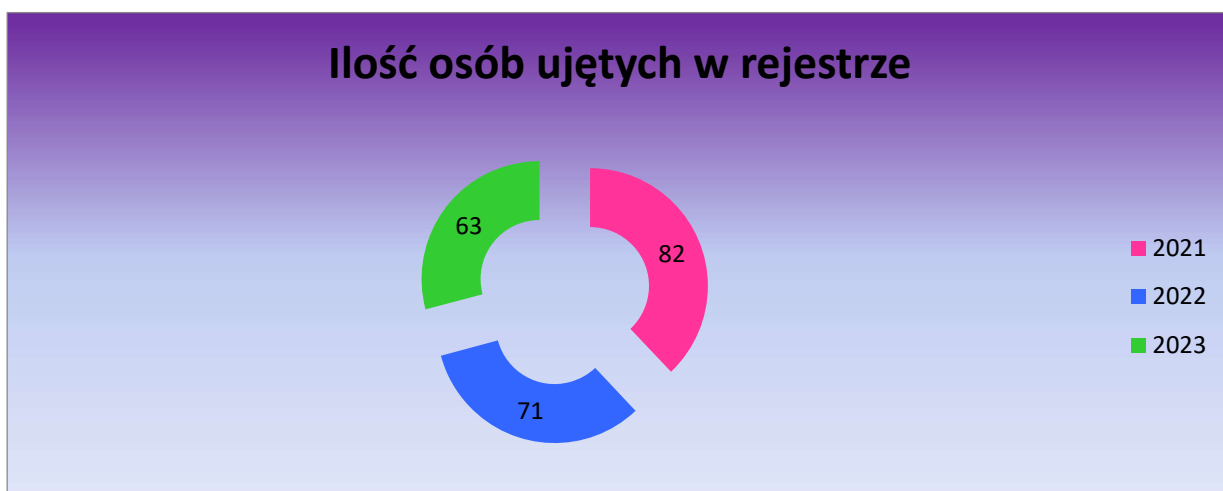

Analiza demografii gminy na przestrzeni ostatnich trzech lat wykazuje spadek liczby mieszkańców na poziomie 175 osób w stosunku do roku 2022. Ogromnym problemem jest przyrost naturalny - niemal trzykrotnie niższy niż liczba zgonów w ubiegłym roku.

Dowody osobiste

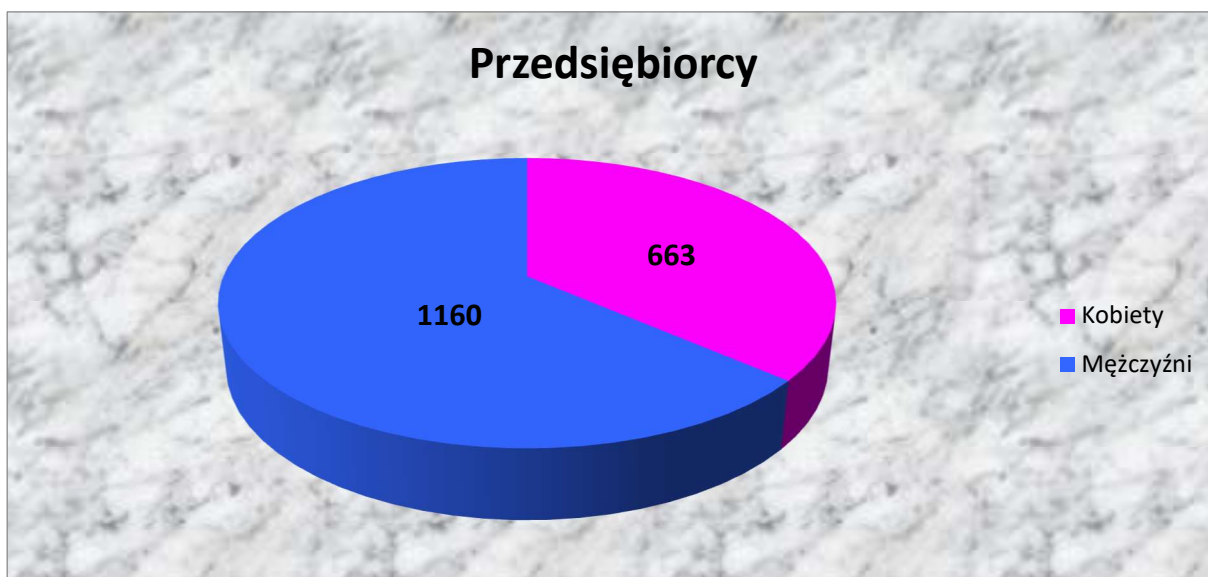

Rejestracja osób na potrzeby kwalifikacji wojskowej

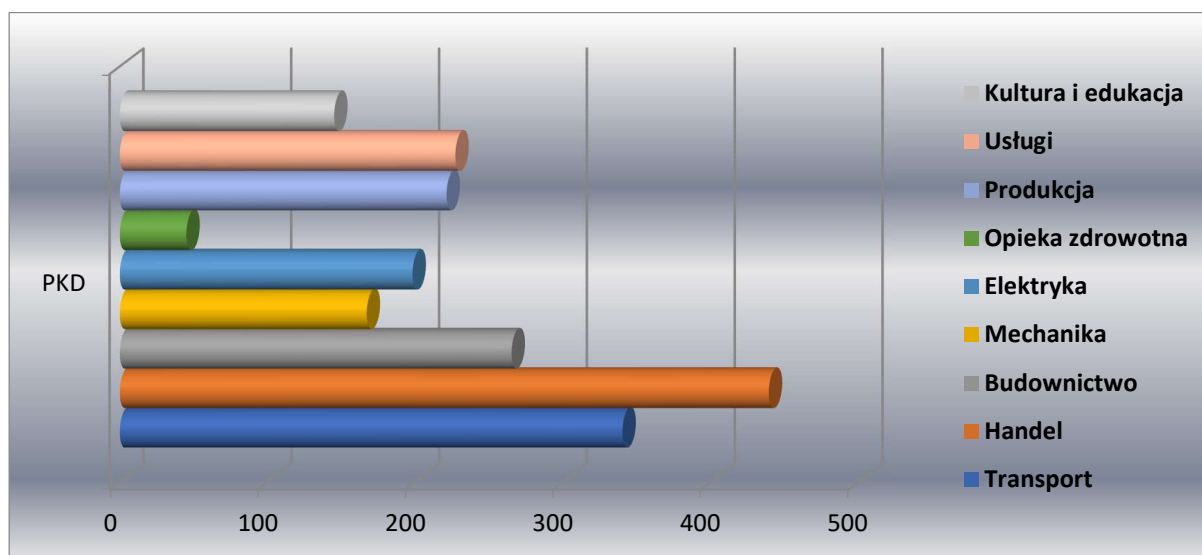
2. Działalność gospodarcza.

Od 1 stycznia 2012 r. obowiązuje Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG), prowadzona przez Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii. Nadal rejestracja firmy i wszystkie zmiany dotyczące działalności gospodarczej odbywają się online. Przedsiębiorca może sam dokonać wpisu, ale musi potwierdzić to podpisem zaufanym, dlatego część przedsiębiorców wykonuje te czynności za pośrednictwem urzędu gminy. Pracownik urzędu wprowadza zmiany do systemu ogólnopolskiej bazy danych przedsiębiorców na podstawie wniosku CEIDG-1 i potwierdza to podpisem elektronicznym certyfikowanym. Zmiany wprowadzone do systemu są dostępne dla urzędu skarbowego, zakładu ubezpieczeń społecznych i urzędu statystycznego.

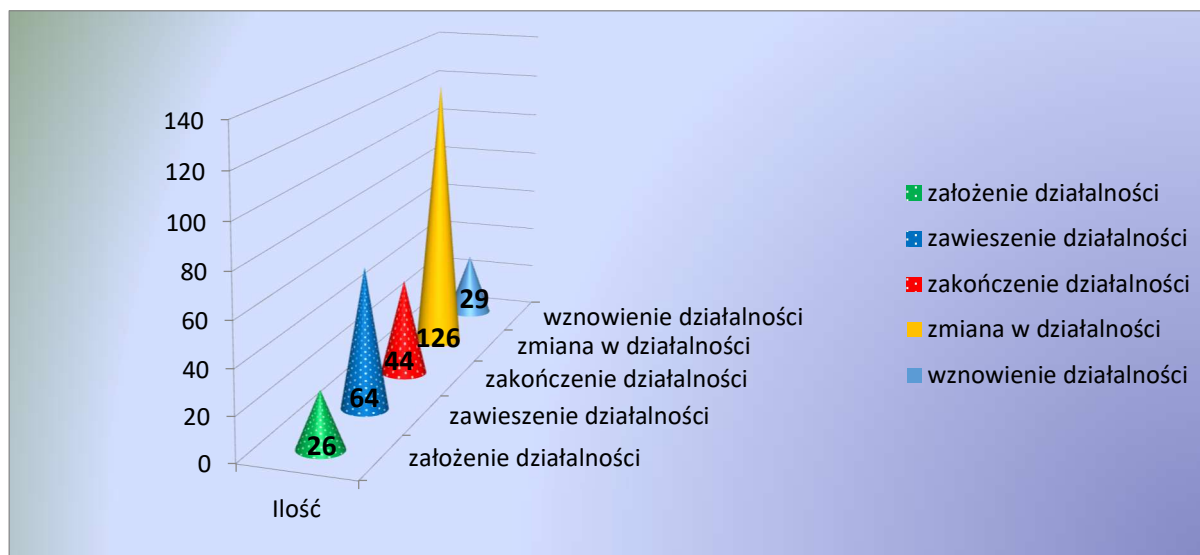
Obszary działalności gospodarczej po przeważającym kodzie PKD

Podział przedsiębiorców ze względu na wiek

Lp.	Wiek przedsiębiorców	Liczba przedsiębiorców
1.	19 – 30	143
2.	31 – 50	896
3.	51 – 70	633
4.	71 – 94	151

Ilość wniosków złożonych w Urzędzie Miejskim w Łazach w 2023 r.

Ilość prowadzonej na terenie gminy działalności gospodarczej spadła o 40 podmiotów w stosunku do roku ubiegłego.

3. Informacja z działalności Urzędu Stanu Cywilnego za 2023 r.:

- liczba zarejestrowanych aktów stanu cywilnego: 144,

- migracja aktów do systemu rejestrów państwowych: 869,
- wzmianki dołączane do aktów wpływające na treść aktów stanu cywilnego: 270,
- przypiski zamieszczane przy akcie: 492,
- liczba wydanych odpisów: 2214,
- czynności materialno-techniczne z zakresu rejestracji stanu cywilnego nie skutkujące sporządzeniem aktu stanu cywilnego przeprowadzone przez kierownika USC: 47,
- liczba przyjętych oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński przez kierownika Urzędu Stanu Cywilnego: 17,
- liczba protokołów uznania ojcostwa przyjętych przez kierownika USC: 12,
- zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa: 24,
- liczba wydanych decyzji w sprawie zmiany imienia/nazwiska: 7,
- liczba wniosków dot. wydania odpisów z akt stanu cywilnego: 1308,
- zorganizowano Jubileusz pożycia małżeńskiego dla 40 par.

IV. FINANSE GMINY

Budżet Gminy Łazy na rok 2023 został przyjęty Uchwałą Nr XLIV/276/2022 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 19 grudnia 2022 r. W ciągu całego roku podlegał wielokrotnym zmianom, wprowadzanym zgodnie z kompetencjami organów, tj. uchwałami Rady Miejskiej bądź zarządzeniami Burmistrza Łaz.

1. Plan i wykonanie budżetu Gminy Łazy za 2023 r. przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Plan 01.01.2023 r.	Plan po zmianach	Wykonanie	% wykonania
1	2	3	4	5
1. Dochody	85.001.899,77	95.333.378,21	91.942.290,01	96,44 %
Dochody bieżące	64.899.671,49	74.727.889,25	74.444.660,59	99,62 %
Dochody majątkowe	20.102.228,28	20.605.488,96	17.497.629,42	84,92 %
2. Przychody	13.599.564,95	15.158.121,92	15.375.336,39	101,43 %
Razem (1+2)	98.601.464,72	110.491.500,13	107.317.626,40	
3. Wydatki	94.088.962,72	101.235.419,06	94.766.289,06	93,61 %
Wydatki bieżące	68.365.609,87	79.373.359,26	76.162.726,94	95,96 %
Wydatki majątkowe	25.723.352,85	21.862.059,80	18.603.562,12	85,10 %
4. Rozchody	4.512.502,00	9.256.081,07	4.534.609,00	48,99 %
Razem (3+4)	98.601.464,72	110.491.500,13	99.300.898,06	

Największy zakres zmian dotyczył strony dochodowej i wydatkowej budżetu. Stanowiły one pozycje zarówno zwiększające wielkości budżetowe jak i zmniejszające, co w znacznym stopniu spowodowane było zmianami wysokości dotacji celowych na zadania zlecone i własne, zmianami subwencji oraz dochodów własnych, jak również koniecznością uzupełnienia niedoboru dochodów na nowe, wprowadzone do budżetu zadania.

Na przestrzeni 2023 r. plan:

- dochodów zwiększono o kwotę 10.331.478,44 zł,
- wydatków zwiększono o kwotę 7.146.456,34 zł,
- przychodów zwiększono o kwotę 1.558.556,97 zł,
- rozchodów zwiększono o kwotę 4.743.579,07 zł.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. planowany deficyt budżetu rozumiany jako różnica pomiędzy dochodami a wydatkami budżetu wyniósł 5.902.040,85 zł, jego sfinansowanie planowano pokryć przychodami z tytułu:

- kredytów zaciągniętych na rynku krajowym - 3.117.873,59 zł,
- niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych, związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu w wysokości 2.405.516,01 zł,
- wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 269.986,25 zł,
- spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych w wysokości 108.665,00 zł.

Ostatecznie rok 2023 zamknął się deficytem w wysokości 2.823.999,05 zł, który sfinansowano przychodami ze spłat pożyczek i kredytów (108.665,00 zł), wolnymi środkami (269.986,25 zł), niewykorzystanymi środkami ze szczególnych ustaw (2.405.516,01 zł) oraz kredytem zaciągniętym w Krakowskim Banku Spółdzielczym (39.831,79 zł).

2. Dochody budżetu

Na rok 2023 zaplanowano dochody budżetowe w wysokości 95.333.378,21 zł, które w ciągu roku wykonano w kwocie 91.942.290,01 zł, tj. 96,44 % planu. Dochody w zakresie zadań własnych i powierzonych zaplanowano w kwocie 90.628.480,53 zł a zrealizowano w kwocie 87.380.538,79 zł, co stanowi 96,4 % planu. Dochody (dotacje) na zadania zlecone zaplanowano natomiast w wysokości 4.704.897,68 zł a zrealizowano w kwocie 4.561.751,22 zł, tj. 96,96 % planu.

Wykonanie dochodów bieżących i majątkowych w 2023 r. przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)
Dochody bieżące	74.727.889,25	74.444.660,59	99,62 %
Dochody majątkowe	20.605.488,96	17.497.629,42	84,92 %
Razem dochody ogółem	95.333.378,21	91.942.290,01	96,44 %

Wykonanie dochodów według źródeł ich pochodzenia na przestrzeni lat 2019-2023 przedstawia poniższa tabela

DOCHODY/LATA	2023	2022	2021	2020	2019
Ogółem dochody	91.942.290	96.722.696	96.744.992	81.574.627	71.192.470
Dynamika (rok bieżący/rok poprzedni)	95,1 %	100,0 %	118,6 %	114,6 %	113,5 %
Razem dochody własne	40.118.503	42.048.687	42.339.261	37.141.462	39.317.493
Dynamika (r. bieżący/r. poprzedni)	95,4 %	99,3 %	114,0 %	94,5 %	107,1 %
Udział w dochodach ogółem	43,6 %	43,5 %	43,8 %	45,5 %	55,2 %
- udział w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych (dynamika)	16.022.304 79,7%	20.092.946 100,1%	20.071.299 104,0 %	19.304.381 107,0 %	18.046.231 109,8 %
- podatki i opłaty (dynamika)	17.476.871 109,1 %	16.019.469 109,1 %	14.678.913 117,8 %	12.457.691 109,4 %	11.390.056 106,8 %
- pozostałe (czynsze itp., sprzedaż usług, inne) (dynamika)	3.702.150 88,4 %	4.186.886 156,7 %	2.671.879 114,3 %	2.338.175 55,0 %	4.231.771 130,2 %
- sprzedaż składników majątkowych, przekształcenie prawa użytkowania wieczystego (dynamika)	2.917.178 166,8 %	1.749.386 35,6 %	4.917.170 160,1 %	3.041.215 53,8 %	5.649.435 89,1 %
Dotacje	7.147.651	13.249.014	20.935.854	22.002.192	17.495.075
Dynamika	53,9 %	63,3 %	95,2 %	125,8 %	127,2 %
Udział w dochodach ogółem	7,8 %	13,7 %	21,6 %	27,0 %	24,6 %
Subwencje	22.308.634	14.751.329	21.746.545	12.896.502	12.024.022
Dynamika	151,2 %	67,8 %	168,6 %	107,3 %	111,9 %
Udział w dochodach ogółem	24,3 %	15,2 %	22,5 %	15,8 %	16,9 %
Inne środki	22.367.502	26.673.666	11.723.332	9.534.471	2.355.880
w tym:					
- UE+BP	1.382.014 15.800.818	10.493.484 14.641.212	11.221.392 443.739	4.806.699 4.697.491	2.355.880 0,00

- Fundusze (COVID, POMOCY, RFRM, inne)	83,9 %	227,5 %	123,0 %	404,7 %	155,5 %
Dynamika	24,3 %	27,6 %	12,1 %	11,7 %	3,3 %
Udział w dochodach ogółem					

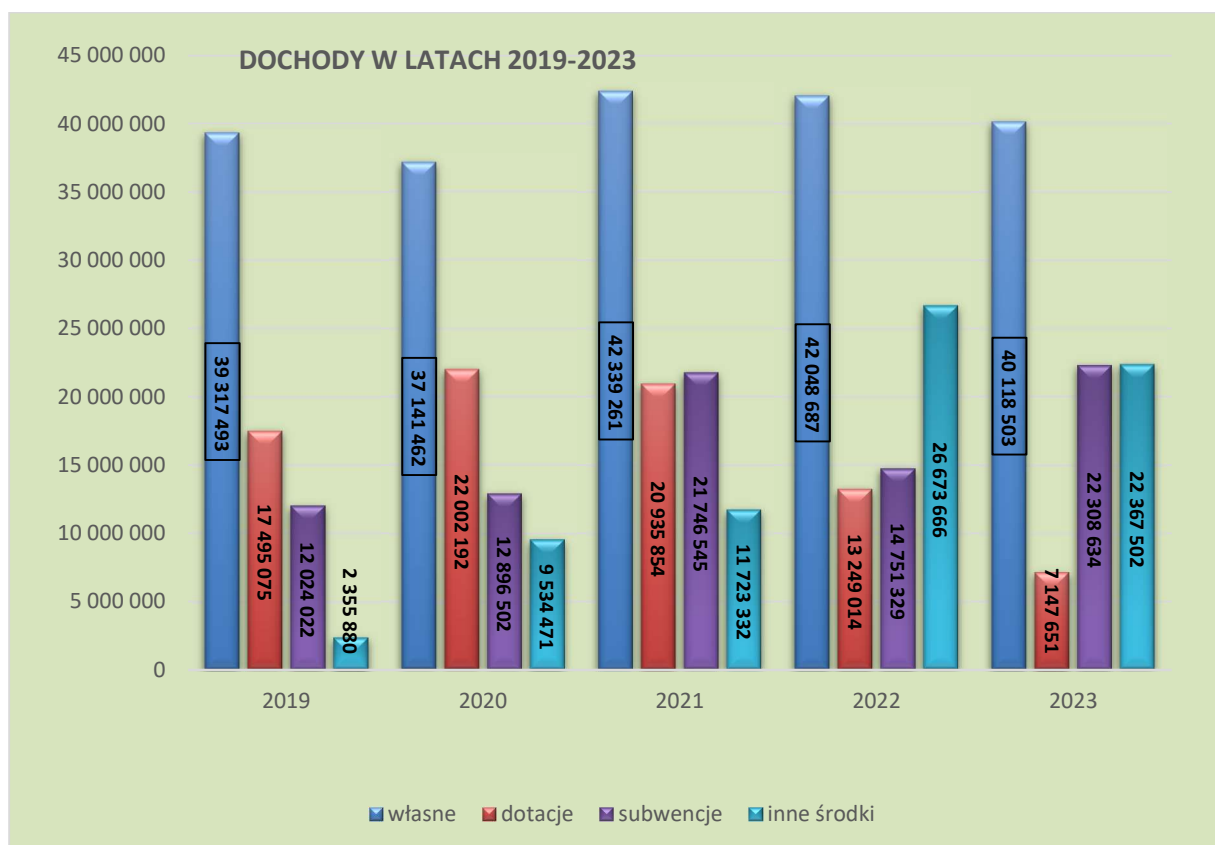
Wpływy z tytułu udziału w dochodach stanowiących dochód budżetu państwa, czyli udział w podatku dochodowym od osób fizycznych i udział w podatku dochodowym od osób prawnych, zrealizowane zostały w wysokości 16.022.304 zł. W kwocie tej wysokość udziału w podatku dochodowym od osób prawnych w latach 2019-2021 kształtowała się w wysokości od 187.965 zł do 383.041 zł i wykazywał tendencję rosnącą. Znaczny przyrost tych dochodów nastąpił w 2021 r., kiedy to wzrosły w porównaniu do roku 2020 wzrosły o 171,5 %. W 2022 r. dochody te zmalały do 223.581 zł, tj. odnotowały spadek o 41,6 % w porównaniu do 2021 r., w 2023 r. wyniosły 342.258 zł, co oznacza, że w porównaniu do 2022 r. wzrosły o 53 %. Dochody z tytułu udziału w podatku dochodowy od osób fizycznych w latach 2019-2022 wykazują dynamikę wzrostu, choć zauważa się spadek dynamiki na przestrzeni tych lat. Wskaźnik ten kształtował się w granicach od 109,7 % w 2019 r. do 100,9 % w 2022 r., rok 2023 przyniósł spadek dochodów z PIT o 21,1 %, co stanowi ponad 4 mln zł.

Wpływy z tytułu podatków i opłat wyniosły w 2023 r. 17.476.871 zł i były o 9,1 % wyższe niż w roku poprzednim. Dochody te w okresie ostatnich pięciu lat stale rosną i wskaźnik dynamiki w tym okresie wynosił od 106,8 % do 117,8 %. Na wysoki poziom dynamiki tych dochodów ma wpływ w dużej mierze wzrost opłaty za gospodarowanie odpadami oraz modernizacja ewidencji gruntów, w wyniku której znacznie wzrosła powierzchnia gruntów opodatkowanych podatkiem od nieruchomości.

Wpływy pozostałe w okresie ostatnich pięciu lat cechują się bardzo zróżnicowaną dynamiką. Spowodowane jest to ich charakterem. O ile wpływy z tytułu czynszów, najmów, wieczystego użytkowania są stałe i powtarzalne w kolejnych latach, to nie można powiedzieć tego o pozostałych dochodach, które występują incydentalnie. Można powiedzieć, że ich znaczący wzrost w stosunku do roku poprzedniego oznacza uzyskanie dochodu incydentalnego. Dochody w tej grupie w roku 2023 zrealizowane zostały w wysokości 3.702.150 zł i stanowiło to 88,4 % wartości wpływów z roku 2022.

Ostatnia grupa dochodów własnych - sprzedaż składników majątkowych - podobnie jak poprzednia, cechuje się także zmienną dynamiką. Wysoka sprzedaż w roku 2019 wynika z wpływów z tytułu sprzedaży ratalnej na rzecz Promax Sp. z o.o. oczyszczalni ścieków i kanalizacji. W roku 2022 wpływy były znacząco niższe niż w roku 2021. Związane jest to z tym, że w 2021 r. uregulowana została rata, której pierwotny termin przypadał na 2020 r.

Ponadto, na rok 2022 przypadły do spłaty ostatnie raty z tytułu sprzedaży ratalnej na rzecz Promax Sp. z o.o., które nie zostały zapłacone z powodu przedłużającego się terminu oczekiwania na zwrot płatności końcowej. Raty te zostały zapłacone w 2023 r. stąd wzrost dochodów w tej grupie wynoszący w 2023 r. 2.917.178 zł, co stanowi 166,8 % dochodów roku poprzedniego.

Dotacje w latach 2019-2021 stanowiły od 21,1 % do 27 % łącznej kwoty dochodów. Od roku 2022 ich udział spadł odpowiednio do 13,7 % i 7,8 %, co jest związane ze zmniejszeniem dotacji na wypłatę świadczeń wychowawczych z uwagi na zmianę podmiotu realizującego zadanie. Do roku 2020, dochody z tytułu dotacji miały tendencję wzrostową, co było spowodowane wprowadzeniem, a następnie rozszerzeniem grupy uprawnionych do nowych świadczeń na rzecz rodziny. Od roku 2021 obserwowany jest spadek dynamiki tych dochodów, co jest związane ze zmianą podmiotów realizujących świadczenie „Dobry Start” (od 2021 r.) oraz świadczenie wychowawcze (od V.2022 r.).

Subwencje ogólne z budżetu państwa w latach 2019-2022 stanowiły od 15,2 % do 22,5 % ogółu dochodów budżetu. W roku 2023 kwoty subwencji stanowią 24,3 % ogółu dochodów. W porównaniu do roku 2022 kwota tych dochodów wzrosła o 51,2 %. Zwiększenie dochodów związane było z otrzymaniem środków na uzupełnienie dochodów gminy w wysokości 4.873.700 zł.

Inne środki, to grupa dochodów, do których zaliczono poza środkami unijnymi także środki z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 (w tym RFIL z 2020 r.), środki Funduszu Pomocy oraz z uwagi na incydentalność, także preferencyjną sprzedaż węgla czy środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa oraz Funduszu Dopłat. W 2023 r. poziom tych dochodów był mniejszy od roku poprzedniego o ok. 16 %. Spadek spowodowany jest brakiem realizacji zadań we współudziale ze środkami unijnymi. Poza tym dochody te charakteryzują się wahaniami uzależnionymi od możliwości pozyskiwania środków z innych źródeł.

Udział dochodów budżetowych ogółem do liczby mieszkańców gminy przedstawia poniżej tabela:

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	2020	2019
Dochody ogółem	91.942.290	96.722.696	96.744.992	81.574.627	71.192.470
Liczba mieszkańców	15137	15312	15369	15344	15412
Wskaźnik	6.074,01	6.316,79	6.294,81	5.316,39	4.619,29

Spadek dochodów przypadających na 1 mieszkańca odnotowany w 2023 r. związany jest ze zmianą podmiotu realizującego wypłatę świadczeń rodzinnych, a także ze znacznym spadkiem udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT).

Udział dochodów własnych do liczby mieszkańców gminy przedstawia poniżej tabela:

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	2020	2019
Dochody własne	40.118.503	42.048.687	42.339.261	37.141.462	39.317.493
Liczba mieszkańców	15137	15312	15369	15344	15412
Wskaźnik	2.650,36	2.746,13	2.754,85	2.420,59	2.551,10

Spadek dochodów własnych przypadających na 1 mieszkańca w 2023 r. związany jest ze spadkiem udziału w PIT, który w porównaniu do roku 2022 zmniejszył się o 21,1 %.

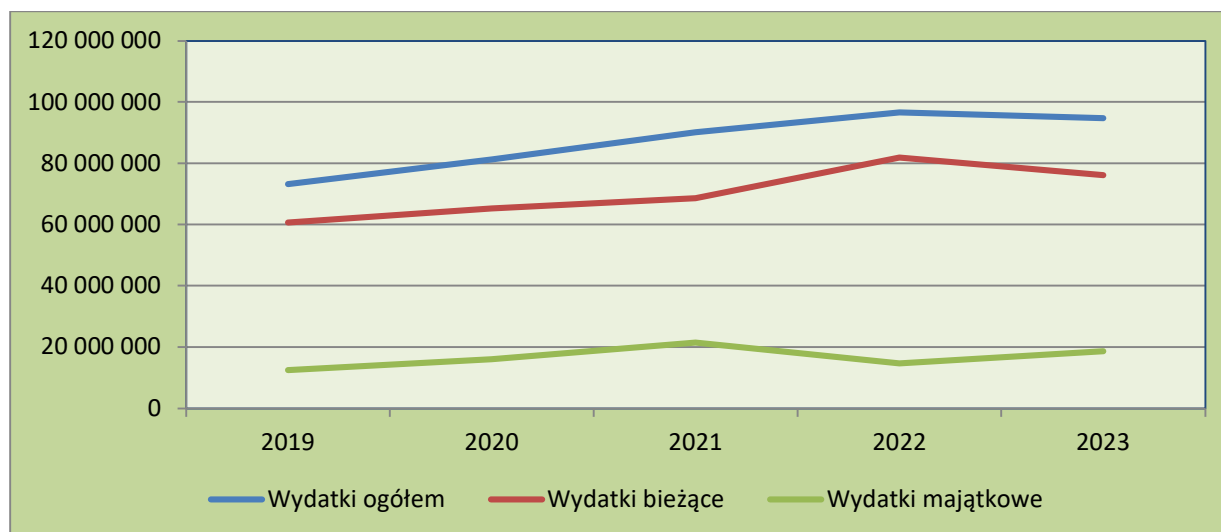
3. Wydatki budżetu

Na rok 2023 zaplanowano wydatki budżetowe w wysokości 101.235.419,06 zł, które w ciągu roku wykonano w kwocie 94.766.289,06 zł, tj. 93,61 % planu. Wydatki w zakresie zadań własnych i powierzonych zaplanowano w kwocie 96.530.521,38 zł a zrealizowano w kwocie 90.204.625,56 zł, co stanowi 93,4 % planu. Wydatki na zadania zlecone zaplanowano natomiast w wysokości 4.704.897,68 zł a zrealizowano w kwocie 4.561.663,50 zł, tj. 96,96 % planu.

Wykonanie wydatków bieżących i majątkowych w 2023 r. przedstawia poniższa tabela:

WYDATKI/LATA	2023	2022	2021	2020	2019
Wydatki ogółem	94.766.289	96.605.007	90.150.302	81.183.239	73.202.015
Dynamika	98,1 %	107,2 %	111,0 %	110,9 %	112,8 %
Wydatki bieżące	76.162.727	81.930.858	68.634.668	65.225.219	60.677.932
Dynamika	93,0 %	119,4 %	105,2 %	107,5 %	111,8 %
Udział w wydatkach ogółem	80,4 %	84,8 %	76,1 %	80,3 %	82,9 %
Wydatki majątkowe	18.603.562	14.674.149	21.515.634	15.958.020	12.524.083
Dynamika	126,8 %	68,2 %	134,8 %	127,4 %	118,1 %
Udział w wydatkach ogółem	19,6 %	15,2 %	23,9 %	19,7 %	17,1 %

Wydatki ogółem w roku 2023 zostały zrealizowane w wysokości 94.766.289 zł i były o 1,9 % niższe niż w roku poprzednim.

Wydatki bieżące do 2022 r. wykazywały tendencję rosnącą, natomiast w 2023 r. zanotowano nieznaczny ich spadek, który spowodowany brakiem realizacji świadczenia wychowawczego, jak również wypłat jednorazowych dodatków, jakie miały miejsce w 2022 r. Roczne przyrosty wydatków bieżących wynosiły od 5,2 % do 19,4 %. Największe przyrosty odnotowano w latach, w których wprowadzane były nowe świadczenia na rzecz rodzin, bądź zmieniano zasady ich przyznawania. Do roku 2021 ich udział w wydatkach ogółem wykazuje tendencję malejącą - od 82,9 % w roku 2019 do 76,1 % w roku 2021. W roku 2022 udział wydatków bieżących wzrósł do 84,8 % za sprawą m.in. wypłat dodatków węglowych,

dodatków na inne źródła, świadczeń za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia dla obywateli Ukrainy oraz wzrostem cen towarów i usług, natomiast w 2023 r. znów nastąpił spadek udziału w wydatkach ogółem do poziomu 80,4 %.

Wydatki majątkowe w latach 2019-2021 wykazują tendencję wzrostową. Wzrosty te wynosiły od 18,1 % w roku 2019 do 34,8 % w roku 2021. W roku 2022 nastąpił spadek o 31,8 %. Wpłynęło na ten fakt zakończenie Perspektywy Finansowej UE na lata 2014-2020, tj. brak możliwości pozyskania dodatkowych środków na inwestycje oraz widoczne także na rynku krajowym wyhamowanie inwestycji, której przyczyną może być gwałtowny wzrost cen jak i sytuacja związana z konfliktem zbrojnym. W roku 2023 ponownie nastąpił wzrost tych wydatków a to za sprawą środków w ramach Programu Inwestycji Strategicznych. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem charakteryzował się stałym wzrostem do 2021 r. - od 17,1 % w roku 2019 do 23,9 % w roku 2021. W 2023 r. udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 19,6 %, tj. o 4,4 % więcej niż w 2022 r.

Udział wydatków budżetowych ogółem do liczby mieszkańców gminy przedstawia poniżej tabela:

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	2020	2019
Wydatki ogółem	94.766.289	96.605.007	90.150.302	81.183.239	73.202.015
Liczba mieszkańców	15137	15312	15369	15344	15412
Wskaźnik	6.260,57	6.309,10	5.865,72	5.290,88	4.749,68
Wydatki bieżące	76.162.727	81.930.858	68.634.668	65.225.219	60.677.932
Liczba mieszkańców	15137	15312	15369	15344	15412
Wskaźnik	5.031,56	5.350,76	4.465,79	4.250,86	3.937,06
Wydatki majątkowe	18.603.562	14.674.149	21.515.634	15.958.020	12.524.083
Liczba mieszkańców	15137	15312	15369	15344	15412
Wskaźnik	1.229,01	958,34	1.399,94	1.040,02	812,62

Spadek wydatków przypadających na 1 mieszkańca odnotowany w 2023 r. związany jest ze zmianą podmiotu realizującego wypłatę świadczeń rodzinnych, co widać także na wskaźniku pokazującym wysokość wydatków bieżących przypadających na 1 mieszkańca.

W zakresie wydatków majątkowych poziom ten ulega wahaniom na przestrzeni lat z uwagi na zakończenie realizacji zadań w ramach środków unijnych w perspektywie 2014-2020, oraz uruchomienie środków w ramach Programu Inwestycji Strategicznych.

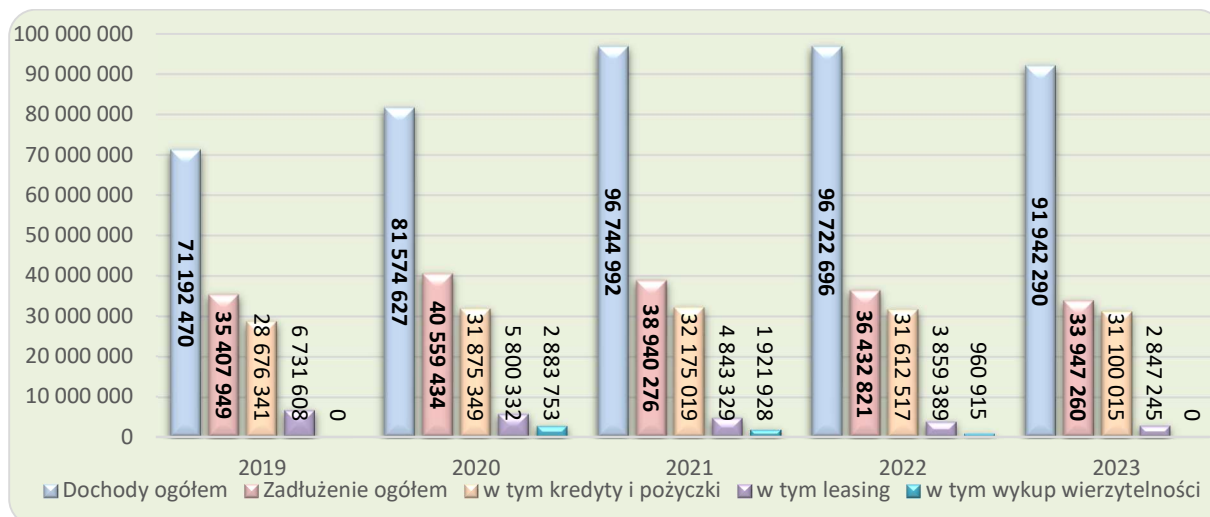

4. Wynik (nadwyżka/deficyt) operacyjny

	dochody bieżące	wydatki bieżące	nadwyżka operacyjna
2019	62 977 285	60 677 932	2 299 353
2020	68 645 172	65 225 219	3 419 953
2021	76 280 684	68 634 668	7 646 016
2022	85.023.689	81.930.858	3.092.831
2023	74 444 661	76 162 727	- 1 718 066

W latach 2019-2022 była wypracowywana nadwyżka operacyjna. W 2023 r. nadwyżka operacyjna nie wystąpiła, natomiast różnica pomiędzy dochodami bieżącymi skorygowanymi o wolne środki oraz niewykorzystane środki wyniosła 9 mln 657 tys 270 zł. Spadek nadwyżki operacyjnej spowodowany jest wzrostem wydatków bieżących (wzrost cen energii i surowców energetycznych, zmiana stóp procentowych, wzrost minimalnego wynagrodzenia, inne) przy jednoczesnym spadku dochodów z tytułu udziału w podatku od osób fizycznych.

5. Zadłużenie ogółem

Zadłużenie gminy na koniec 2023 r. wyniosło 33.947.259,70 zł. Na kwotę tą składają się: kredyty pożyczki i wyemitowane obligacje - 31.100.015,00 zł, leasing zwrotny - 2.847.244,70 zł. W stosunku do roku poprzedniego zadłużenie z tytułu leasingu zmalało o 1.012.144,84 zł, z tytułu kredytów i pożyczek zmalało o 512.502 zł, z tytułu wykupu wierzytelności i długu zmalało o 960.914,73 zł, wierzytelność została spłacona w całości. Ogółem zadłużenie zmalało w stosunku do roku 2022 o 2.485.561,57 zł

Relacja łącznej kwoty przypadającej do spłaty w każdym roku budżetowym na spłatę kredytów, pożyczek, innych tytułów dłużnych, spłatę odsetek, wykup papierów wartościowych i potencjalną spłatę kwot wynikających z udzielonych poręczeń do planowanych dochodów budżetu określa wskaźnik zadłużenia.

Wymogi ustawowe, o których mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. dotyczące ograniczenia zadłużenia jst określają indywidualny wskaźnik zadłużenia wyrażony wzorem matematycznym, a także konieczność spełnienia relacji strony lewej i prawej dotyczącej zapasu do zaciągania zobowiązań. Wskaźnik spłaty zobowiązań w Gminie Łazy określony w art. 243 ustawy, zarówno w latach poprzednich jak i w roku bieżącym spełnia wszystkie warunki określone w tym artykule.

Udział obsługi zadłużenia w dochodach ogółem w latach 2019-2023 przedstawia poniżej tabela:

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	2020	2019
Zadłużenie na koniec roku	33.947.260	36.432.821	38.940.276	40.559.434	35.407.949
Dochody ogółem	91.942.290	96.722.696	96.744.992	81.574.627	71.192.470
Udział zadłużenia w dochodach w %	36,9	37,7	40,3	49,7	49,7

Wskaźnik poziomu zadłużenia gminy przedstawia relację, która obrazuje udział zobowiązań ogółem jst w dochodach ogółem, czyli poziom zadłużenia gminy. W wyniku przeprowadzonej analizy można zaobserwować coroczny spadek poziomu zadłużenia w dochodach ogółem.

V. REALIZACJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO I FUNDUSZU SOŁECKIEGO

1. Budżet obywatelski

Na realizację przedsięwzięć w ramach budżetu obywatelskiego 2023 r. przeznaczono kwotę 70 tys. zł.

Wpłynęły 3 wnioski. Dwa z nich uzyskały pozytywną ocenę formalną i merytoryczną, w związku powyższym dwa wnioski poddano pod głosowanie mieszkańców. Najwięcej głosów (785) uzyskało zadanie pn: „Rewitalizacja i doposażenie strefy wypoczynkowo - rekreacyjnej przy zbiorniku wodnym Mitręga w Łazach”.

Głosowano także na zadanie pn.: Tężnia Solankowa (149 głosów).

Oddano 934 ważnych głosów.

2. Fundusz sołecki

Mieszkańcy poszczególnych Sołectw naszej Gminy wspólnie z Sołtysami zdecydowali, które zadania zostaną zrealizowane. Są to przedsięwzięcia służące poprawie jakości życia mieszkańców. W ramach funduszu sołeckiego wykorzystano kwotę 357 657,77zł

W wydatkach uwzględniono kwoty dofinansowania z przedsięwzięć lokalnych:

<u>FUNDUSZ SOLECKI - CHRUSZCZORÓD-PIASKI</u>	
Wykonanie instalacji elektrycznej - obiekt rekreacyjny	2 600,00
Roboty ziemne na działce sołeckiej	16 400,00
Transport kruszywa	553,50
Zakup artykułów spożywczych	749,69
<u>FUNDUSZ SOLECKI - CHRUSZCZORÓD</u>	
Zakup artykułów na organizację Dnia Kobiet	699,95
Zakup z dostawą sprzętu oraz umundurowania dla Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej	10 000,00
Zakup artykułów spożywczych	4 002,33
Zakup kwiatów rabatowych	660,00
Projekt stałej organizacji ruchu polegający na lokalizacji i zabudowie wyświetlacza prędkości rzeczywistej w ciągu ul. Mickiewicza w miejscowości Chruszczobród	2 000,00
Zakup oleju napędowego	317,64
Transport kruszywa	1 353,00
Dostawa i montaż wyświetlacza prędkości rzeczywistej w pasie drogowym ul. Mickiewicza w miejscowości Chruszczobród	16 669,00
Usługa cateringowa	1 200,00
<u>FUNDUSZ SOLECKI - CIAGOWICE</u>	
Naprawa placu zabaw oraz wykonanie tablicy ogłoszeń	5 043,00
Zakup artykułów gospodarstwa domowego	1 923,10
Zakup artykułów spożywczych i artykułów gospodarstwa domowego	577,20
Zakup 3 szt. ławek PRIMARIO	2 520,00
Remont schodów w świetlicy Ciągowice	9 900,00
Przebudowa odcinka ul. Zacisze w Ciągowicach	20 596,00
<u>FUNDUSZ SOLECKI - GRABOWA</u>	
Zakup sprzętu ratowniczego dla OSP Grabowa	12 000,00
Zakup artykułów ogrodniczych	329,80
Zakup artykułów spożywczych	995,69
Zakup kubków jednorazowych	17,86
Zakup artykułów malarskich	95,58
Renowacja podłogi	5 000,00
Zakup AGD	1 999,00
Zakup płyt OSB-3 22 mm	1 305,00
Zakup pługa śnieżnego SNOWXPERT	299,00
Zakup stolików szkolnych	1 118,00

<u>FUNDUSZ SOLECKI - HUTKI-KANKI</u>	
Remont nawierzchni drogi ul. Skalnej w Hutkach-Kankach	14 004,91
<u>FUNDUSZ SOLECKI - KUŹNICA MASŁOŃSKA</u>	
Zakup ławki PRIMARIO	830,00
Zakup artykułów malarskich	58,00
Uzupełnienie ubytków w nawierzchni dróg tłuczniowych w sołectwie Kuźnica Masłońska	16 412,17
<u>FUNDUSZ SOLECKI - NIEGOWONICE</u>	
Montaż instalacji monitoringu CCTV w budynku OSP Niegowonice	5 000,00
<u>FUNDUSZ SOLECKI - NIEGOWONICZKI</u>	
Montaż instalacji monitoringu CCTV w budynku OSP Niegowonice	5 000,00
Poprawa nawierzchni ul. Błędowskiej w Niegowoniczkach od ul. Sportowej w kierunku Błędowa	30 000,00
<u>FUNDUSZ SOLECKI - ROKITNO SZLACHECKIE</u>	
Obsługa techniczna, nagłośnienie, oświetlenie	984,00
Zakup i montaż akcesoriów do quada dla OSP Rokitno Szlacheckie	25 000,00
Zakup przyczepy ratowniczej z osprzętem do quada dla OSP Rokitno Szlacheckie	10 340,00
Wykonanie tabliczki informacyjnej	196,80
Zakup z dostawą 2 szt. flag	145,14
Zakup kwiatów	50,00
Wynajem fotobudki	2 500,00
Usługa cateringowa	950,00
Występ artystyczny	1 200,00
Pokaz strojów szlacheckich	1 000,00
Zakup zestawu stalowo-drewnianego	3 126,00
Zakup przedłużacza	1 978,00
Zakup artykułów spożywczych	955,59
<u>FUNDUSZ SOLECKI - SKAŁBANIA</u>	
Przeгляд, konserwacja i naprawa kosiarki	775,99
Zakup materiałów na remont ogrodzenia „Źródełka”	1 779,75
Zakup benzyny bezołowiowej	175,27
Montaż i konserwacja ogrodzenia przy „Źródełku” w sołectwie Skałbania	1 300,00
Zakup wiązanki	200,00
Montaż elementów drewnianych - plac zabaw, kapliczka, źródło	5 924,01
Zakup artykułów budowlanych	2 777,88

<u>FUNDUSZ SOLECKI - TRZEBYCZKA</u>	
Zakup artykułów spożywczych	4 100,56
Ułożenie kostki brukowej wraz z obrzeżami na terenie placu świetlicy	10 000,00
<u>FUNDUSZ SOLECKI - TURZA</u>	
Zakup regału	900,00
Zakup 2 szt. luster	4 428,00
Zakup artykułów spożywczych	7 653,54
Dekoracja kwiatowa	1 280,00
Usługa cateringowa	2 000,00
Zakup paliwa do kosiarki	191,10
Zakup artykułów malarskich	97,70
Zakup artykułów budowlanych	59,80
Zakup krzewów	117,70
Zakup 2 szt. waz z pokrywą	750,30
Przewóz autokarem	810,00
Zakup umundurowania	1 309,55
Usługa serwisowa monitoringu	430,50
Zakup AGD	1 058,72
Zakup ławki PRIMARIO	830,00
Wypożyczenie wiertnicy glebowej	150,00
Wynajem zjeżdżalni dmuchanej	1 000,00
<u>FUNDUSZ SOLECKI - WIESIÓŁKA</u>	
Zakup traktorka	15 500,00
Wynajem urządzeń rekreacyjnych	799,50
Zakup artykułów spożywczych	500,00
Zakup betonu	1 725,00
Zakup konstrukcji stalowej	2 800,00
Zakup zestawu mebli ogrodowych biesiadnych 2 ławki + stół	2 320,00
<u>FUNDUSZ SOLECKI - WYSOKA</u>	
Zakup AGD	288,66
Zakup kociołka YAT z akcesoriami	610,16
Zakup artykułów spożywczych	861,90
Wynajem urządzeń rekreacyjnych	922,50
Oprawa muzyczna	1 500,00
Wynajem toalet VIP	270,00

Usługa transportowa	2 706,00
Zakup paliwa	293,73
Wykonanie tablic ogłoszeniowych	2 400,00
Zagospodarowanie wiejskiego placu integracyjno-sportowego przy ul. Bocznej	37 405,00

VI. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

1. Informacja o stanie mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2023 r. została przygotowana w oparciu o art. 267 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz art. 43 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Wartość mienia komunalnego została określona według wartości księgowej opartej na przeprowadzonej inwentaryzacji mienia gminy.

W odniesieniu do ostatniej informacji o stanie mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2022 r. Gmina Łazy posiada udokumentowany stan mienia komunalnego o ogólnej powierzchni gruntów 707,9676 ha stanowiących 1870 działek ewidencyjnych.

Wartość mienia komunalnego Gminy Łazy na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosi 174.426.899,94 zł, w tym:

- grunty - 54.748.798,00 zł,
- budynki i budowle - 53.352.179,45 zł,
- lokale mieszkalne - 2.232.933,49 zł,
- sieć i urządzenia wodociągowe - 2.571.305,83 zł,
- sieć i urządzenia kanalizacyjne - 642.905,99 zł,
- rowy i przepusty - 536.807,12 zł,
- słupy ogłoszeniowe - 30.483,36 zł,
- wiaty przystankowe - 169.216,28 zł,
- mosty - 133.325,19 zł,
- boiska sportowe i place zabaw - 3.062.049,93 zł,
- oświetlenie uliczne - 3.180.783,64 zł,
- drogi - 53.766.111,66 zł

W odniesieniu do ostatniej informacji o stanie mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2022 r. odnotowano z uwzględnieniem dokonanej sprzedaży i nabycia mienia komunalnego, zwiększenie powierzchni gruntów stanowiących własność Gminy Łazy o 15,2791 ha co na dzień 31 grudnia 2023 r. stanowi 692,6885 ha oraz odnotowano zmianę wartości ogólnego

mienia komunalnego, która zwiększyła się o kwotę 11.019.468,67 zł. Ewidencja mienia jest zgodna z ewidencją księgową.

Gmina Łazy posiada udziały w spółkach o łącznej wartości 32.857.950,00 zł tj.:

- w Regionalnym Towarzystwie Budownictwa Społecznego w Chorzowie o wartości 2.020.500,00 zł w tym udział finansowy 857.500,00 zł i rzeczowy 1.163.000,00 zł,
- w Spółce PROMAX Sp. z o.o. kapitał zakładowy wynosi 29.097.450,00 zł i obejmuje 581 955 udziałów o wartości 50 zł każdy udział (100% udziału Gminy Łazy). W roku 2023 został podwyższony kapitał zakładowy PROMAX Sp. z o.o. o kwoty 1.110.000,00 zł z kwoty 27.987,450,00 zł do kwoty 29.097.450,00 zł,
- w Spółce PROMED Łazy Sp. z o.o kapitał zakładowy wynosi 1.740.000,00 zł i obejmuje 1740 udziałów o wartości 1000 zł każdy udział (100 % udziału Gminy Łazy).

Gmina Łazy jest właścicielem nieruchomości oddanych:

1) w trwały zarząd

	Ilość działek	Powierzchnia w ha	Wartość gruntu	Wartość budynku i budowli
Szkoły, przedszkola	13	5,7612 ha	1.236.346,78 zł	14.921.600,32 zł
Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łazach	14	44,5031 ha	1.450.641,24 zł	1.924.382,48 zł
Ogółem	27	50,2643 ha	2.686.988,02 zł	16.845.982,80 zł

Zostały ustalone dla Ośrodka Sportu i Rekreacji opłaty roczne z tytułu trwałego zarządu w wysokości 0,3 % wartości nieruchomości.

2) w dzierżawę:

Cel	Ilość dzierżawców
Uprawa warzyw i tereny zielone	26
Uprawy rolne	16
Inne cele	36
Łącznie	78

Łączna powierzchnia gruntów oddanych w dzierżawę wynosi 74,4610 ha, w tym:

- a) Stowarzyszenie Zwykłe „Pod lasem” dzierżawi grunt pod ogródki warzywne,
- b) Stowarzyszenie Zwykłe „AMUR-WYSOKA” dzierżawi teren zbiornika wodnego „Gliniak”,
- c) Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne dzierżawi zabudowaną nieruchomość w Łazach przy ul. Brzozowej pod działalność pożytku publicznego,

- d) Okręgowy Polski Związek Wędkarski dzierżawi zbiornik wodny w Łazach przy ul. Wiejskiej,
  - e) Nadleśnictwo Siewierz dzierżawi działkę w Niegowoniczkach do realizacji zadań Leśnej Bazy Lotniczej,
  - f) Szkoła Bojowego Spadochroniarstwa dzierżawi działkę w Niegowoniczkach przeznaczoną pod działalność w zakresie kultury i sportu w postaci szkoły spadochronowej,
  - g) Veolia Południe Sp. z o.o. Tarnowskie Góry dzierżawi grunt zabudowany budynkiem kotłowni oraz budowlami i urządzeniami do produkcji i przesyłania energii cieplnej w Łazach przy ul. Wyzwolenia,
  - h) TK Telekom Sp. z o.o. Warszawa dzierżawi grunt pod kontener teletechniczny wraz z kanalizacją w Łazach przy ul. Jesionowej,
  - i) Tauron Obsługa Klienta Sp. z o.o. Wrocław dzierżawi grunt pod słup telekomunikacyjny w Ciągowicach przy ul. Zwycięstwa,
  - j) DG-Net dzierżawi 31 słupów oświetleniowych w celu dostępu do szerokopasmowego internetu w Ciągowicach, Chruszczobrodzie i w Łazach,
  - k) Stowarzyszenie Jurajski Klub Lotniczy dzierżawi 7 działek o łącznej powierzchni 3,8620 ha na realizację celów statutowych pod lądowisko w Niegowoniczkach,
  - l) Koło Łowieckie Bór w Dąbrowie Górniczej dzierżawi 1 działkę o pow. 2,0312 ha w Chruszczobrodzie-Piaski do realizacji zadań statutowych związanych z gospodarką łowiecką,
  - m) Promax Sp. z o.o. posiada w dzierżawie budowle, urządzenia służące zbiorowemu zaopatrywaniu w wodę w Chruszczobrodzie i Chruszczobrodzie-Piaski oraz nieruchomość byłej oczyszczalni w Łazach,
- 3) w użyczenie:
- a) Ochotnicze Straże Pożarne mają w posiadaniu na podstawie umów użyczenia nieruchomości o łącznej pow. 3,5307 ha zabudowane budynkami OSP:
    - Niegowonice - nieruchomość o pow. 1,1694 ha,
    - Rokitno Szlacheckie - nieruchomość o pow. 0,2015 ha,
    - Turza - nieruchomość o pow. 0,9398 ha,
    - Wiesiółka - nieruchomość o pow. 0,6674 ha,
    - Grabowa - nieruchomość o pow. 0,1276 ha,
    - Chruszczobród - nieruchomość o pow. 0,2750 ha,

- b) Miejski Ośrodek Kultury w Łazach posiada na podstawie umów użyczenia nieruchomości zabudowane:
- budynkiem Miejskiego Ośrodka Kultury w Łazach o pow. 0.3216 ha,
  - budynkiem przy ul. Kościuszki w Łazach o pow.0.0967 ha,
  - świetlicą w Trzebyczce o pow.0.0635 ha,
  - świetlicą w Ciągowicach o pow.0.1000 ha,
- c) Biblioteka Publiczna w Łazach użytkuje pomieszczenia budynku dworca PKP o pow. użytkowej 86,7 m² oraz w budynku przy ul. Kościuszki pow. 202,19 m²,
- d) Stowarzyszenie „Mała Szkoła” w Rokitnie Szlacheckim posiada w użyczeniu:
- nieruchomość zabudowaną budynkiem szkoły podstawowej, budynkiem garażu z przylegającym pomieszczeniem gospodarczym oraz placem zabaw w Rokitnie Szlacheckim przy ul. Szkolnej,
  - nieruchomość zabudowaną budynkiem szkoły podstawowej, miasteczko ruchu drogowego, plac zabaw w Grabowej przy ul. Szkolnej,
  - nieruchomość zabudowaną budynkiem przedszkola położonego w Łazach przy ul. Kolejowej 8,
- e) Stowarzyszenie „Przyjazna Szkoła w Ciągowicach” posiada w użyczeniu nieruchomość zabudowaną budynkiem szkoły podstawowej w Ciągowicach przy ul. Zwycięstwa,
- f) Stowarzyszenie wsi Niegowonice i Niegowoniczki posiada w użyczeniu nieruchomość pod plac zabaw w Niegowonicach,
- g) Fundacja Akademii Wychowania Fizycznego i Medycznego na rzecz Rodziny i Seniorów w Łazach posiada w użyczeniu 3 działki położone z przeznaczeniem pod budowę placu zabaw przy ul. rtm. Witolda Pileckiego w Łazach,
- h) Koło Gospodyń Wiejskich Chruszczobród-Piaski posiada w użyczeniu zabudowaną nieruchomość w Chruszczobrodzie-Piaski,
- i) OSP Chruszczobród posiada w użyczeniu działkę w Chruszczobrodzie na realizację zadań statutowych OSP,
- j) Koło Łowieckie „Cietrzew” Łazy posiada w użyczeniu 3 działki o łącznej pow. 2.2200 ha w Ciągowicach na wykonanie „pasów zaporowych” przeciw dzikiej zwierzynie,
- 4) umów najmu, dzierżawy i innych, w tym leasingu:
- a) dzierżawa gruntu i budynków dworca i WC w Łazach przy ul. Dworcowej,
  - b) dzierżawa gruntu i leasing budynku krytej pływalni w Łazach przy ul. Topolowej,

- c) dzierżawa historycznego taboru parowóz i tory pod parowozem w Łazach przy ul. Dworcowej,
- d) dzierżawa gruntu pod plac zabaw w Niegowoniczkach,
- e) dzierżawa gruntu pod budowę miejsca postojowego w Turzy,
- f) dzierżawa gruntu pod plac zabaw w Grabowej - sołectwo Skałbana,
- g) użyczenie części działki drogowej w Łazach ul. Kościuszki od placu dworcowego skrzyżowania z ulicą Wiejską - rewitalizacja Łaz,
- h) umowa użytkowania terenu leśnego (Miejsce Pamięci Narodowej - Cmentarz Żołnierzy poległych w I wojnie światowej) w Łazach,
- i) użyczenie kapliczka przydrożna wraz z przynależnym gruntem położonej w Hutkach-Kankach,
- j) użyczenie pomieszczeń biurowych (budynek Urzędu) w Łazach przy ul. Traugutta,
- k) umowa użytkowania w Mitrędze - biwaku,
- l) umowa użytkowania biwaku w Hutkach-Kankach,
- m) użyczenie nieruchomości położonej w Ciągowicach przy ul. Sienkiewicza, pod budynkiem remizy OSP,
- n) dzierżawa ścieżki rowerowej i ścieżki dydaktycznej wraz z kładką przez rzekę w Hutkach-Kankach,
- o) użyczenie lokalu użytkowego mieszczącego się na I piętrze budynku przy ul. Spółdzielczej w Łazach - KTS,
- p) użyczenie terenu pod budowę parkingu w Chruszczobrodzie przy ul. Mickiewicza,
- q) dzierżawa zabudowanej nieruchomości w Chruszczobrodzie-Piaski.

Gmina Łazy posiada w użytkowaniu wieczystym 9,7640 ha gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa.

W użytkowanie wieczyste oddane są grunty stanowiące własność Gminy Łazy o łącznej pow. 21.170,91 ha.

Należne opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego gruntu stanowiącego własność Gminy Łazy wynoszą 91.306,80 zł.

Należne opłaty roczne przekształceniowe wynoszą 14.949,34 zł.

Wydano 12 informacji o jednorazowej opłacie za cały okres tj. 16 lat należnej opłaty rocznej z tytułu przekształcenia oraz wydano 12 zaświadczeń o zapłacie całej należnej opłaty z zastosowaniem 70 % bonifikaty udzielonej przez Radę Miejską w Łazach oraz 99 % bonifikaty dla osób niepełnosprawnych i rodzin wielodzietnych. Należne opłaty z tytułu jednorazowego zgłoszenia zamiary wniesienia opłaty jednorazowej z tytułu przekształcenia

prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości z udzieleniem 70 % bonifikaty lub 99 % wyniosły 2.381,80 zł.

Systematycznie wpływają do tutejszego urzędu zawiadomienia z Sądu Rejonowego w Zawierciu potwierdzające zmiany wpisów w księgach wieczystych na podstawie przekazywanych zaświadczeń Burmistrza Łaz zgodnie z ustawą o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych w prawo własności tych gruntów oraz wpływają wnioski o ustalenie i zapłatę jednorazowej opłaty z tytułu przekształcenia.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. Gmina Łazy sprzedała:

- a) w drodze przetargu: 4 niezabudowane działki o łącznej powierzchni 0,2305 ha za cenę brutto 194.180,10 zł (157.870,00 zł netto),
- b) w drodze bezprzetargowej:
  - 3 niezabudowane działki o łącznej pow. 0,0630 ha za cenę brutto 45.940,50 zł (37.350,00 zł netto),
  - 1/6 części zabudowanej nieruchomości położonej w Łazach o pow.589 m² za cenę 35.000,00 zł (netto),
  - 5 lokali mieszkalnych na rzecz dotychczasowych najemców, wartość sprzedanych lokali mieszkalnych wraz z gruntem wyniosła 81.665,70 zł.

Gmina Łazy w 2023 r. nabyła:

- a) grunty nabyte w ramach komunalizacji (art. 5 i art. 13) 44 działki o pow. 15,5901 ha, wartość gruntu 2.383.910,00 zł,
- b) grunty nabyte pod poszerzenie dróg (art.98, art. 73) 4 działki o pow. 0,0055 ha, wartość gruntu 6.056,00 zł,
- c) nieodpłatnie 2 działki o pow. 0,2546 ha na cele publiczne pod drogę w Rokitnie Szlacheckim,
- d) odpłatnie 2 działki o pow.0,0328 ha w Łazach i w Rokitnie Szlacheckim za cenę 15.429,00 zł z przeznaczeniem pod drogi,
- e) 1 działkę o pow.0,0221 ha z przeznaczeniem na uregulowanie rowu odprowadzającego wody odpadowe z terenu pobliskiego skrzyżowania dróg gminnych w Grabowej za cenę 13.985,00 zł,
- f) w drodze postanowienia spadkowego udział 1/2 części do zabudowanej nieruchomości położonej w Wysokiej wraz z gruntem o łącznej pow. 0,2884 i wartości 228.500,00 zł,
- g) w drodze postanowienia spadkowego udział ½ części do spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu w Warszawie-Mokotów o wartości 152.673,00 zł.

Gmina Łazy wniosła jako wkład niepieniężny (aport) do Regionalnego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Spółki z o.o. w Chorzowie 6 działek o łącznej pow. 0,5569 ha o wartości 855.000,00 zł (netto) położonych w Łazach przy ul. Topolowej.

W omawianym okresie uzyskane dochody Gminy z tytułu gospodarowania mieniem przedstawiały się następująco:

- dochód z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności - 18.075,82 zł,
- dochód z tytułu opłaty za użytkowania wieczystego gruntu - 134.377,72 zł,
- dochód z tytułu dzierżawy mienia - 153.204,71 zł,
- dochód z tytułu sprzedaży oczyszczalni ścieków w Turzy na rzecz Promax Sp. z o.o. - 1.500.000,00 zł,
- dochód z tytułu trwałego zarządu - 11,106,13 zł,
- dochód z tytułu najmu lokali mieszkalnych i użytkowych - 685.093,57 zł,
- dochód z tytułu opłaty adiacenckiej - 97.707,60 zł,
- dochód z tytułu opłaty planistycznej - 17.399,98 zł.

W ramach regulacji stanu prawnego gruntów na rzecz Gminy Łazy, w postępowaniu księgowo-wieczystym złożono 4 wnioski o ujawnienie podziału nieruchomości, złożono 3 wnioski o założenie księgi wieczystej dla 27 działek o pow. 7,9252 ha na rzecz Gminy Łazy, złożono 14 wniosków o ujawnienie decyzji w księgach wieczystych gminy Łazy.

Zakończył się proces scalania gruntów obrębu Turza.

2. Zasoby materialne gminy

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Łazy na lata 2020 - 2024 zawiera w szczególności:

- prognozę w zakresie wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy Łazy,
- analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynku,
- planowaną sprzedaż lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Łazy,
- zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu,
- sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Łazy oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy,
- źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach.

Na dzień 31 grudnia 2023 r., mieszkaniowy zasób gminy stanowił 183 lokali mieszkalnych, 2 lokale użytkowe przy ul. Spółdzielczej 8 oraz budynek Dworca PKP dzierżawiony od PKP, gdzie znajduje się 5 lokali użytkowych. Nieruchomości Gminy Łazy są wolne od obciążeń w dziale IV KW-hipoteka.

Ponadto na dzień 31 grudnia 2023 r. pozostawało niezasiedlonych lokali:

- 15 lokali mieszkalnych przy ul. Stara Cementownia 8 będących własnością Wspólnoty Mieszkaniowej „WSPÓLNA SPRAWA” zostały opróżnione ze względu na zły stan techniczny budynku,
- 2 lokale mieszkalne w budynku w Grabowej,
- lokal mieszkalny przy ul. Jesionowej 6/18 w Łazach,
- lokal mieszkalny przy ul. Jesionowej 6/38 w Łazach,
- lokal mieszkalny przy ul. Spółdzielczej 8A/31 w Łazach,
- lokal mieszkalny przy ul. Stara Cementownia 12/18 w Łazach,
- lokal mieszkalny przy ul. Daszyńskiego 21/4 w Łazach,
- lokal mieszkalny przy ul. Daszyńskiego 40/1 w Łazach,
- lokal mieszkalny przy ul. Daszyńskiego 40/12 w Łazach,
- lokal mieszkalny przy ul. Bema 3/1 w Chruszczobrodzie,
- lokal mieszkalny przy ul. Kolejowej 5/4 w Łazach.

Ponadto 3 lokale przy ul. Kościuszki 34 przeznaczone są na lokale tymczasowe.

Dokonano sprzedaży 5 lokali mieszkalnych dla dotychczasowych najemców.

Wykonano prace remontowe w lokalu mieszkalnym nr 10 przy ul. Stara Cementownia 6 w Łazach oraz w lokalu mieszkalnym nr 1 przy ul. Daszyńskiego 40 w Łazach. Wykonana została instalacja centralnego ogrzewania w lokalu mieszkalnym nr 38 przy ul. Jesionowej 6 w Łazach oraz w lokalu mieszkalnym nr 31 przy ul. Spółdzielczej 8A w Łazach. Wymieniono drzwi wejściowe do budynku przy ul. Stara Cementownia 5 w Łazach.

W 2023 r. przeprowadzono nabór wniosków na najem mieszkań w ramach TBS. Wpłynęło 16 wniosków o najem mieszkań (w tym 13 wniosków rozpatrzonych pozytywnie a 3 wnioski rozpatrzone negatywnie).

Ilość i wartość mienia komunalnego są wielkością zmienną, gdyż równoległe z komunalizacją toczy się proces regulacji stanów prawnych gruntów oraz zbywania i nabywania nieruchomości na rzecz Gminy Łazy.

VII.SPÓŁKI Z UDZIAŁEM GMINY ŁAZY

Gmina posiada udziały w:

1. Regionalnym Towarzystwie Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. z siedzibą w Chorzowie w wysokości 2.020.500,00 zł (857.500,00 zł udział wniesiony w gotówce, 1.163.000,00 zł udział w formie aportu rzeczowego - działka gruntu położona w Łazach przy ul. Brzozowej wraz z fundamentami o pow. 0.2575 ha oraz działki 860/188, 860/190, 860/191, 860/192, 860/193, 860/194 przy ul. Topolowej w Łazach).
2. PROMAX Sp. z o.o. z siedzibą w Łazach - udział w gotówce w wysokości 29.097.450,00 zł oraz aport rzeczowy o wartości 5.600.600 zł (100 % udziałów Gminy Łazy).

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością działająca pod nazwą Promax Spółka z o.o. w Łazach powołana została na podstawie Umowy Spółki spisanej w dniu 12 października 2009 r. w formie Aktu Notarialnego - Rep A nr 8948/2009 stanowiącej Akt Założycielski Spółki na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Łazach z dnia 13 lipca 2009 r. Nr XXIX/244/09.

Promax Sp. z o.o. w Łazach prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na podstawie Zezwolenia wydanego Decyzją Burmistrza Łaz, Nr WOŚ 0154/7033/18/2009 z dnia 8 grudnia 2009 r. Przedsiębiorstwo ma obowiązek zapewnić zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody, odbioru i oczyszczania ścieków w sposób ciągły i niezawodny, a także zapewnić należyłą jakość dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków.

Przedmiotem działania Przedsiębiorstwa w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków jest:

- pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody,
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

Spółka prowadzi także działalność polegającą na:

- utrzymaniu czystości i porządku, utrzymaniu dróg, ulic i placów,
- utrzymaniu zieleni miejskiej,
- prowadzeniu i obsłudze targowiska miejskiego.

Władzami Spółki są: Zarząd Spółki, Rada Nadzorcza, Zgromadzenie Wspólników.

Zarząd Spółki jest jednoosobowy. Od dnia 1 lipca 2019 r. na mocy uchwały Rady Nadzorczej nr IV/11/2019 z dnia 11 czerwca 2019 r. oraz uchwały 6/IV/2021 z dnia 25.05.2021 r. funkcję Prezesa Zarządu pełni Pani Marta Włosińska.

Spółka na mocy Uchwały Zarządu nr 1/2010 z dnia 23 kwietnia 2010 r. posiada Prokurenta, którym ustanowiono na czas nieokreślony Panią Martę Kozieł - Głównego Księgowego. Prokura jest samoistna.

W skład Rady Nadzorczej wchodzi:

- Emil Bystrowski - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Adam Matusiewicz - Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
- Adam Jabłoński - Członek Rady Nadzorczej - Sekretarz.

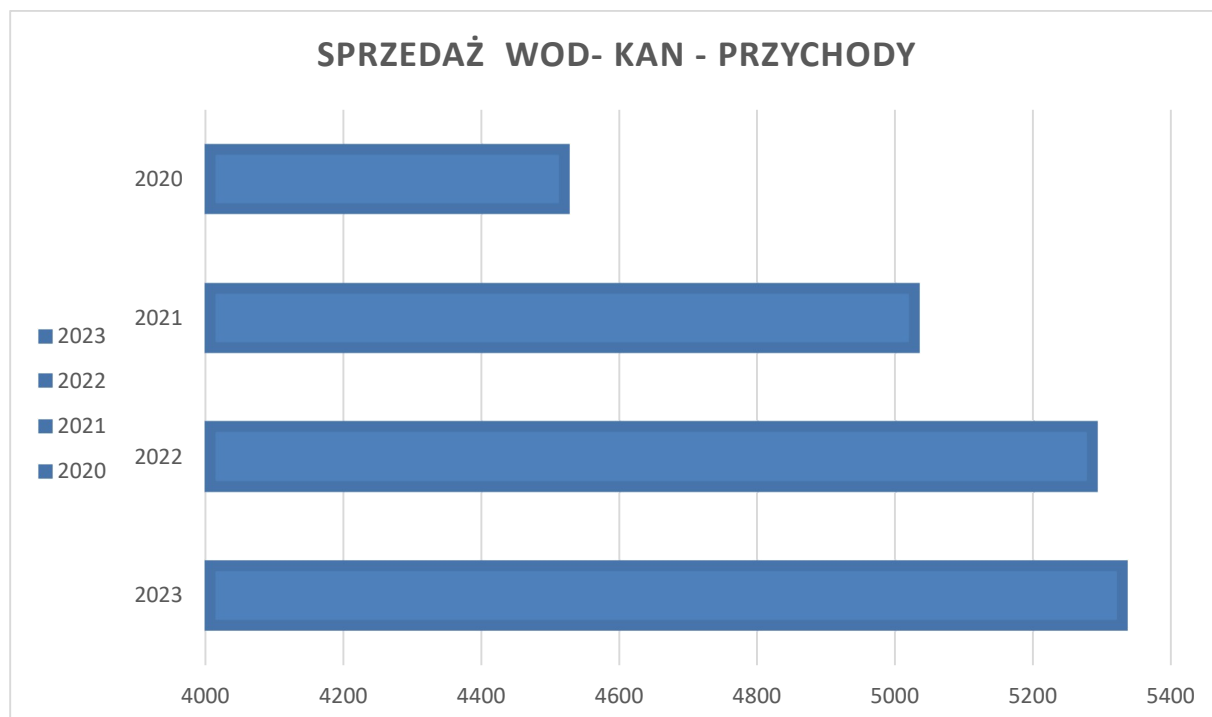
Zgromadzenie Wspólników reprezentuje Burmistrz Łaz.

Kapitał zakładowy Spółki wynosi 29 097 450,00 zł i dzieli się na 581949 udziałów po 50 zł każdy. Wszystkie udziały w kapitale zakładowym stanowią własność Gminy Łazy.

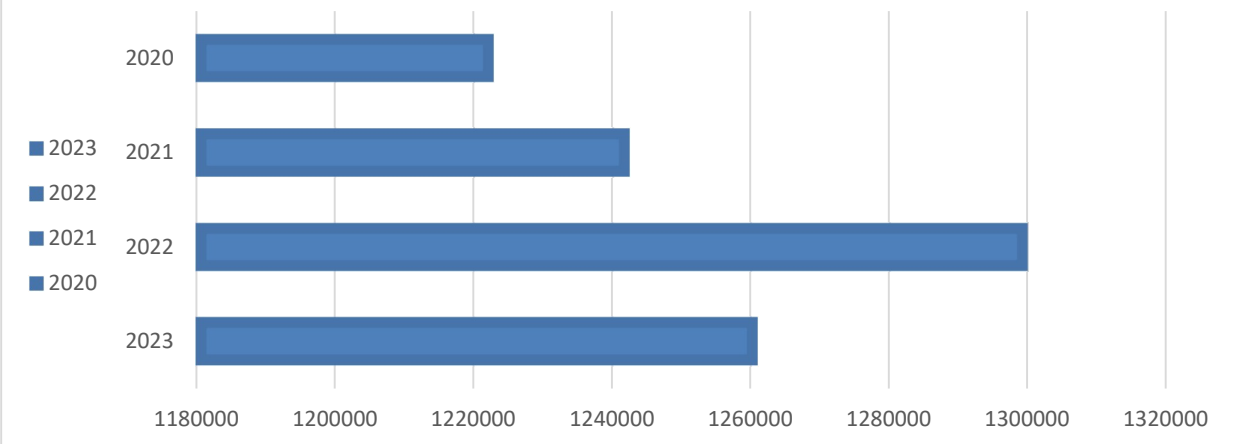
Na dzień 31 grudnia 2023 r. sporządzone sprawozdanie finansowe wykazało stratę w wysokości 543.874,00 zł. Ujemny wynik finansowy na działalności bieżącej spowodowany jest w głównej mierze czynnikami:

- koszty związane z utrzymaniem wybudowanego II etapu kanalizacji sanitarnej,
- podwyżka energii elektrycznej,
- odsetki i kredyt.

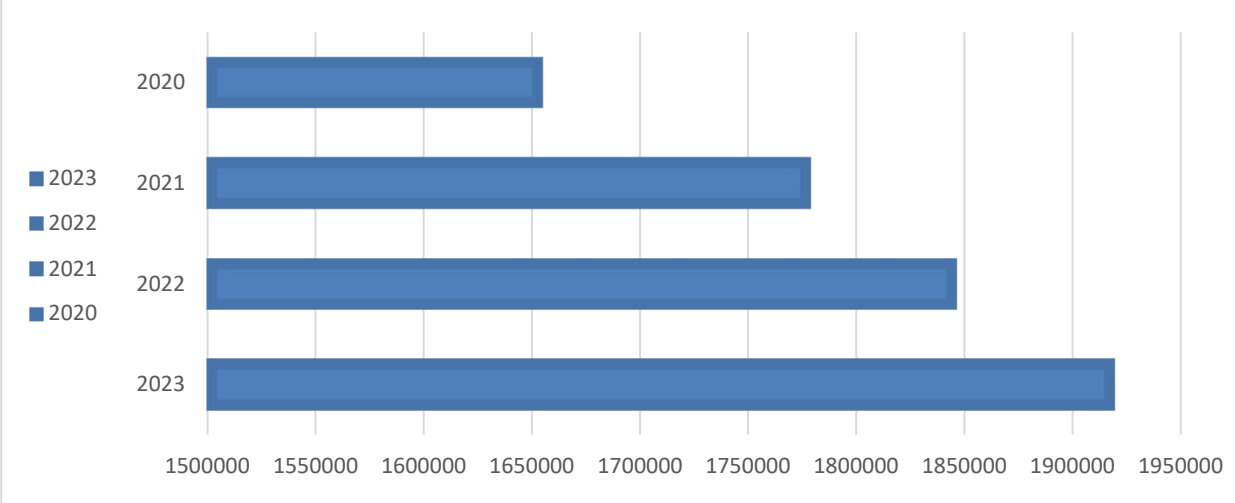
Graficznie przedstawiona sytuacja

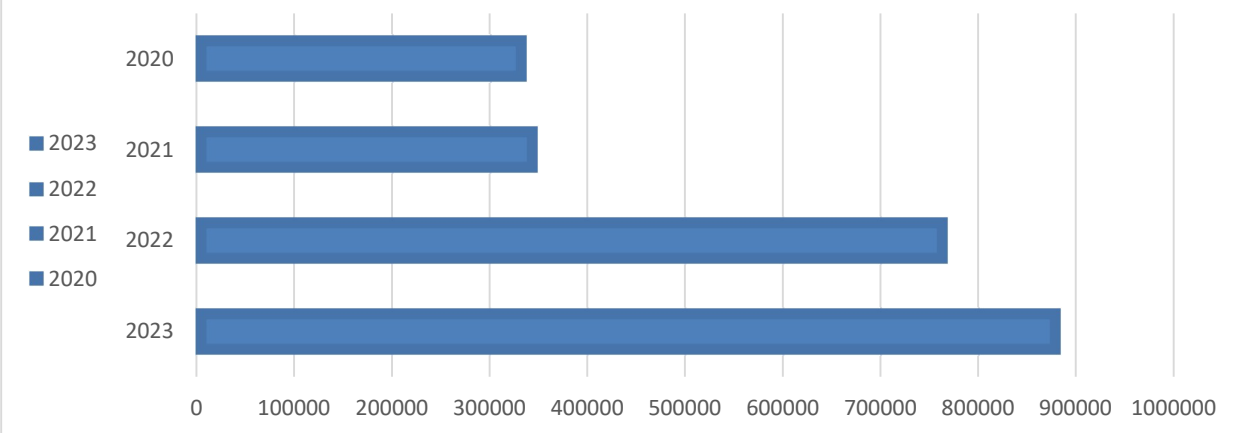
SPRZEDAŻ USŁUG POZOSTAŁYCH

KOSZTY ENERGII I MATERIAŁÓW

KOSZTY- PODATKI I OPŁATY

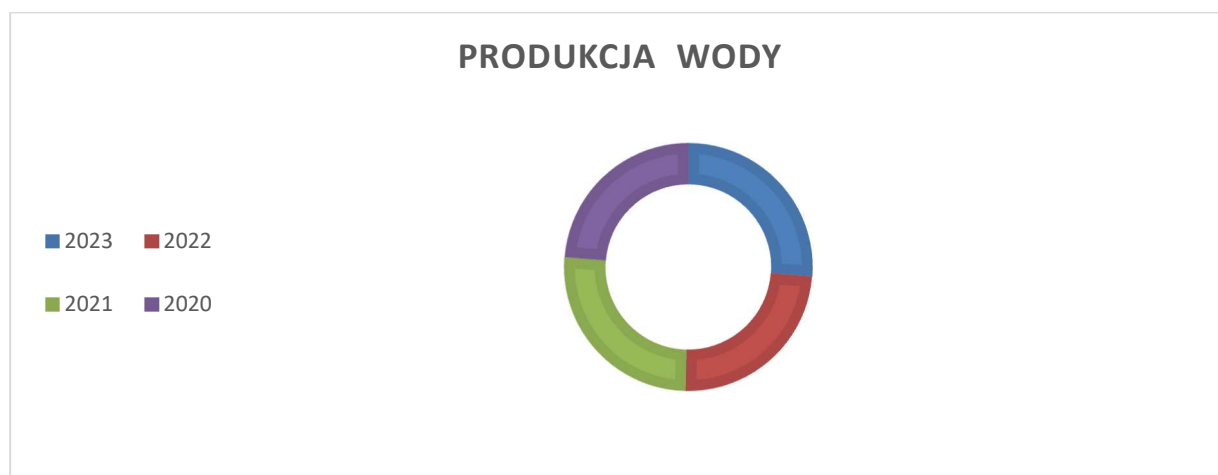

Zbiornicze zestawienie podstawowych wskaźników eksploatacyjnych wodociągu w Łazach za lata 2019-2023. Poniżej przeprowadzono obliczenia podstawowych wskaźników

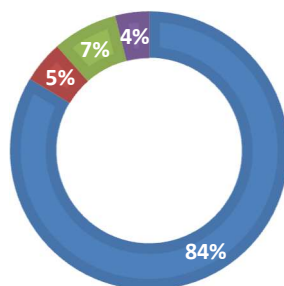
eksploatacyjnych i zestawiono je tabelarycznie. Jako punkt odniesienia dla wyników z lat 2019-2023 przyjęto wyniki z 2019 r., jako 100 %. Informacje zgrupowano w tabelach:

Opis	J.m.	2019	2020	2021	2022	2023	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
Długość sieci rozdzielczej łącznie, w tym:	km	120,20 =	129,20 =	135,7 =	137,1 =	137,8 =	
- na obszarach miejskich	km	29,20	31,80	33,40	33,8	33,8	
- na obszarach wiejskich	km	91,00	97,40	102,3	103,8	104,0	
Zwiększenie długości sieci w:	%		107,49	112,89	114,06	114,64	narastająco
Ilość przyłączy wodociągowych łącznie, w tym:	szt.	5140 =	5248 =	5303 =	5377 =	5432 =	
- na obszarach miejskich	szt.	1677	1670	1680	1682	1694	
- na obszarach wiejskich	szt.	3571	3470	3623	3695	3738	
Zwiększenie ilości przyłączy w:	%		102,10	103,17	104,61	105,68	narastająco
Długość przyłączy łącznie, w tym:	km	51,40 =	52,48 =	53,03 =	53,77 =	54,32 =	Przelicznik umowny = 1 szt x 10m
- na obszarach miejskich	km	16,70	16,74	16,80	16,82	16,94	
- na obszarach wiejskich	km	35,70	34,70	36,23	36,95	37,38	
Produkcja wody, w tym:	m ³	923.300 =	849.300 =	926700 =	86372 =	93834 =	
- na obszarach wiejski	m ³	606.500	589.700	666,70	618213	667,40	
-na obszarach miejskich	m ³	316.800	259.600	260,00	245515	270,948	
Zakup wody z zewnątrz	m ³	104.400	93.900	100,4	103,1	75,1	
Bilans ilości wody wprowadzonej do sieci = PW+ZW	m ³	1.027.700	943.200	1 027 100	966728	1013448	
Woda na własne cele produkcyjne	m ³	30.800	47.200	64.800	96,600	93,900	
Procentowy wskaźnik ilości wody przeznaczanej na cele własne w stosunku do BWDS.	%	3,00	5,00	5,00	10	9,26	
Sprzedaż wody z hurtem	m ³	548000	535100	549 403	542 226	544 034	
Awarie na przyłączach		50	42	26	18	28	
awarie sieci rozdzielczej w roku kalendarzowym	ilość awarii	99	77	84	57	48	
Wskaźnik awaryjności sieci	awarie/kmxrok	0,82	0,60	0,62	0,55	0,55	

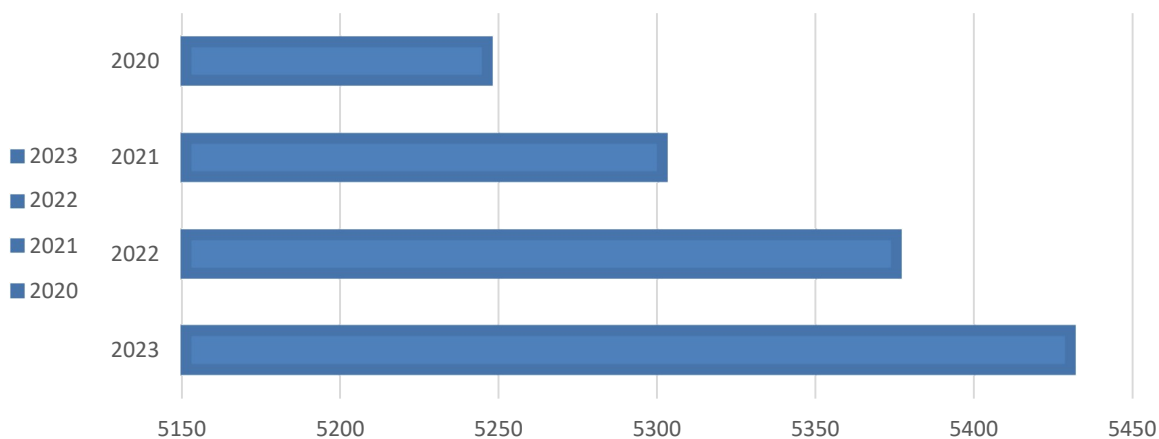

SPRZEDAŻ WODY 2023

■ Gospodarstwa domowe ■ cele publiczne ■ pozostałe cele ■ Hurt

ILOŚĆ OBIEKTÓW-WODA

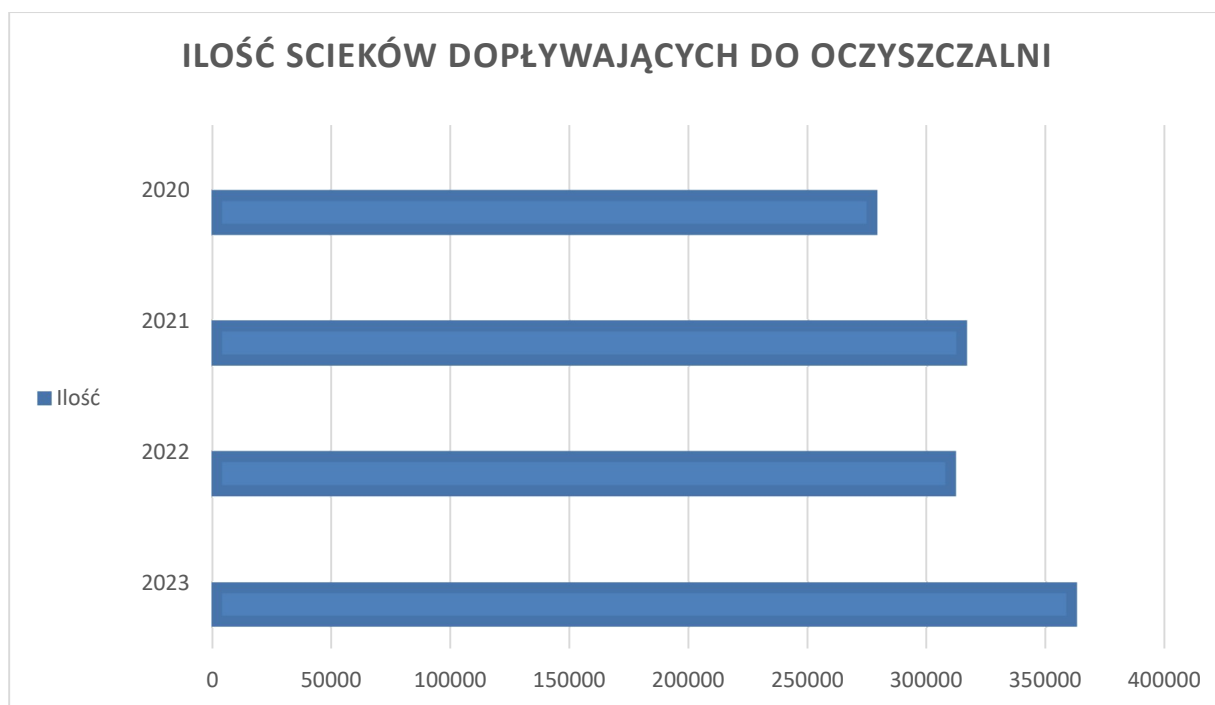
Podstawowe parametry techniczne oczyszczalni uzyskane za 2023 r. Oczyszczalnia obecnie przyjmuje ścieki dopływające z miasta Łazy:

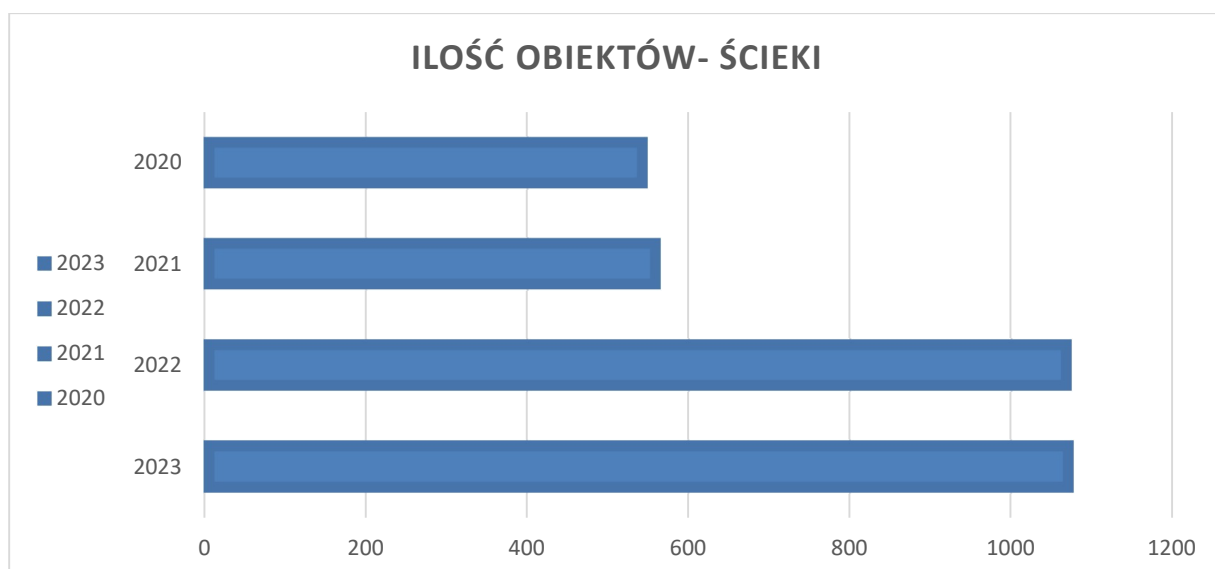
- 1 - Wydajność oczyszczalni wg. projektu: 1058m³/dob z możliwością przyjęcia ścieków deszczowych z odcinków kanalizacji ogólnospławnej w ilości ok. $Q_{deszcz.} = 1.100m^3/dob$,
- 2 - RLM - równoważna ilość mieszkańców: 6477 - zgodnie z Uchwałą nr XXI/133/2020 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 20 grudnia 2020 r.,
- 3 - Szacowana ilość osób zrzucających ścieki do oczyszczalni: 5638,
- 4 - Ilość ścieków dopływających na oczyszczalnię (2023 r.): 362,938tyś.m³, w tym: ścieki dowożone: 10338,4 tyś.m³,

5 - W procesach oczyszczania ścieków wyprodukowano: suchej masy osadów - 124,17 ton, skratek (odwiezionych poza teren oczyszczalni) - 13,4400 ton, piasek (j.w.): 12,3200 ton, osady (j.w.): 620,8500 ton,

6 - Efekty pracy oczyszczalni polegające na obniżeniu ładunku zanieczyszczeń:

- I Parametr: BZT₅ w ściekach dopływających do oczyszczalni z poziomu 116564kg/rok do 1729kg/rok,
- II Parametr: ChZT (wyznaczany metodą dwuchromianową) z 255892kg/rok do 12012kg/rok,
- III Zawiesiny: z 122668kg/rok do 3584kg/rok.

Przewidywania dla Spółki.

Wyzwaniem dla naszej Spółki będzie dostosowanie procesów wewnętrznych do nowej dyrektywy w sprawie wody do picia oraz sprawozdawczość z dyrektywy ściekowej. Chodzi tu o nowe struktury aglomeracji i regulacje dotyczące ścieków dowożonych wozami asenizacyjnymi do punktów zlewnych. Przewidujemy też kolejne problemy z przetwarzaniem i zagospodarowaniem osadów ściekowych, piasku i skrutki.

Wiele zadań, które wynikają z wdrożenia dyrektywy będzie wymagało dużych nakładów finansowych po stronie gmin i przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, jednak jak w dalszym ciągu Wody Polskie będą tak podchodziły do zmiany uchwalonych przed kryzysem cen, spółki nie będą miały środków na bieżącą działalność, a co dopiero na dodatkowe inwestycje. W związku z powyższym, jeżeli sytuacja finansowa Spółki nie ulegnie znacznej poprawie, wdrożenie nowelizacji stanie się istotnie zagrożone za co odpowiedzialne będą Wody Polskie.

Spółka złożyła do organu regulacyjnego kolejny projekt nowej taryfy. Jednakże po raz kolejny wszelkie próby zmian są blokowane przez Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, które nie zgadzają się na zmianę uchwalonych przed kryzysem cen. W chwili obecnej Spółka bazuje na taryfach skonstruowanych w 2019 r.

Organ przede wszystkim nie zgadza się ze wzrostem opłat za energię elektryczną oraz płaceniem podatków przez spółkę, a to koszty, które są niezależne od spółki.

Niewątpliwie warunkiem utrzymania dobrego poziomu pracy Spółki jest bowiem urealnienie cen wody i ścieków, zapewniające pokrycie uzasadnionych kosztów przychodami z opłat za świadczenie usług dostarczania wody i odbioru ścieków.

Plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na terenie Miasta i Gminy Łazy na lata 2023-2025.

Niniejszy plan jest podstawowym dokumentem wyznaczającym kierunek działań inwestycyjnych Spółki Promax. Odpowiada on wymogom Ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzeniu ścieków. Plan zawiera zestawienie zadań inwestycyjnych w poszczególnych latach z podziałem na sfery działalności Spółki Promax. Plan obejmuje okres trzech lat od 2023 r. do 2025 r., ma charakter otwarty i może być korygowany na zasadzie rocznych korekt uwzględniających aktualne wymagania techniczne oraz uwarunkowania ekonomiczne przedsiębiorstwa.

Plan wpisuje się w długofalową Strategię Rozwoju Spółki Promax podporządkowaną osiągnięciu następujących celów:

- zapewnienie ciągłości dostaw wody i odbioru ścieków,
- uczestnictwo w trwałym rozwoju gminy-modernizacja istniejącej sieci wodno-kanalizacyjnej oraz budowa nowej sieci,
- utrzymanie wysokiej jakości wody w sieci,
- poprawę stanu środowiska naturalnego,
- zwiększenie efektywności prowadzonych działań operacyjnych w zakresie dostaw wody, odbioru ścieków.

Plan ma na celu zwiększenie wydajności infrastruktury zaopatrzenia w wodę i poprawy niezawodności dostaw wody.

Przedsięwzięcia rozwojowo - modernizacyjne:

a) modernizacja sieci - priorytetem przy opracowaniu planu jest zapewnienie ciągłości i jakości podstawowych usług świadczonych przez Spółkę Promax. Dostawa wody i odbiór ścieków ma się odbywać zgodnie z warunkami zawartymi w Regulaminie dostarczania wody i odbioru ścieków. Drugim ważnym czynnikiem branym pod uwagę przy opracowaniu planu jest rozwój Spółki Promax. Przy opracowywaniu Planu modernizacji i rozwoju urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych Spółka Promax opiera się na następujących kryteriach:

- kryterium finansowe - sposób finansowania planowanych inwestycji,
- kryterium techniczno-ekonomiczne - modernizacja wynikająca z częstych awarii, napraw i zagrożeń wynikających z ich występowania lub modernizacja powodująca oszczędność kosztów eksploatacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,

- kryterium zrównoważonego rozwoju - uzbrajanie nowych terenów pod budownictwo jednorodzinne i wielorodzinne zgodnie z kryterium społecznym;
- b) modernizacja ujęć - długoletnia eksploatacja obiektów i urządzeń związanych z wydobyciem wody i jej przesyłem powoduje zużycie tych urządzeń, co prowadzi do konieczności ciągłej odbudowy i modernizacji z wykorzystaniem nowych rozwiązań technicznych i technologicznych;
- c) przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz odbiór ścieków:
  - budowa sieci w Chruszczobrodzie-Piaski (Piaskowa),
  - wymiana i budowa sieci w ul. Krasickiego i Zielonej w Rokitnie Szlacheckim,
  - wymiana sieci w ul. Kościuszki w Niegowonicach,
  - budowa sieci w ul. Łąkowa w Łazach,
  - wymiana wodociągu w ul. Mickiewicza w Wysokiej,
  - wymiana i budowa sieci w ul. Żabiej i Wierzbowej w Niegowonicach,
  - wymiana sieci w ul. Strażackiej w Niegowonicach,
  - budowa sieci w ul. Tuwima w Ciągowicach,
  - wymiana sieci w ul. Leśnej w Chruszczobrodzie,
  - wymiana sieci w ul. Fabrycznej i Bory w Łazach,
  - budowa sieci w ul. Bocznej od ul. Spacerowej w Rokitnie Szlacheckim,
  - wymiana sieci w rejonie ul. Starowiejskiej w Wiesiółce,
  - budowa sieci w ul. Tuwima w Ciągowicach.

Działania ujęte w planie będą finansowane ze środków własnych przedsiębiorstwa.

3. PROMED Łazy Sp. z o.o. 1740 udziałów po 1.000 zł (100 % udziału Gminy Łazy), udział w gotówce 1.140.000 zł, łącznie 1.740.000,00 zł.

Spółka pod firmą PROMED ŁAZY spółka z ograniczoną odpowiedzialnością powstała 2 lipca 2012 r. w wyniku przekształcenia Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Łazach (art. 69 ustawy z dnia 15.04.2011 r. o działalności leczniczej) i wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki dotychczasowej jednostki.

Spółka została zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Częstochowie XVII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr. 0000424757.

Zarząd Spółki jest jednoosobowy. Prezesem Zarządu od 1 sierpnia 2013 r. jest Ewa Bulwa.

Od 11 maja 2012 r. udzielono prokury samoistnej Lidii Janus.

Spółka prowadzi działalność w ramach jednego podmiotu leczniczego, w skład, którego wchodzi 4 jednostki organizacyjne:

- Przychodnia Rejonowo - Specjalistyczna w Łazach ul. Jesionowa 1,
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Chruszczobrodzie ul. Józefa Bema 3,
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Niegowonicach ul. Ogrodowa 7,
- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Wysokiej ul. Fabryczna 5.

Podmiot działa na całym obszarze Gminy Łazy, w tym w szkołach podstawowych. Gabinety pielęgniarek higieny szkolnej znajdują się w:

- Szkole Podstawowej Nr 1 w Łazach przy ul. Szkolnej 2,
- Szkole Podstawowej Nr 3 w Łazach przy ul. rtm. Witolda Pileckiego 14,
- Szkole Podstawowej w Chruszczobrodzie przy ul. Adama Mickiewicza 113,
- Szkole Podstawowej w Niegowonicach przy ul. Szkolnej 11,
- Szkole Podstawowej w Wysokiej przy ul. Adama Mickiewicza 8.

Spółka jest właścicielem nieruchomości w Łazach przy ul. Jesionowej 1, w której ma siedzibę i prowadzi działalność oraz dzierżawi nieruchomości od Gminy Łazy - w Chruszczobrodzie, Niegowonicach i Wysokiej (powierzchnia lokali wykorzystywanych w działalności leczniczej wynosi 1 021 m², powierzchnia gruntu - 6 693 m²). Podmiot korzysta bezpłatnie z gabinetów higieny szkolnej w placówkach oświatowych o łącznej powierzchni 65,5 m².

Na podstawie umów zawartych ze Śląskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia w Katowicach podmiot świadczy usługi zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), obejmującej świadczenia lekarza, pielęgniarki, pielęgniarki szkolnej, położnej oraz ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS) w poradni położniczo-ginekologicznej.

Poza umową z Narodowym Funduszem Zdrowia, Spółka oferuje świadczenia w zakresie medycyny pracy, geriatry oraz dodatkowe badania diagnostyczne: 24 godzinne badanie ciśnienia tętniczego, elektrokardiograficzne, badania spirometryczne i pulsoksymetryczne oraz szczepienia profilaktyczne, m. in. przeciw grypie, COVID-19, wirusowemu zapaleniu wątroby, HPV (wirus brodawczaka ludzkiego). Ponadstandardowo Spółka wyposażona jest w defibrylator oraz EKG z możliwością elektronicznego przesyłu danych.

W budynku Przychodni w Łazach część pomieszczeń wynajmowana jest na prywatne gabinety: stomatologa, psychologa, fizjoterapeuty, neurologa, diabetologa oraz poradnię medycyny paliatywnej (hospicjum domowe).

W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej zakład obejmował opieką (stan z 31.12.2023 r.):

- lekarza podstawowej opieki zdrowotnej 7 747 pacjentów,
- pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej 7 818 pacjentów,

- położnej podstawowej opieki zdrowotnej 3 981 pacjentów,
- pielęgniarki szkolnej dla 1 253 uczniów.

Zarząd spółki rozszerza działalność wprowadzając nowe usługi:

1) Opieka koordynowana to nowy model opieki nad pacjentem przewlekle chorym, w pełni finansowany przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Daje ona pełne możliwości leczenia specjalistycznego w gabinecie lekarza rodzinnego. Proces leczenia inicjowany jest i nadzorowany przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), zakłada ścisłą współpracę lekarza POZ z lekarzami ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, a pacjenci zyskują dostęp do szeregu badań specjalistycznych, do których nie mieliby dostępu w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. Jest to szczególna i kompleksowa opieka nad pacjentem realizowana według indywidualnego planu. Opieka koordynowana adresowana jest do pacjentów ze schorzeniami przewlekłymi na każdym etapie leczenia. Promed Łazy sp. z o. o. jest jedną z kilku placówek w powiecie zawierciańskim, która oferuje swoim pacjentom ten rodzaj opieki.

Opieka koordynowana jest realizowana obecnie w czterech ścieżkach diagnostyczno-terapeutycznych:

- diabetologia (od 1 grudnia 2022 r.),
- pulmonologia (od 1 grudnia 2023 r.),
- nefrologia (od 1 grudnia 2023 r.),
- endokrynologia (od 1 lutego 2024 r.).

Pacjenci mają wykonane specjalistyczne badania laboratoryjne i obrazowe, porady edukacyjne i dietetyczne oraz konsultacje. Każdemu choremu udzielamy raz w roku porady kompleksowej, na której tworzymy Indywidualny Plan Opieki Medycznej (IPOM). Plan ten uwzględnia potrzeby pacjenta w zakresie najlepszego leczenia jego schorzenia - określana jest liczba i rodzaj badań specjalistycznych, konsultacji, porad edukacyjnych. Chorzy z wieloma chorobami przewlekłymi mogą być objęci kilkoma ścieżkami opieki koordynowanej a Indywidualny Plan Opieki medycznej uwzględnia leczenie wszystkich schorzeń. Przewodnikiem pacjenta w realizacji IPOM jest koordynator - w naszej placówce jest to pielęgniarka, która pomaga umówić się na badania, porady, konsultacje. Pacjent bezpłatnie może skorzystać z konsultacji dietetycznych (3 razy w roku), porad edukacyjnych (6 razy w roku). W 2023 r. opieką objęto 307 pacjentów.

2) Sieć kardiologiczna to pilotażowy program Krajowej Sieci Kardiologicznej prowadzony w województwie śląskim. Pacjenci z określoną chorobą układu krążenia, trafiają do ośrodka

specjalistycznego, do szybkiej diagnostyki (maksymalnie w ciągu 30 dni) i leczenia kardiologicznego. W 2023 r. z programu skorzystało 67 osób.

3) Program profilaktyczny 40 PLUS, który jest skierowany do osób po ukończeniu 40. roku życia, obejmuje wykonanie pakietu bezpłatnych badań profilaktycznych. Celem programu jest powszechne objęcie świadczeniobiorców od 40. roku życia profilaktyczną diagnostyką laboratoryjną w zakresie najczęściej występujących problemów zdrowotnych. Program skierowany jest do wszystkich pacjentów (niezależnie od złożonej deklaracji wyboru). Spółka jest jedną z nielicznych placówek realizujących ten program w powiecie zawierciańskim. W 2023 r. badania wykonano 140 osobom.

Spółka kontynuowała realizację bezpłatnych programów profilaktycznych (finansowanych przez NFZ) w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy, chorób układu krążenia i gruźlicy. W ramach Programu Profilaktyki Raka Piersi, pacjentki w wieku 45-74 lat mogą skorzystać z bezpłatnych badań mammograficznych w punktach mobilnych (zorganizowaliśmy postój mammobusu w Łazach w 10 terminach).

W okresie sprawozdawczym w placówkach Promed Łazy sp. z o. o. udzielono 58 297 porad w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej oraz 2 724 porad w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (poradnia położniczo-ginekologiczna).

W lutym 2023 r. Spółka podpisała umowę z Ministerstwem Zdrowia o powierzenie grantu na realizację przedsięwzięcia pn. Wdrożenie e-Uслуг w Placówce POZ, w ramach Projektu pn. Wdrożenie e-usług w placówkach POZ i ich integracja z systemem e-zdrowia (sfinansowanego w ramach reakcji Unii na pandemię COVID-19). W kwietniu, w wyniku zakończenia postępowania ofertowego, wybrano dostawcę sprzętu komputerowego i oprogramowania do Przychodni w Łazach oraz wiejskich ośrodków zdrowia. Koszt dostawy 1 serwera, 12 komputerów, 6 tabletów do podpisów cyfrowych, 3 licencji oraz urządzenia wielofunkcyjnego wyniósł 157 809,00 zł.

W kwietniu 2023 r. przeprowadzona została kontrola projektu „Ograniczenie niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej w PRS Łazach przy ulicy Jesionowej 1” (umowa o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Poddziałanie 4.3.4. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej - ZIT) w zakresie zgodności wykorzystania środków finansowych z zakresem określonym w umowie w sprawie dofinansowania projektu.

Skontrolowano:

- zgodność postępowań w zakresie zamówień z przepisami prawa krajowego i wspólnotowego,
- zgodność realizacji rzeczowej projektu z wnioskiem o dofinansowanie, wnioskiem o płatność i umową,
- dofinansowanie projektu (umowy z wykonawcami/ dostawcami, osiągnięcie celu projektu) na podstawie oględzin efektu rzeczowego powstałego w wyniku realizacji projektu,
- realizację finansową projektu - prawidłowość wykorzystania środków finansowych RPO WSL 2014-2020,
- zgodność realizacji projektu z politykami wspólnotowymi,
- realizację obowiązków informacyjnych i promocyjnych.

Pozytywna opinia o realizacji Projektu została zakończona wypłatą środków w wysokości 640 372,14 zł (łącznie dofinansowanie w 2022 r. i 2023 r. - 672 259,89 zł). Całkowita wartość wydatków kwalifikowanych wyniosła 790 894,00 zł. W wyniku realizacji projektu wykonano poniższe inwestycje:

- modernizację budynku Przychodni w Łazach - 563 289,11 zł,
- kotłownię gazową (wraz z przyłączem do sieci gazowej) - 32 231,59 zł,
- termomodernizację dachu i instalację fotowoltaiczną na budynku Przychodni - 207 615,48 zł.

Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu dwukrotnie w 2023 r. przyznał Spółce dofinansowanie do różnych form kształcenia pracowników w wysokości 6 346,40 zł (80 % kosztów kwalifikowanych). Odbyły się szkolenia dla personelu medycznego:

- Resuscytacja krążeniowo-oddechowa u pacjentów,
- dostosowanie placówki medycznej do zmian przepisów prawnych w zakresie elektronicznej dokumentacji medycznej w 2023 r.,
- 1 pracownik odbywa szkolenie specjalizacyjne (pielęgniarstwo internistyczne). Spółka wspiera i finansuje podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników.

Prezes Zarządu Ewa Bulwa uczestniczyła w posiedzeniu Komisji Spraw Społecznych, Zdrowia, Oświaty, Kultury i Sportu Rady Miejskiej w Łazach dotyczącym możliwości utworzenia i prowadzenia przez Spółkę drugiej placówki podstawowej opieki zdrowotnej w Łazach. Sytuacja ekonomiczno - organizacyjna oraz deficyt lekarzy na rynku pracy uniemożliwiają utworzenie i prowadzenie (finansowanie) kolejnej placówki w strukturach Promed Łazy sp. z o. o. Spółka świadczy usługi zdrowotne dla wszystkich mieszkańców gminy Łazy - miasta i wszystkich sołectw.

Od lipca 2023 r. znacząco uległy zmianie wynagrodzenia pracowników wynikające z ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych. Przeciętny wzrost wynagrodzeń wyniósł 12 %, tylko w części został sfinansowany przez NFZ (podwyżka stawki kapitałowej w podstawowej opiece zdrowotnej). Pozostałe koszty jednostka pokryła ze środków własnych. W 2023 r. znacząco wzrosły ceny wszystkich towarów i usług, w tym medycznych usług diagnostycznych, co ma duży wpływ na koszty działalności podmiotu.

We wrześniu ubiegłego roku Spółka uruchomiła nową centralę telefoniczną obsługującą wszystkie placówki (4 lokalizacje) i zapewniającą dzwoniącemu informację o oczekiwaniu na połączenie (ilość osób w kolejce).

Na wysokość przychodów pozytywnie wpłynęło rozszerzenie opieki w podstawowej opiece zdrowotnej (opieka koordynowana), a wzrost kosztów (i ostatecznie wynik finansowy Spółki) zdominowała wysoka inflacja. W ocenie Zarządu Spółki, istotny wpływ na sytuację majątkowo-finansową jednostki miała sytuacja ekonomiczna w Polsce, rozproszenie działalności (4 lokalizacje) oraz deficyt lekarzy.

20 czerwca 2023 r. w Urzędzie Miejskim w Łazach odbyło się Walne Zgromadzenie Wspólników PROMED ŁAZY sp. z o. o., które podjęło uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego i sprawozdania Zarządu z działalności oraz udzieliło absolutorium Prezesowi Zarządu Ewie Bulwie za 2022 r. Ponadto podjęto decyzje dotyczące pokrycia straty za 2022 r., ustalenia wynagrodzenia zmiennego Prezesa Zarządu oraz celów zarządczych na następny okres.

Cele postawione przed Zarządem przez Walne Zgromadzenie Wspólników w okresie sprawozdawczym:

- utrzymanie świadczenia usług medycznych w ośrodkach zdrowia w Chruszczobrodzie, Niegowonicach i Wysokiej - 70 %,
- pozyskanie zewnętrznych środków finansowania na poprawę jakości świadczonych usług zdrowotnych - 30 %,

zostały wykonane.

W 2024 r., oprócz podstawowej działalności operacyjnej, Zarząd planuje:

- dostosowanie organizacji udzielania świadczeń medycznych do zmieniającej się sytuacji ekonomiczno-społecznej Spółki,
- wdrażanie kolejnych etapów e-usług w placówkach PROMED ŁAZY sp. z o. o.,

- szkolenie pracowników w celu systematycznego podnoszenia kwalifikacji oraz zwiększenia kompetencji,
- pozyskanie środków zewnętrznych w celu poprawy jakości świadczeń zdrowotnych.

Czynnikiem ryzyka i zagrożeniem dotyczącym dalszego funkcjonowania Spółki w obecnej strukturze 4 lokalizacji jest deficyt lekarzy. Problem dotyczy całego kraju, w szczególności małych miejscowości i zlokalizowanych tam wiejskich ośrodków zdrowia.

VIII. ŁAD PRZESTRZENNY

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Miasta i Gminy Łazy obowiązuje od 2011 r. „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu Miasta i Gminy Łazy” przyjęta Uchwałą Nr IX/81/2011 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 09 sierpnia 2011 r.

W obszarze administracyjnym gminy wydzielono obszary:

- obszary urbanizacji,
- inne tereny zainwestowane poza strefą urbanizacji,
- obszary chronione,
- kolejowe tereny zamknięte,
- tereny leśne i rolne,
- doliny rzek i potoków oraz zbiorniki wodne.

W Studium wyznaczono obszary urbanizacji, na których przewiduje się adaptację, przebudowę, rozbudowę i realizację nowego zainwestowania, objętego siecią wodociągową, kanalizacyjną, elektroenergetyczną, drogową i innymi sieciami oraz urządzeniami. Obszary urbanizacji wyznaczono odrębnie dla każdej jednostki podziału administracyjnego - miasta i sołectw. Granice obszarów urbanizacji wyznaczono z uwzględnieniem granic nieruchomości, dopuszczeniem w planach miejscowych ich korekty, wynikającej z ujawnionych uwarunkowań, lecz nie więcej niż o 20 m w każdą stronę. Wyznaczono obszary urbanizacji o łącznej powierzchni 2 540 ha (co stanowi 19 % obszaru jednostki administracyjnej miasta i gminy Łazy).

Do obszarów urbanizacji nie wliczono terenów rozproszonej zabudowy. W obszarach urbanizacji wyznaczono strefy funkcjonalne i kierunki ich zagospodarowania.

„Strefy funkcjonalne” w rozumieniu ustaleń Studium to obszary o określonych dla nich szczególnych cechach i kierunkach przekształceń przestrzennych i funkcjonalnych.

W obszarach urbanizacji wyznaczono:

a) strefy adaptacji oraz kontynuacji przebudowy, rozbudowy i budowy wielofunkcyjnych zespołów urbanistycznych zwane dalej „strefami adaptacji”,

b) strefy profilowanego rozwoju funkcji:

- strefy mieszkaniowe,
- strefa miejskich usług centro twórczych,
- strefy przemysłowe i przemysłowo-usługowe,
- strefa rekreacyjno-sportowa,
- strefa usługowo-rekreacyjno-sportowa,
- strefa wypoczynkowo-rekreacyjna,
- strefy rozwoju górnictwa,
- strefy lokalizacji usług komercyjnych, w tym wielkopowierzchniowych obiektów handlowych,
- strefy lokalizacji urządzeń prądotwórczych.

Studium nie jest aktem prawa miejscowego, natomiast wywiera znaczący wpływ na kształt planów miejscowych. Ustalenia studium są wiążące przy sporządzaniu planów miejscowych, a Burmistrz jest zobowiązany uwzględniać je w projekcie planu. Uchwalenie studium umożliwia opracowanie i uchwalenie planów miejscowych dla:

- obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu, na podstawie przepisów odrębnych,
- obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić plan.

Sporządzenie Studium weryfikuje również realność w bliskiej perspektywie, założeń polityki władz, obiektywnych potrzeb i wymagań funkcjonalnych oraz oczekiwań mieszkańców, a także w zakresie bieżących działań inwestycyjnych. Umożliwia utworzenie gminnych zasobów nieruchomości niezbędnych do realizacji założonych kierunków polityki przestrzennej oraz celów i priorytetów rozwojowych miasta. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego może również formułować postulaty i wnioski do planu zagospodarowania przestrzennego województwa, wynikające z ochrony interesu gminy w skali regionalnej.

Plan miejscowy obowiązuje dla całego obszaru Gminy Łazy.

Aktualna sytuacja planistyczna miasta i gminy Łazy:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy - Uchwała Nr XLII/341/06 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 października 2006 r. - obowiązuje w części;

- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy dla cmentarza Parafii Rzymsko - Katolickiej pod wezwaniem Św. Michała Archanioła i Najświętszego Serca Pana Jezusa w Łazach przy ulicy Cmentarnej - Uchwała Rady Miejskiej w Łazach Nr XXII/206/09 z dnia 30 stycznia 2009 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy dla rurociągu tlenu do Huty CMC Zawiercie - Uchwała Rady Miejskiej w Łazach Nr XXVI/235/09 z dnia 19 czerwca 2009 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy dla części terenu sołectwa Chruszczobród w gminie Łazy - Uchwała Rady Miejskiej w Łazach Nr XI/89/11 z dnia 10 listopada 2011 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy, dla potrzeb przebudowy gazociągu Trzebieszawice - Częstochowa (odgałęzienie do SRP Huta Zawiercie) - Uchwała Rady Miejskiej w Łazach Nr VIII/72/15 z dnia 29 czerwca 2015 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łazy - Uchwała Rady Miejskiej w Łazach Nr XX/179/16 z dnia 14 września 2016 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy, dla terenu położonego w Łazach - osiedle Stara Cementownia - Uchwała Rady Miejskiej w Łazach Nr XXXVII/323/18 z dnia 28 czerwca 2018 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy, dla sołectwa Chruszczobród Piaski - Uchwała Rady Miejskiej w Łazach Nr VI/39/2019 z dnia 29 maja 2019 r.;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Łazy (dla działki nr 853/3 przy ul. Różanej w Łazach) - Uchwała Rady Miejskiej w Łazach Nr XX/127/2020 z dnia 26 listopada 2020 r.

Analizując istniejące plany inwestycyjne jak również nowe tereny przeznaczone w miejscowych planach pod inwestycje, zauważa się, iż określając politykę przestrzenną uwzględnia się przede wszystkim oczekiwania mieszkańców oraz potencjalnych inwestorów, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i zachowaniu ładu przestrzennego.

Analiza zmiany studium wykazała co następuje:

- część określająca uwarunkowania wymaga weryfikacji, jednakże nie wpływa to na całość dokumentu,
- zawarte kierunki zagospodarowania przestrzennego pozostają aktualne (wyznaczone w ramach obszarów urbanizacji tereny do zabudowy zabezpieczają gminę w zakresie jej

rozwoju i możliwości wykonania infrastruktury technicznej). Aktualne pozostają kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy oraz pozostałe ustalenia Studium.

Podczas sporządzania Zmiany studium zapotrzebowanie na tereny osadnicze w Gminie Łazy do roku 2020 oszacowano na 635 ha. Tereny te są już zabezpieczone ustaleniami obowiązującego planu miejscowego.

Przyjęto także, iż stały wzrost dochodu ludności konurbacji katowickiej, atrakcyjność przyrodniczo - krajobrazowa Gminy Łazy przy jej dostępności komunikacyjnej powoduje, że popyt na mieszkania, drugie domy i zabudowę letniskową stale rośnie. Zakładano, iż działka dla tych celów będzie miała średnią powierzchnię ok. 1 000 m², a zapotrzebowanie na działki będzie się utrzymywać na dotychczasowym stałym poziomie. Pod uwagę brano również superatę (nadmiarowość) gruntów wyznaczonych na wyżej opisane cele, która pozwalałaby na wybór pod realizację najkorzystniej położonych działek z puli działek przeznaczonych do zainwestowania. Powyższe argumentowano zróżnicowaną dostępnością komunikacyjną, uzbrojeniem terenu, cechami geometrycznymi, jak i stanem prawnym gruntów.

Najskuteczniejszym instrumentem kształtowania ładu przestrzennego w obszarze gminy, dającym gwarancje realizacji celowej polityki przestrzennej, są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Stanowią one podstawę dla wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę. Plany miejscowe usprawniają proces inwestycyjny i ułatwiają lokalizację nowych inwestycji, mogą być wykorzystane w promocji terenów inwestycyjnych miasta i gminy Łazy.

IX. ŚRODOWISKO

1. Plan gospodarki niskoemisyjnej

W 2023 r. Gmina Łazy opracowała Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Łazy na lata 2023-2027. Przedmiotowy dokument stanowi aktualizację dokumentu wdrażanego Uchwałą nr IX/79/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 9 września 2015 r.

Dokument ten pozwala na zidentyfikowanie sektorów zlokalizowanych na terenie gminy, charakteryzujących się zwiększonym zużyciem energii.

W konsekwencji pozwoli to na zdefiniowanie kierunków działań, których wdrożenie będzie miało na celu:

- redukcję emisji gazów cieplarnianych,
- poprawę jakości powietrza,
- zwiększenie efektywności energetycznej poprzez zmniejszenie zużycia energii finalnej,

– zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

Celem opracowania jest również określenie wizji rozwoju gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej do 2027 r.

Działania związane z ograniczeniem emisji z indywidualnych systemów grzewczych w Gminie Łazy dokonywane są w szczególności poprzez wymianę źródeł ciepła, docieplenia przegród budowlanych wraz z pracami towarzyszącymi, zakupu i wymiany stolarki zewnętrznej i wymiany drzwi zewnętrznych.

W 2023 r. mieszkańcy Gminy Łazy dokonali inwestycji zmierzających do ograniczenia emisji z indywidualnych systemów grzewczych i otrzymali dofinansowanie na podstawie:

1) Programu „Czyste Powietrze” w ramach NFOŚiGW Gmina Łazy kontynuuje podpisane 10 maja 2021 r. Porozumienie w sprawie realizacji Programu „Czyste Powietrze”. Dnia 29 września 2023 r., podpisała Aneks do Porozumienia w zakresie jego realizacji. W Urzędzie Miejskim prowadzony jest Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu „Czyste Powietrze” oraz czynna jest infolinia w zakresie udzielania informacji dot. Programu. W 2023 r. zostało przekazanych 77 wniosków o dofinansowanie oraz 91 wniosków o płatność do WFOŚiGW w Katowicach za pośrednictwem Gminy Łazy. Zorganizowano 2 spotkania informujące o zasadach Programu dla Mieszkańców. W spotkaniu dnia 22 maja 2023 r. - uczestniczyło 3 mieszkańców, w spotkaniu dnia 26 czerwca 2023 r. - uczestniczyło 14 mieszkańców. W ramach Programu „Czyste powietrze” zostały przeprowadzone działania edukacyjne. Materiały informacyjne i promocyjne o Programie udostępnione są w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym oraz w Biurze Obsługi Interesanta tut. Urzędu.

2) Programu „Ciepłe Mieszkanie” w ramach podpisanej umowy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Od 15 maja 2023 r. uruchomiony został nabór wniosków dla osób fizycznych. W 2023 r. do Gminy Łazy wpłynęło 10 Wniosków o udzielenie dotacji w ramach Programu. Rozliczono 8 wniosków o płatność na kwotę dotacji 33 192, 57 zł.

2. Program Ochrony Środowiska

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łazy na lata 2020-2023” jest podstawowym narzędziem precyzującym działania w sektorze środowiska na terenie gminy. Realizacja założeń Programu ma doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także tworzyć warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego, w tym zakresie prawa. Program Ochrony Środowiska, wyznacza cele i zadania, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Dokument ten wspomaga dążenie

do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Ocenę efektów realizacji Programu zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, dokonuje się co 2 lata.

3. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Łazy

W 2023 r. Gmina Łazy opracowała aktualizację „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Łazy na lata 2023-2032”. Niniejszy Program zawiera:

- informacje dotyczące właściwości azbestu,
- informacje o sposobach postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- aktualną sytuację dotyczącą sposobu gospodarowania wyrobami zawierającymi azbest na terenie Gminy Łazy,
- harmonogram realizacji Programu,
- finansowe aspekty realizacji Programu.

Ogólnym zadaniem Programu jest określenie warunków sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest. Zapisy niniejszego Programu są zgodne z założeniami Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

4. Ochrona powietrza

Gmina Łazy w 2023 r. otrzymywała z Powiatowego Zarządzania Kryzysowego w Zawierciu powiadomienia o jakości powietrza oraz konieczności podjęcia działań określonych w Planie Działań Krótkoterminowych w następującej ilości:

- Poziom II - Ostrzeżenie o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu informowania dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu - 4 powiadomienia,
- Poziom III - Ostrzeżenie o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu - 1 powiadomienie.

Na terenie Łaz działają 2 elektroniczne tablice informacyjne. Informujące społeczeństwo o jakości powietrza w najbliższym otoczeniu.

Zadania z zakresu ochrony powietrza realizowane są również jako kontrole instalacji przeprowadzonych w ciągu doby obowiązywania POZIOMU II lub POZIOMU III (Alarmu smogowego) wynikających z art. 30, 31 i 155 ustawy o odpadach (spalanie odpadów w kotłach i piecach, spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi) oraz z uchwały antysmogowej. Przeprowadzono łącznie 50 takich kontroli.

Gmina Łazy wypełniając zadania z ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o Centralnej Ewidencji Emisyjności budynków przyjęła 157 deklaracji o źródłach ciepła

lub źródłach spalania paliw od właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie Gminy Łazy.

5. Jakość wód

W 2023 r. zlecono wykonanie analizy laboratoryjnej próbek wody pobranych ze źródeł: Łazy, ul. Źródłana; Niegowonice, ul. Kościuszki; Niegowonice, ul. Św. Jana; Niegowonice, ul. Źródłana; Skałbania ul. Chechelska Źródło Jana; Hutki-Kanki, ul. Skalna; Hutki-Kanki, ul. Jurajska. Wyniki badań wody ze źródła: Skałbania, ul. Chechelska wykazało wówczas zdatność do picia. W Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce Ochrona Środowiska - Monitoring Środowiska zamieszczamy informację dot. jakości wody w naszej Gminie.

6. Edukacja ekologiczna

W ramach edukacji ekologicznej odbyły się 3 spotkania z ekodoradcą subregionalnym działającym w ramach umowy partnerskiej Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z Urzędem Marszałkowskim w ramach projektu zintegrowanego LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit”. Zainteresowanym osobom udzielano porad i konsultacji dotyczących dostępnych programów dofinansowań na zakup efektywnego źródła ciepła czy przeprowadzenia termomodernizacji budynku, a także wymogów wynikających z uchwały antysmogowej.

Odbyła się akcja międzypokoleniowa sadzenie drzew w Łazach, z udziałem UTW, szkół i przedszkoli, która służy ochronie środowiska i walce ze zmianami klimatycznymi.

Edukację ekologiczną prowadzono w ramach umieszczanych artykułów na stronach internetowych: „Sprawdź ofertę na swoje źródło ciepła!”, „Co zrobić, aby płacić mniej za ogrzewanie domu?”, w lokalnej prasie „Echa Łaz”, „Pałac w piecu - myślę o zdrowiu swoim i innych” jak również pomocą plakatów pt. „Sadza płonie. Czad zabija”, „Ocieplenie domu, nowe ogrzewanie to się opłaca!”, „Dbaj o środowisko nie spalaj odpadów, szanuj zdrowie swoje i swoich sąsiadów”. Szeroka edukacja ekologiczna odbywała się w placówkach oświatowych Gminy Łazy pt. „Oddychamy, a nie zanieczyszczamy”, „W jaki sposób można zapobiegać zanieczyszczeniu atmosfery”, „Przywracamy błękit, czyli o ochronie powietrza”, „Czyste powietrze wokół nas pogadanka o tym czym oddychamy Błękit nieba”, „Mówimy Nie dla smogu”, „ESA-Edukacyjna Sieć Antysmogowa”, „Zanieczyszczenie powietrza i jego wpływ na zdrowie człowieka, Trujące powietrze”, „Zanieczyszczenie powietrza i jego wpływ na zdrowie człowieka - film Trujące powietrze”, „Ekolist”. Przeprowadzono Ferie z Klimatem podczas których, odbył się spektakl teatralny dla dzieci i młodzieży pt. „Śmieciarki ratują świat”, „Kosmiczne czary-mary - warsztaty naturalnych kosmetyków dla dzieci i młodzieży,

zajęcia: Zrób to sam - praca z drewnem, Eko-prezent dla Babci i Dziadka, warsztaty rękodzieła, Eko-torby malowanie toreb ekologicznych.

7. Ochrona zwierząt

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Łazy. Zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt Gmina Łazy w 2023 r. prowadziła zadania w ramach zapobiegania bezdomności zwierząt tj.:

- zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt,
- opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym dokarmianie,
- odławianie bezdomnych zwierząt,
- obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt,
- poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt,
- usypianie ślepych miotów,
- wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich,
- zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt,
- utylizacja martwych zwierząt.

W ramach zapobiegania bezdomności zwierząt zebrano do utylizacji 3 martwe zwierzęta oraz 43 zwierząt oddano do schroniska. Wyłapano oraz przetransportowano do ośrodka dla dzikich zwierząt 12 zwierząt. Wydano 63 zleceń na świadczenie weterynaryjne dotyczących sterylizacji kastracji lub leczenia, gdzie tym usługom poddano 60 zwierząt. Zakupiono karmę dla 207 wolnożyjących kotów, które dokarmiane były przez 37 karmicieli.

X. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI I NIEBEZPIECZNYMI

1. System zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy

Selektywny system zbierania odpadów polega na sortowaniu odpadów u źródła, tj. oddzielaniu poszczególnych asortymentów i składowaniu ich w odrębnych pojemnikach lub workach.

Właściwa gospodarka odpadami polega na:

- ograniczaniu ilości powstawania odpadów,
- selektywnym zbieraniu odpadów (segregacja wg ustalonych rodzajów),
- kierowaniu do wtórnego wykorzystania (recyklingu) jako surowców wtórnych,
- spalaniu i składowaniu tylko tych odpadów, których nie można przetworzyć.

W 2023 r. na terenie Gminy Łazy odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości

zamieszkałych realizowany był na podstawie zawartych umów przez Wykonawców wyłonionych w trybie zamówień publicznych. Usługę odbierania odpadów komunalnych świadczyła firma Alba Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Dąbrowa Górnicza ul. Starocmentarna 2.

W ramach uiszczanej przez właściciela nieruchomości zamieszkałej na terenie Gminy Łazy zryczałtowanej miesięcznej opłaty Gmina zapewniała właścicielom pojemniki i worki służące do zbierania odpadów komunalnych oraz dwukrotne w ciągu roku przeprowadzenie dezynfekcji pojemników zgodnie z harmonogramem. W pozostałym okresie utrzymanie pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym należało do właściciela nieruchomości.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. obsługiwaliśmy 14 079 mieszkańców.

W roku 2023 na terenie Gminy zorganizowana została zbiórka odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Gmina Łazy prowadziła cały rok bezpłatną zbiórkę przeterminowanych i niewykorzystanych leków.

Na terenie Gminy Łazy prowadzona była zbiórka zużytych baterii. Punkty zbiórki to Miejski Ośrodek Kultury ul. Kościuszki 5 w Łazach oraz Urząd Miejski w Łazach ul. Traugutta 15 w Łazach.

Na terenie Gminy Łazy przy ul. Pocztovej 14 w Łazach funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych tzw. PSZOK, prowadzony samodzielnie przez Gminę.

Odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych odbywał się na zasadzie indywidualnych umów zawartych między właścicielami nieruchomości, a firmami wywożącymi odpady.

Na terenie Gminy aktywnie działało 5 przedsiębiorstw odbierających odpady komunalne z terenów niezamieszkałych:

- Alba Ekoplus Sp. z o.o.,
- RECO Prime Sp. z o.o.,
- Remondis Sp. z o.o. Oddział Częstochowa,
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Mirosław Olejarczyk,
- ZGK Zawiercie.

2. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Wysokość opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi: 32 zł (w przypadku prowadzenia segregacji) oraz 64 zł przy braku prowadzenia segregacji. Dla właścicieli

nieruchomości kompostujących bioodpady w kompostowniku przydomowym wprowadzono zwolnienie w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi- ulga wynosi 4 zł od jednego mieszkańca.

Gmina pokryła koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które objęły koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- stworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- obsługi administracyjnej tego systemu,
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywała koszty usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

3. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Łazy

W skład odpadów komunalnych wchodzi m.in. papier i tektura, tworzywa sztuczne, materiały tekstylne, szkło, metale Ponadto w ich strumieniu znajdują się również odpady takie jak odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady ulegające biodegradacji w tym odpady zielone, odpady remontowo-budowlane, jak również odpady niebezpieczne: baterie, akumulatory, świetlówki, chemikalia.

Ilość wszystkich odpadów komunalnych zebranych z terenu Gminy Łazy (nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe): 5645,403 Mg.

Ilość odpadów komunalnych odebranych od mieszkańców Gminy Łazy (w tym PSZOK i punkty skupu) - 5095,546 Mg.

Ilość odpadów wielkogabarytowych i zebranych podczas zbiórki objazdowej odbywającej się w 2023 r. (u źródła) - 142,30 Mg.

Ilość odpadów zużytego sprzętu RTV i AGD zebranych podczas zbiórki objazdowej odbywającej się w 2023 r. (u źródła) - 7,049 Mg.

Ilość odpadów pochodzących z palenisk w gospodarstwach domowych (popioły) - 582,54 Mg.

Razem z nieruchomości zamieszkałych zebranych u źródła odebrano: 4817,229 Mg odpadów.

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zakłada osiągnięcie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych co najmniej 35 % wagowo za rok 2023. Gmina Łazy uzyskała poziom w wysokości 26,49 % wagowo. Osiągnięty

poziom ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w 2023 r. wyniósł 3,01 % Poziom składowania odpadów komunalnych w 2023 r. wyniósł 11,27 %.

Zlikwidowano 7 dzikich wysypisk w Niegowonicach, Chruszczobrodzie-Piaski, Rokitnie Szlacheckim, Chruszczobrodzie, Grabowie, Wysoce, Łazach (ul. Nałkowska, ul. Stara Cementownia, ul. Topolowa).

Wydano jedno zaświadczenie o wpisie do rejestru działalności gospodarczej w zakresie odbierania odpadów komunalnych. Dokonano jednej zmiany we wpisie do rejestru działalności gospodarczej w zakresie odbierania odpadów komunalnych.

Przeprowadzono 12 kontroli podmiotów odbierających odpady komunalne. Wydano jedną decyzję na usunięcie odpadów komunalnych z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania na podstawie art. 26 ustawy o odpadach.

W celu zapobiegania powstawaniu odpadów komunalnych na terenie Gminy organizuje się kampanie informacyjne propagujące selektywne zbieranie odpadów. Natomiast zapobieganie powstawaniu odpadów ulegających biodegradacji polega głównie na propagowaniu przydomowego kompostowania na terenach zabudowy jednorodzinnej.

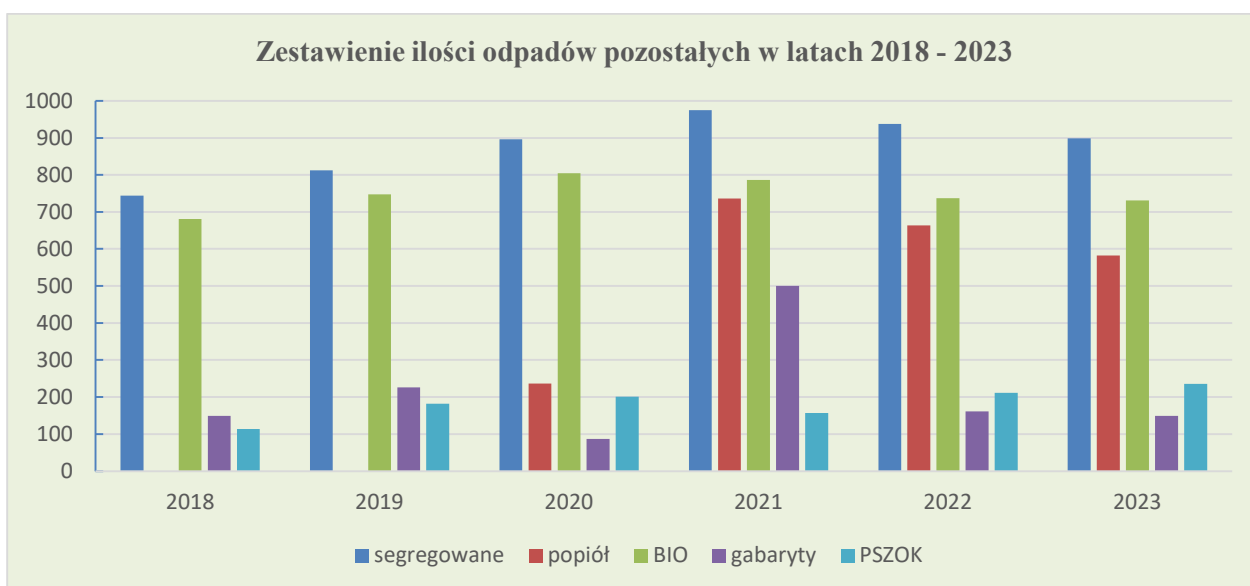
4. Odpady niebezpieczne

W 2023 r. dokonano naboru wniosków oraz zrealizowano zadanie pn. „Likwidacja odpadów azbestowych na terenie Gminy Łazy w latach 2022-2023 r.” W ramach realizacji części 2 zadania w 2023 r., osiągnięto następujący efekt: z Programu skorzystało 66 właścicieli nieruchomości i usunięto 131,550 Mg odpadów na kwotę 86 865,64 zł, która w całości została pokryta z WFOŚiGW w Katowicach (70 %) oraz Gminę Łazy (30 %), przez co właściciel nieruchomości nie ponosił z tego tytułu żadnych kosztów.

5. Informacja o wysokości zrealizowanych dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

		2019	2020	2021	2022	2023
DOCHODY		2 161 240,53	2 905 650,08	4 166 599,76	4 597 414,90	5 073 069,95
1.	Opłata za gospodarowanie odpadami	2 161 240,53	2 905 650,08	4 166 599,76	4 597 414,90	5 073 069,95
WYDATKI (1+2+3+4)		2 522 255,44	3 406 657,33	5 390 019,83	4 381 663,51	4 547 634,00

1.	Funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami (1.1+1.2+1.3+1.4)	2 521 355,44	3 302 978,91	5 269 958,18	4 256 590,76	4 374 274,81
1.1	odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych	2 345 729,09	3 116 843,90	4 662 126,30	4 004 888,47	4 171 623,68
1.1.1	w tym: gabaryty	65 998,12	25 264,22	453 163,45	147 919,05	140 163,05
1.2	tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych	36 154,74	9 948,52	384 606,98	12 667,90	17 896,30
1.3	obsługa administracyjna	139 471,61	176 186,49	179 224,90	239 034,39	182 854,83
1.4	edukacja ekologiczna	0,00	0,00	44 000,00	0,00	1 900,00
2.	Wyposażenie nieruchomości w pojemniki lub worki	900,00	96 565,25	117.901,65	118 790,35	167 168,57
3.	Usuwanie odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania	0,00	1 578,17	2 160,00 ⁽²⁾	6 282,40	6 190,62
4.	Wyposażenie terenów przeznaczonych do użytku publicznego w pojemniki lub worki	0,00	5 535,00	0,00	0,00	0,00
Nadwyżka (+) / Deficyt (-)		- 361 014,91	- 501 007,25	-1 223 420,07	+ 215 751,39	+ 525 435,95

XI. POLITYKA SPOŁECZNA

Uchwałą Nr XXXI/191/2021 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 24 listopada 2021 r. została przyjęta Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łazy na lata 2021-2027. Dokument określa cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązywania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi dokument ogólny i otwarty, który ma stanowić podstawę do opracowania kolejnych programów i projektów szczegółowych dotyczących rozwiązywania najważniejszych kwestii społecznych występujących w gminie, a mianowicie do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Ma również doprowadzić do integracji społecznej oraz umożliwić pozyskiwanie przez samorząd środków zewnętrznych, głównie w ramach programów rządowych oraz z Europejskiego Funduszu Społecznego jak również współpracy

przedstawiciele administracji rządowej, partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach za 2023 r.

Rozdział	Nazwa	Źródła finansowania			Razem w złotych
		Budżet Gminy	Budżet Państwa	Programy	
85214	Domy Pomocy Społecznej	664 077,84	0,00	0,00	664 077,84
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy	2 210,77	0,00	0,00	2 210,77
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	0,00	Zasiłek stały 30 425,51	0,00	30 425,51
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze	Zasiłki celowe 96 683,54	Zasiłki okresowe 185 369,45	0,00	282 052,99
85215	Dodatki mieszkaniowe	208 999,39	0,00	0,00	208 999,39
85216	Zasiłki stałe	0,00	360 800,60	0,00	360 800,60
85219	Ośrodek Pomocy Społecznej	1 360 553,68	185 135,00	0,00	1 545 688,68
85228	Usługi specjalistyczne	0,00	Zlecone - 76 509,94 7 899,60	Opieka 75+	76 509,94 7 899,60
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	74 270,00	50 137,50	Posiłek w szkole i w domu	124 407,50
85295	Pozostała działalność	0,00	Zlecone Moduł I - 27 572,93 Moduł II - 157 872,65	Korpus Wsparcia Seniorów	185 445,58
		44 427,31	30 600,00	Senior + - Moduł II	75 027,31
			76 296,00	Opieka wytchnieniowa	76 296,00
	Refundacja podatku VAT		11 636,39		11 636,39
	Zasiłki okresowe - Ukraina				3 104,00

	Świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne Ukraina		3 104,00 77 969,94		77 969,94
85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	12 711,74	3 177,93	0,00	15 889,67
85502	Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze		3 897 032,76	0,00	3 897 032,76
85503	Karta Dużej Rodziny	0,00	1 739,00	0,00	1 7039,00
85504	Wspieranie rodziny: zatrudnienie asystenta rodziny	120 289,80	20 145,33	0,00	140 435,13
85504	Pieczą zastępczą	371 762,80	0,00	0,00	371 762,80
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	0,00	52 797,51	0,00	52 797,51
85395	Dodatek węglowy	0,00	10 369 853,44	0,00	10 369 853,44
85395	Dodatek dla gospodarstw domowych	0,00	15 300,00	0,00	15 300,00
	Dodatek elektryczny	0,00	81 090,00	0,00	81 090,00
Ogółem:		2 955 986,87	15 722 465,48	0,00	18 678 452,35

Liczba osób którym w 2023 r. przyznano świadczenia wyniosła 261 osób z 203 rodzin, w tym:

- świadczenia pieniężne przyznano dla 160 osób z 155 rodzin,
- świadczenia niepieniężne przyznano dla 110 osób z 81 rodzin.

Ponadto udzielona została pomoc w postaci pracy socjalnej dla 85 rodzin (140 osób w rodzinach), w tym udzielona pomoc wyłącznie w postaci pracy socjalnej dla 17 rodzin (28 osób w rodzinie).

Powody przyznania pomocy społecznej osobom korzystającym z wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	122	183
Bezdomność	6	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym potrzeba ochrony wielodzietności	11	56
Bezrobocie	77	154
Niepełnosprawność	100	143
Długotrwała lub ciężka choroba	120	180
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	30	115
w tym: rodziny niepełne	20	65
rodziny wielodzietne	10	56
Przemoc w rodzinie	2	6
Alkoholizm	19	20
Zdarzenie losowe	2	2
Sytuacja kryzysowa	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2

Najczęściej osoby i rodziny z Gminy Łazy korzystają z pomocy z powodu: ubóstwa, długotrwałej lub ciężkiej pomocy oraz niepełnosprawności.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są w miejscu zamieszkania osoby wymagającej tego wsparcia. Łącznie z pomocy w formie usług opiekuńczych w roku 2023 skorzystało 35 podopiecznych. Usługami opiekuńczymi objęte były osoby samotne, chore, niepełnosprawne, wymagające pomocy w podstawowych czynnościach dnia codziennego. W roku 2023 zrealizowano łącznie 3106 godzin usług opiekuńczych. Z usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystało 9 osób w łącznej ilości 982 godzin usług w ciągu roku. Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi ukierunkowane są na pomoc osobom z chorobami psychicznymi w powrocie do samodzielnego i aktywnego życia w społeczeństwie. W roku 2023 koszt jednej godziny usług opiekuńczych wynosił 29,00 zł, natomiast specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi 40,00 zł.

Zgodnie z zapisem art. 61 ust 1 pkt. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, gmina zobowiązana jest do wnoszenia opłaty za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy

społecznej a opłatami wnoszonymi przez osobę skierowaną oraz innymi osobami zobowiązanymi do ponoszenia tej odpłatności. W 2023 r. w domach pomocy społecznej przebywało łącznie 19 osób z terenu Gminy Łazy.

Na podstawie Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Ośrodek realizował pomoc dla osób potrzebujących wsparcia w formie posiłków, produktów żywnościowych bądź pomocy pieniężnej. Uchwałą nr III/17/2018 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 19 grudnia 2018 r. ustanowiono wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania. Uchwałą nr XLVI/295/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 stycznia 2023 r. podwyższono do 200 % wartości kryterium dochodowe dla celów przyznania pomocy w formie pieniężnej dla osób i rodzin w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Natomiast Uchwałą nr XLVI/296/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 stycznia 2023 r. zwolniono z obowiązku zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia z pomocy społecznej polegające na udzieleniu pomocy w formie posiłku w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 osoby, dla których kryterium dochodowe nie przekracza 200 % kryterium dochodowego.

W ramach Modułu 1 oraz Modułu 2 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 objęto pomocą w formie posiłków, produktów żywnościowych bądź pomocy pieniężnej - dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej, jak również inne osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji, a w szczególności osoby starsze, chore i niepełnosprawne.

Program „Posiłek w szkole i w domu”					
Wyszczególnienie			W tym:		
			Dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej		Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej
Rzeczywista liczba osób objętych programem ogółem	198	28		66	

Celem poprawy jakości życia mieszkańców z Gminy Łazy, a w szczególności osób i rodzin najuboższych Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020 Podprogram 2021 Plus z Funduszy Europejskich Najbardziej Potrzebującym. Pomoc żywnościowa trafiła do 113 osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej z terenu Gminy Łazy, tj. dla 46 kobiet, dla 67 mężczyzn, w tym 23 osoby to dzieci do 15 lat oraz 5 osób powyżej 65 lat, a także 40 osób niepełnosprawnych. Ponadto 84 osób

korzystało z pomocy w ramach kryterium dochodowego do 100 % określonego na podstawie art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, a 29 osób w przedziale 100 %-235 %. Kwota kryterium dochodowego wynosiła 1 823,60 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 1 410,00 zł w przypadku osoby w rodzinie. Wydaliśmy osobom potrzebującym 2 022,70 kg żywności - 113 paczek żywnościowych. Osoby potrzebujące otrzymały bezpłatnie artykuły spożywcze.

Jednym z głównych zadań gminy w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Pracownicy socjalni wspierają proces pozytywnych zmian życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym służą w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych, jak i codziennych, osobistych problemów. Pracownik socjalny często pełni funkcję pogotowia ratunkowego, będąc po części prawnikiem, pedagogiem, psychologiem, doradcą czy po prostu cierpliwym słuchaczem. Ponadto osoby wymagające pomocy kierowane są do specjalistów tj. prawnik, psycholog, terapeuta, mediator, którzy udzielają porad w Punkcie Konsultacyjnym w Łazach, ul. Spółdzielcza 2. Praca socjalna jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny.

Praca socjalna z rodzinami, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze, nakierowana jest na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, oraz na przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Praca socjalna prowadzona wobec osób starszych i niepełnosprawnych ma na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych, w tym podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi pomocy. Obejmuje również uwrażliwianie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych.

W 2023 r. pracownicy socjalni przeprowadzili 546 rodzinnych wywiadów środowiskowych, rozeznając środowiska pod względem ich sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej, mieszkaniowej i materialnej. Wydano 800 decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

W oparciu o zapis art. 191 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo placówce opiekuńczo-wychowawczej gmina właściwa ze względu na miejsce

zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka, 30 % w drugim roku pobytu dziecka , 50 % w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka.

W 2023 r. w rodzinach zastępczych przebywało 16 dzieci, natomiast w instytucjonalnej pieczy zastępczej w formie placówek opiekuńczo - wychowawczych przebywało 8 dzieci.

Dodatkowo na jednostkach samorządu terytorialnego spoczywa obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych a także zagrożonych wykluczeniem społecznym, borykającymi się z problemami dnia codziennego. Wsparciem asystentów rodziny w 2023 r. było objętych 26 rodzin, z czego 8 rodzin zostało zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, w szczególności w zakresie pomocy osobom bezdomnym, należy udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. W ramach pomocy osobie bezdomnej możliwe jest skierowanie do schroniska dla osób bezdomnych, noclegowni lub ogrzewalni. Osoby kierowane do schroniska są zobowiązane do podpisania kontraktu socjalnego oraz wykazania działań zmierzających do wyjścia z bezdomności i uzyskania samodzielności życiowej. Na terenie naszej gminy nie funkcjonują placówki świadczące pomoc w zakresie schronienia dla osób bezdomnych. Dla zapewnienia schronienia osobom bezdomnym pochodzącym z terenu naszej gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach zawarł umowę na zapewnienie schronienia dla osób z Gminy Łazy z placówką z innej gminy, która realizuje tę formę pomocy. Na świadczenie usług dla sprawnych kobiet i mężczyzn oraz kobiet i mężczyzn z usługami opiekuńczymi zawarto umowę z Centrum Pomocy Potrzebującym - Schronisko Arka, 42-500 Będzin, ul. Wilcza 1 - miejscem świadczenia usług było Schronisko, 42-523 Dąbrowa Górnicza, ul. Przelotowa 205. Ogólny koszt stałych wydatków rzeczowych i osobowych wraz z wyżywieniem łącznie wynosi 26,00 zł dla sprawnych mężczyzn, 30,00 dla sprawnych kobiet, oraz 90,00 zł dla kobiet i mężczyzn z usługami opiekuńczymi.

W roku sprawozdawczym 6 osób bezdomnych (5 mężczyzn i 1 kobieta), pochodzących z Gminy Łazy przebywało w wyżej wymienionych placówkach, w tym 1 osoba przebywała w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Osoby bezdomne miały tam zapewnione usługi socjalno-bytowe, w tym ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej mającej na celu wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej w ramach zawartych kontraktów socjalnych, całodobowe wyżywienie, noclegi i niezbędne ubranie stosowne do pory roku, pomoc w formie pracy socjalnej, pomoc prawną i pomoc

medyczną. Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi zapewniło osobie bezdomnej, która ze względu na wiek, chorobę i niepełnosprawność wymagała częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, ale nie wymagała usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, zakładu opiekuńczo-leczniczego lub zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego, tymczasowe schronienie wraz z usługami opiekuńczymi i usługami ukierunkowanymi na wzmacnianie aktywności społecznej, w miarę możliwości wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

Zespół Interdyscyplinarny do Zadań Związanych z Przeciwdziałaniem Przemocy Domowej realizuje zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, a także zadania związane z udzielaniem pomocy osobom dotkniętym przemocą domową oraz oddziaływaniem wobec osób, które przemoc stosują.

Na mocy znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Łaz nr 153 z dnia 18 września 2023 r. powołano nowy skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Zasady funkcjonowania Zespołu reguluje ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U z 2021 r., poz. 1249) oraz Uchwała Rady Miejskiej w Łazach nr LIII/346/2023 z dnia 09 sierpnia 2023 r. w sprawie powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Łazy.

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. odbyły się 3 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, w których uczestniczyli członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2023 r. 49 rodzin było objętych procedurą „Niebieskie Karty”, z czego 37 procedur zostało wszczętych w badanym roku. Łącznie działaniami Zespołu i powoływanych grup diagnostyczno-pomocowych objętych zostało 130 osób, w tym 28 mężczyzn, 52 kobiety i 50 dzieci. Powołano 49 grup diagnostyczno-pomocowych, odbyło się 106 posiedzeń tych grup, w których uczestniczyli pracownicy socjalni, dzielnicowi Komisariatu Policji w Łazach, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łazach, przedstawiciele Komendy Powiatowej w Zawierciu, wychowawcy klas dzieci w rodzinach, których prowadzona była procedura „Niebieskie Karty” oraz przedstawiciele Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zawierciu. Z powodu ustania przemocy w rodzinie zakończono 14 procedur „Niebieskie Karty”. Spośród 37 wszczętych procedur, aż 32 formularze zostały sporządzone przez funkcjonariuszy policji, w 3 przypadkach procedurę wszczęto przez pracownika socjalnego, w 1 przypadku przez przedstawiciela szkoły, 1 procedura wszczęta przez służbę zdrowia. W ramach działań grup diagnostyczno-pomocowych podejmowane były czynności:

- sporządzanie wniosków o wgląd w sytuacje małoletnich dzieci, wobec których

- podejrzewano, że są osobami doznającymi przemocy w 6 przypadkach,
- skierowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łazach 10 osób u których istniało przypuszczenie, że nadużywają alkoholu,
  - Przewodniczący Zespołu w 3 przypadkach złożył do Prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,

Do udziału w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla sprawców przemocy domowej prowadzonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zawierciu wytypowano 9 osób.

Uchwałą nr XLVI/294/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 stycznia 2023 r. przyjęto Program Ośłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023. Celem programu jest zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej poprzez świadczenie usług wynikających z rozeznania potrzeb na terenie gminy Łazy wpisujących się w obszary wskazane w programie "Korpus Wsparcia Seniorów" na rok 2023, jak również poprawa bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tak zwanej "opieki na odległość". Program „Korpus Wsparcia Seniorów” Moduł I i Moduł II realizowany był przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach. W ramach Modułu I Seniorzy mieszkający na terenie Gminy Łazy otrzymali wsparcie w następujących formach: aktywne spędzanie czasu z seniorami, wspólne rozmowy, pomoc w umawianiu wizyt lekarskich, pomoc i towarzyszenie w załatwianiu prostych spraw urzędowych, towarzyszenie w spacerach, wyprowadzanie psa, pomoc w utrzymaniu porządku w domu, dostarczanie produktów żywnościowych, dostarczanie zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, pomoc w realizacji recept. W ramach Modułu I wsparcie otrzymało łącznie 12 seniorów i realizowane było przez 6 pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach.

W ramach realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2023 r. Moduł II seniorom, którzy zostali objęci wsparciem został zapewniony dostęp do opasek bezpieczeństwa. W roku 2023 umowy na użytkowanie opasek podpisało 355 osób.

Opaski wyposażone są w następujące funkcje: przycisk bezpieczeństwa uruchamiający sygnał SOS, detektor upadku, czujnik zdjęcia opaski, lokalizator GPS, głosowe komunikowanie się centrum obsługi i ratownikami medycznymi, pomiar saturacji i pulsu. Opaski połączone są z całodobowym centrum alarmowym. Opaski bezpieczeństwa dały seniorom możliwość większej asekuracji w sytuacjach zagrażających ich życiu, a także podejmowanie działań prewencyjnych zarówno przez Centrum Całodobowego Monitoringu, jak również przez osoby wskazane do pierwszego kontaktu, które z chwilą wystąpienia problemów zdrowotnych lub zdarzeń losowych, mogły podejmować szybkie i adekwatne działania, w tym działania zaradcze

minimalizując skutki, które zagrażają życiu i zdrowiu seniorów. Dzięki wykorzystaniu opasek bezpieczeństwa w codziennym funkcjonowaniu w okresie realizacji programu, centrum całodobowego monitoringu udzieliło wsparcia 240 razy, a w 17 przypadkach sytuacja wymagała podjęcia szybkich działań i wezwania służb ratunkowych. Opaski bezpieczeństwa pełnią bardzo ważną funkcję asekuracyjną i prewencyjną, pomocną seniorom jak i ich rodzinom.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” umożliwił udzielenie stosownego wsparcia seniorom, mieszkańcom Gminy Łazy zarówno w zakresie poprawy funkcjonowania w społeczeństwie jak i w zakresie zwiększenia poczucia bezpieczeństwa. Dał możliwość udzielenia seniorom pomocy usługowej w prostych czynnościach dnia codziennego tj. zakupy, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, medycznych, pomoc w czynnościach porządkowych w mieszkaniu, utrzymywaniu kontaktów z otoczeniem, czyli takich, które nie wymagają specjalistycznej wiedzy i umiejętności. Udział w Programie pozwolił na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, dzięki możliwości wykorzystania opasek monitorujących podstawowe parametry życiowe, przekazane seniorom do użytkowania.

Dzięki Programowi Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” w roku 2023 i pozyskanemu dofinansowaniu Gmina Łazy mogła zapewnić seniorom usługę opieki na odległość jak i udzielić pomocy usługowej związanej z funkcjonowaniem w środowisku zamieszkania oraz wsparcia w zakresie podtrzymywania relacji społecznych, co spowodowało zwiększenie ich poczucia bezpieczeństwa, a Gminie pozwoliło na wzmocnienie roli opiekuńczej wobec najstarszych mieszkańców.

Na mocy umowy zawartej przez Gminę Łazy z Wojewodą Śląskim w sprawie wysokości i trybu przekazywania w roku 2023 środków Funduszu Solidarnościowego na realizację zadań w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 Gmina otrzymała dofinansowanie ze środków Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023. Każda osoba zakwalifikowana do programu mogła otrzymać wsparcie w wymiarze do 170 godzin usługi opieki wytchnieniowej na rok.

Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin osób niepełnosprawnych poprzez ich wsparcie w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Głównym celem programu jest wsparcie członków rodzin i opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności i osobami dorosłymi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym. Program kierowany

był do opiekunów, którzy zgłosili potrzebę wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny.

Programem „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 objętych zostało 11 osób (6 osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, 5 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności). Opieka wytchnieniowa realizowana była przez osoby zatrudnione przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Klub Senior+ w Łazach funkcjonuje od stycznia 2023 r. Faktyczne rozpoczęcie działań tj. uzyskanie przez uczestników pierwszej formy wsparcia nastąpiło w dniu 17 kwietnia 2023 r. z uwagi na trudności w doborze kadry zarządzającej i specjalistów. Jego siedziba mieści się w budynku KTS w Łazach przy ul. Spółdzielczej 2. Ośrodek wsparcia, jakim jest Klub Senior+ przeznaczony jest dla 20 uczestników, osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60 lat i więcej. W Klubie zapewniono tygodniowo co najmniej 20 godzinną ofertę usługową dla seniorów. Nawiązano współpracę z innymi instytucjami, stowarzyszeniami i fundacjami, co pozwoliło na rozszerzenie działań poza siedzibą, takich jak warsztaty manualno-kreatywne: „Akcja Żonkil”, „Maki dla bohaterów bitwy pod Monte Cassino”, narodowe czytanie „Nad Niemnem”, prelekcje związane z historią i tradycją gminy organizowane w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy Łazy. Uczestnicy Klubu Senior+ brali udział również w spotkaniu z przedstawicielami Komisariatu Policji, podczas którego podjęto temat dotyczący bezpieczeństwa seniorów w gminie Łazy. Seniorzy wykazywali dużą aktywność z organizowanych spotkaniach i prelekcjach. Mieli możliwość zaprezentowania własnych umiejętności manualnych, wspomnień i historii „kiedyś zasłyszanych”, a także własnych spostrzeżeń i obaw związanych z bezpieczeństwem w ruchu pieszym, czy też wzajemnie uwrażliwienie na próby oszust i wyłudzeń.

W ramach działalności Klubu zapewnione zostały następujące usługi:

- usługi socjalne, związane z poradnictwem socjalnym udzielonym przez pracownika socjalnego, zapewnienie wsparcia emocjonalnego, budowanie poczucia bezpieczeństwa i przynależności do grupy,
- usługi edukacyjne tj.: spotkania z przedstawicielami Komisariatu Policji, przedstawicielami Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łazach, treningi umysłu i zdolności skutecznego zapamiętywania,
- usługi kulturalno-oświatowe, tj. organizację wyjazdów, wycieczek, wizyt studyjnych dostosowanych do możliwości i oczekiwań uczestników Klubu Senior+,
- usługi aktywności ruchowej (kinezyterapii), sportowe, takie jak: spacer, zajęcia sportowo-

- ruchowe z elementami samoobrony, zajęcia z fizjoterapeutą lub rehabilitantem, korzystanie z minisiłowni, zajęcia z gimnastyki, zajęcia na basenie-aquaerobic,
- usługi aktywizujące społecznie, tj.: spotkania międzypokoleniowe z wychowankami Świetlicy Środowiskowej i uczniami szkół, współpraca z Klubem Seniora „Semafor” w Łazach, Uniwersytetem III Wieku, spotkanie integracyjne innymi Klubami Senior+ działającymi w powiecie.

Opiekun Klubu prowadził dla uczestników kreatywne zajęcia w ramach treningu umysłu, treningu aktywności. Inicjował spotkania tematyczne, warsztaty manualne czy wyjścia w plener, wspierał uczestników w ich bolączkach i problemach dnia codziennego, dodawał otuchy i motywacji do aktywności życiowej, angażował w działania wolontarystyczne i samopomocowe. Wszystko to przyczyniło się do budowania między uczestnikami relacji opartej na wzajemnej serdeczności, przyjaźni, trosce, co jest szczególnie istotne dla seniorów, zwłaszcza samotnych.

Niezwykle ważne okazało się wspólne świętowanie z okazji urodzin czy imienin klubowiczów, niejednokrotnie w czasie których solenizant lub jubilat w sposób trudny dla siebie do opanowania okazywał swoją radość i zadowolenie „że ktoś jeszcze pamięta”. Opiekun starał się na bieżąco diagnozować potrzeby i oczekiwania seniorów.

W ramach działań aktywizujących i animacyjnych uczestnicy Klubu Senior+ przygotowali, a następnie zaprezentowali swój repertuar na scenie podczas wydarzenia „Świętowanie z Seniorami”, zorganizowanego po raz pierwszy w Miejskim Ośrodku Kultury w Zawierciu. W ramach spotkań integracyjnych seniorzy uczestniczyli w obchodach 35-lecia Klubu Seniora „Semafor” i w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Sportowej organizowanej przez Uniwersytet III Wieku w Łazach.

Wszystkie zaplanowane i przeprowadzone działania w Klubie Senior+ wymagały zapewnienia niezbędnych materiałów i artykułów, a także zaangażowania specjalistów i instruktorów.

Na potrzeby przeprowadzenia warsztatów manualno-kreatywno-rękodzielniczych dokonano zakupu materiałów dekoracyjnych, plastycznych, papierniczo-biurowych oraz zakupu artykułów spożywczych.

Zajęcia w zakresie fizjoterapii oraz profilaktyki prozdrowotnej realizowane były przy wsparciu fizjoterapeuty, który świadczył usługi w łącznym wymiarze 49,5 godziny. Zajęcia odbywały się cyklicznie, średnio raz w tygodniu w siedzibie Klubu.

Przeprowadzono zajęcia z gimnastyki w łącznej ilości 32 godzin, a ich celem była praca nad kondycją całego ciała, koordynacją ruchową, usprawnieniem, uelastycznieniem mięśni, aktywne spędzanie czasu.

W ramach zajęć sportowych z elementami samoobrony prowadzonych pod nadzorem wykwalifikowanego trenera, zaprezentowano seniorom proste zachowania i reakcje w sytuacji zagrożenia, z wykorzystaniem przedmiotów codziennego użytku takich jak klucze, parasol, laska, torebka, szalik, itp. Seniorzy uczestniczyli w ćwiczeniach ogólnousprawniających, poprawiających kondycję fizyczną oraz psychiczną, budowali pewność siebie, zapoznali się z metodami samoobrony i sposobami radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia oraz działania w stresie. Zajęcia odbywały się w łącznym wymiarze 10 godzin.

Warsztaty fotograficzne przeprowadzone zostały zarówno w siedzibie Klubu, jak i w plenerze, podczas wyjazdu integracyjno-edukacyjno-przyrodniczego do Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Smoleniu. Podczas warsztatów seniorzy poznali podstawy obsługi aparatu w telefonie komórkowym, planowanie obrazu fotograficznego i jego odbiór, zapoznani zostali z fotografią portretową, technikami fotograficznymi oraz światłem w fotografii. Podjęli próbę uchwycenia walorów przyrodniczych w kadrze aparatu fotograficznego i telefonu komórkowego. Łączny czas warsztatów fotograficznych wyniósł 10 godzin.

Przeprowadzono również cykl 10-godzinnych zajęć multimedialnych-informatyczno-komputerowych „e-senior”. Klubowicze uczyli się jak korzystać z komputera, tabletu, telefonów komórkowych, internetu w bezpieczny sposób, nabywali praktyczne umiejętności korzystania z urządzeń cyfrowych, w tym wyszukiwania informacji, czytania prasy w sieci, korzystania z poczty elektronicznej.

Zajęcia na basenie aquaaerobic pozwoliły oswoić seniorów ze środowiskiem wodnym, oddziaływaniem wody na ciało i nauczyć bezpiecznego zachowania w wodzie. Gimnastyka ogólnokondycyjna w środowisku wodnym prowadzona przez instruktora z elementami ćwiczeń wypornościowych, wzmacniających oraz z elementami nauki pływania. Celem ich było zwiększenia wydolności oddechowej, koordynacji ruchowej i poprawy sprawności fizycznej. Zajęcia przeprowadzone zostały w wymiarze 4 godzin.

Zorganizowanie i przeprowadzenie 6-godzinnych edukacyjnych warsztatów kulinarnych wraz z zapewnieniem niezbędnych artykułów, podniosło wśród Seniorów wiedzę z zakresu zdrowego żywienia. Seniorzy uczestniczyli w warsztatach komponowania posiłków sezonowych (w tym lekkich potraw z wykorzystaniem grilla). Podczas zajęć przeprowadzono pogadankę na temat lokalnych tradycji kulinarnych i sposobów wykorzystania zdrowych produktów w procesie smażenia, pieczenia i przygotowywania posiłków na bazie produktów niskotłuszczowych.

Warsztaty rękodzielnicze przeprowadzone w okresie zbliżających się świąt, prowadzone były pod okiem artysty-plastyka. Tematyka warsztatów stanowiła inspirację do odkrywania przez

seniorów własnej wrażliwości i poczucia estetyki. Twórcza integracja uczestników pozwoliła rozwijać zdolności manualne i wykazać się kreatywnością, pomysłowością i warsztatową finezją. Celem zajęć było poznanie indywidualnych zwyczajów Seniorów, kultywowanych w ich domach rodzinnych, związanych ze świętami Bożego Narodzenia i okresem Noworocznym. Warsztaty przeprowadzone zostały w ilości 6 godzin.

Program „Opieka 75+” na rok 2023 jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie: zapewnienia wskazanym osobom wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających ze stanu zdrowia w ramach usług opiekuńczych, poprawy jakości życia w wieku 75 lat i więcej. W ramach programu „Opieka 75+” wsparciem objęto osoby nowe, które po raz pierwszy korzystały z usług opiekuńczych. Rzeczywista liczba osób, którym przyznano usługi opiekuńcze w ramach Programu „Opieka 75+” wynosi 12 rodzin. Łącznie wykonanych zostało 454 godzin usług. Program realizowany był w oparciu o kadrę opiekunek zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łazach.

Instrumenty zawarte w szeregu ustaw z obszaru zabezpieczenia społecznego stosowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej pozwalają na wspieranie rodzin czy osób przy spełnianiu obowiązującego kryterium dochodowego.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób / rodzin / objętych wsparciem w 2023 r.	Obywatele Ukrainy Liczba osób / rodzin / objętych wsparciem w 2023 r.
Zasiłki rodzinne i dodatki	291 osób /136 rodzin	20 osób/11 rodzin
Zasiłek pielęgnacyjny	319 osób	4 osoby
Specjalny zasiłek opiekuńczy	1 osoba	-
Świadczenie wychowawcze 500+	2 rodziny / 3 osoby	-
Świadczenie rodzicielskie	33 osoby	3 osoby
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	77osoby/ 55 rodzin	-
Stypendia szkolne	20 uczniów	-
Świadczenia pielęgnacyjne	61 osób	2 osoby
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	26 osób	3 osoby
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	1 osoby	-

W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach realizował również zadania wynikające z:

- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych - w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. złożono 129 wniosków, z dodatków mieszkaniowych korzystały 83 rodziny,
- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska - na wniosek mieszkańca Gminy Łazy wydawane są zaświadczenia o wysokości przeciętnego dochodu gospodarstwa domowego. Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu lub wojewódzkiego funduszu, może złożyć żądanie wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego, w 2023 r. zostało wydanych w tej sprawie 116 zaświadczeń,
- ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym - w sprawach o dodatek węglowy wydano 40 informacji i decyzji administracyjnych,
- ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw - w sprawach o dodatek dla gospodarstw domowych wydano 5 informacji i decyzji administracyjnych,
- ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej - w roku 2023 złożono 41 wniosków, przyjmowane były od 1 grudnia 2022 r., natomiast wypłata dodatków elektrycznych nastąpiła w marcu 2023 r.,
- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny - w roku 2023 złożonych zostało 83 wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny, wydano 427 Kart Dużej Rodziny,
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty - w roku 2023 pomoc w formie stypendium szkolnego przyznano dla 20 uczniów,
- Programu Wsparcia „Rodzina 3+” w Gminie Łazy - w roku 2023 złożonych zostało 27 wniosków o wydanie Karta „Rodzina 3+” i wydano 27 kart.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Łazy na lata 2022-2025.

Cele programu:

- pomoc rodzinom dotkniętym następstwami nadużywania alkoholu, w tym ofiarom przemocy,

- pomoc dzieciom osób uzależnionych od alkoholu, dotkniętym następstwami nadużywania alkoholu przez rodziców, w zakresie pomocy socjalno-bytowej, psychologicznej i szkolnej,
- zwiększenie zakresu działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych wśród dorosłych,
- stałe podnoszenie poziomu umiejętności wychowawczych rodziców i osób zajmujących się zawodowo dziećmi i młodzieżą,
- poszerzenie form pomocy psychospołecznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- systematyczne monitorowanie problemów alkoholowych i narkotykowych wśród dzieci i młodzieży szkolnej, umożliwiające dostosowanie działań profilaktycznych do grupy najbardziej zagrożonej uzależnieniem,
- pomoc rodzinom, w których występują problemy związane z nadużywaniem narkotyków,
- upowszechnianie wiedzy o szkodliwości nadużywania alkoholu, narkotyków oraz uzależnieniach behawioralnych. Prowadzenie kampanii lokalnych promujących zdrowy styl życia, imprez profilaktycznych dla młodzieży, rozszerzonych o różne formy sportowo-turystyczne.

W 2023 r. do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 45 wniosków o uruchomienie procedury sądowego zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego. Zdecydowana większość wniosków, tj. 36 wniosków, złożonych zostało przez Dzielnicowych Komisariatu Policji w Łazach, 9 wniosków pochodziło od osób prywatnych (członków rodzin).

W sprawach osób zgłoszonych, podejmowano działania mające na celu pełne rozeznanie ich sytuacji w aspekcie problemu alkoholowego - tj. m.in. rozmowa z osobą zgłoszoną i jeżeli była taka możliwość, również z członkami jej rodziny, pozyskanie informacji od Dzielnicowych KP w Łazach, skierowanie zgłoszonych na badania przez biegłe sądowne z zakresu uzależnienia od alkoholu w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i finalnie, w przypadku stwierdzenia przez biegłych sądowych zespołu uzależnienia spowodowanego spożywaniem alkoholu, skierowanie wniosku do Sądu Rejonowego w Zawierciu o orzeczenie sądowego zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego. Taki wniosek skierowano w 2023 r. wobec 13 osób (10 mężczyzn, 3 kobiety).

Ważnym elementem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrony przed przemocą domową. Zadania

te są realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny do Zadań Związanych z Przeciwdziałaniem Domowej działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Łazach.

Profilaktyka dzieci i młodzieży w szczególności obejmuje prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i innych przedsięwzięć profilaktyczno - edukacyjnych.

W roku 2023 profilaktyczne pozalekcyjne zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Łazy, realizowane były w następujących klubach sportowych:

1.	Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” w Łazach	- „Potrafię powiedzieć NIE” - „Eliminowanie czynników szkodliwych dla zdrowia” - „Rozwój i wspomaganie sprawności fizycznej oraz promowanie zdrowego stylu życia”	520 godz. zajęć 70 godz. zajęć 108 godz. zajęć
2.	Uczniowski Klub Sportowy w Chruszczobrodzie	- „Zdrowo żyć i w siatkę grać”	184 godz. zajęć
3.	Jurajska Akademia Sportu w Łazach	- „Trenuj z nami, nie zaczynaj z nałogami” - „Powiedz NIE, gdy wszyscy mówią Tak” - „Każdy może zostać mistrzem”	300 godz. zajęć 300 godz. zajęć 300 godz. zajęć
4.	MKS Łazowianka Łazy	- „Stop używkom – nas uzależnia tylko sport”	150 godz. zajęć

Ponadto w sali gimnastycznej w Zespole Szkół im. prof. Romana Gostkowskiego w Łazach, sali gimnastycznej w Niepublicznej Szkole Podstawowej im. Michała Poleskiego w Rokitnie Szlacheckim, a także na boisku wielofunkcyjnym przy stadionie MKS Łazowianka Łazy prowadzone były zajęcia „Tenis to nie tylko ruch, w zdrowym ciele zdrowy duch”, a w Szkole Podstawowej nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Łazach zajęcia plastyczno-artystyczne pt. „Twórczo myśl i działaj, aktywnie spędzaj czas”.

Działania profilaktyczne przygotowywane i prowadzone były również przez placówki oświatowe znajdujące się na terenie Gminy Łazy, Miejski Ośrodek Kultury w Łazach („W drodze z Kulturą”, „Nasz Talent”, „Teatr uczy nas żyć”, „Ferie z Kulturą”) oraz Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy w Łazach wraz z jej oddziałami („Wakacje w Bibliotece”, „Ferie w Bibliotece”). Podczas ferii zimowych w szkołach podstawowych odbywały się zajęcia profilaktyczno-artystyczno-sportowe. Łącznie 240 godzin zajęć prowadzonych przez 14 nauczycieli.

Uczniowie szkół mieli także możliwość uczestniczenia w przedstawieniach, spotkaniach i prelekcjach przygotowanych przez firmę Alpmin - interwencja artystyczna, specjalizującej się w prowadzeniu zajęć profilaktycznych w placówkach oświatowych. Przygotowane przez firmę programy dostosowane były do grup wiekowych uczniów a ich celem było rozbudzenie

wyobraźni młodego człowieka, poprawienie relacji społecznych, zainspirowanie do aktywności, uświadomienie sobie swoich możliwości, zachęcenie do rozwijania marzeń i pasji, zapobieganie uzależnieniom poprzez nacisk na kształtowanie pozytywnych wzorców.

Celem realizowanych programów profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży (profilaktyka uniwersalna) jest kreowanie postaw zdrowotnych i społecznych sprzyjających profilaktyce zachowań ryzykownych, zapobieganie uzależnieniom oraz skutkom zdrowotnym i społecznym wynikającym z uzależnień, wzrost świadomości społecznej w obszarze uzależnień, w tym behawioralnych (tj. uzależnienia od internetu, komputera, telefonu, gier komputerowych, itp.). Profilaktyka uniwersalna pozwala na dotarcie do dużej liczby odbiorców, ukierunkowana jest na całe populacje. Są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych, problemów narkotykowych lub innych problemów psychicznych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi tych problemów. Efektem prowadzonych działań jest zagospodarowanie czasu wolnego z możliwością odkrywania i doskonalenia swoich umiejętności sportowych, muzycznych, plastycznych itd. Profilaktyka poprzez zajęcia sportowe to kreowanie zdrowego i bezpiecznego stylu życia, szeroko pojęta profilaktyka uzależnień, wytworzenie motywacji do samorozwoju poprzez sport, atrakcyjne formy przekazu wiedzy podczas zajęć pozalekcyjnych oraz wyeliminowanie negatywnych postaw wobec rówieśników.

XII. KULTURA I SPORT

1. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach

W 2023 r. wzorem lat ubiegłych Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach prowadziła szeroką działalność kulturalną, kierując ofertę do wszystkich mieszkańców gminy. Realizowała podstawowe zadania wynikające z ustawy o bibliotekach: gromadziła, opracowywała i udostępniała zbiory, będąc jednak nie tylko miejscem wypożyczenia. W porównaniu z rokiem ubiegłym działa w niezminionej strukturze poprzez sieć placówek bibliotecznych: w mieście - 5 agend (wypożyczalnia dla dorosłych, oddział dla dzieci i młodzieży, czytelnia ogólna i internetowa, izba tradycji, punkt informacji turystycznej), w gminie - 6 filii bibliotecznych w Niegowonicach, Wysokiej, Chruszczobrodzie, Grabowej, Rokitnie Szlacheckim i Ciągowicach. W 2023 r. zarejestrowała 3007 czytelników (wzrost o 3 % w porównaniu z rokiem 2022) i wzbogaciła księgozbiór o 1753 woluminy na kwotę 43224,40 zł, z czego 14538,00 zł stanowiły środki pozyskane w ramach ministerialnego Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025: Priorytet 1 Poprawa

oferty bibliotek publicznych - Kierunek interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych.

W 2023 r. Biblioteka w Łazach odnotowała 41470 odwiedzin (wzrost o 14 % w porównaniu z rokiem 2022) i 183 odwiedziny w Punkcie Informacji Turystycznej w Łazach. Bibliotekarze wypożyczyli czytelnikom 79042 woluminy i udostępniili 569 pozycji na miejscu. Odwiedzający Bibliotekę mogli w 2023 r. wypożyczyć 633 tytuły audiobooków oraz korzystać z darmowego dostępu do ebooków w serwisach Empik Go i 7783 tytułów książek w wersji elektronicznej udostępnianych w serwisie IBUK Libra, a także eksploatować zasoby Otwartego Systemu Archiwizacji, w którym Biblioteka udostępniła 2710 zdigitalizowanych materiałów dotyczących gminy: fotografii i dokumentów.

W 2023 r. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach jako jedna z 50 bibliotek całej Polski zakwalifikowała się do 5. Rundy Programu Rozwoju Bibliotek prowadzonego przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności i Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Jest to dla instytucji drugie spotkanie z programem (uczestniczyła w jego I rundzie jako biblioteka wiodąca). 2023 r. za sprawą PRB był czasem wielu szkoleń i warsztatów skupionych wokół budowania oferty biblioteki odpowiadającej potrzebom społeczności lokalnej przy uwzględnieniu wymagań rzeczywistości oraz czasem przygotowania do budowy przyszłościowego planu działalności.

Działalność kulturalna Biblioteki w Łazach w 2023 r. organizowana była wielowymiarowo, aktywizując środowisko lokalne. Prowadzono m.in.: spotkania edukacyjne i zajęcia warsztatowe, działania i akcje promujące czytelnictwo oraz lokalnych twórców, wystawy, lekcje biblioteczne i konkursy. W 2023 r. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach zorganizowała 656 działań kulturalno-bibliotecznych i wydarzeń, w których uczestniczyło 10558 osób.

Wśród nowych działań kierowanych do mieszkańców gminy, wdrożonych w ofertę Biblioteki w Łazach w 2023 r., znalazł się projekt Emocje mają moc - cykl edukacyjnych spotkań warsztatowych dla dzieci w wieku 4-6 lat i ich rodzin dofinansowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w programie Partnerstwo dla książki 2023 w kwocie 14700,00 zł. Złożyły się na niego 73 działania: cykl 60 edukacyjnych spotkań warsztatowych dla przedszkolaków w wieku 4-6 lat Bajka na ratunek realizowany we wszystkich przedszkolach gminy Łazy, wystawa, 10 spotkań autorskich dla przedszkolaków, wykład psychologiczny dla rodziców i osób pracujących z dziećmi, szkolenie dla bibliotekarzy.

Wzorem lat ubiegłych w 2023 r. Biblioteka była centrum aktywności dzieci i młodzieży, realizując w centrali i filiach bibliotecznych ponad 120 zajęć w ramach Ferii w Bibliotece 2023

i Wakacji w Bibliotece 2023 - świat bez tajemnic oraz szereg warsztatów, działań okolicznościowych i spotkań prowadzonych przez bibliotekarzy i osoby dzielące się swoją wiedzą i pasją. Były wśród nich m.in.: Mindfulness - trening uważności z Dominiką Biały-Pająk, Kuchnia i molekuly - warsztaty edukacyjne z Uniwersytetem Rozwoju, podchody Zimowe laboratorium śmiechu, zajęcia edukacyjne z robotem Photon, spotkanie edukacyjno-profilaktyczne z Tomaszem Męcikiem-Kronenbergiem Ratownicy na czterech łapach ze szkoleniem z pierwszej pomocy przedmedycznej, Jurajskie zwierzęta pasterskie - warsztaty edukacyjne z Michałem Ładą, warsztaty iris folding, warsztaty literackie Pióra w dłoń młodzi pisarze i Potyczki z językiem polskim, spotkania edukacyjne z Katarzyną Domagałą Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy i Nowe narkotyki - Nowe zagrożenia, warsztaty z dziennikarstwa online, warsztaty Gadżety Kobiety z Izabelą Rabendą, warsztaty rękodzieła artystycznego z Dorotą Jankiewicz Zafilcowane.

Podjęliśmy również działania promujące czytelnictwo. W 2023 r. odbyły się: miejsko-gminny konkurs czytelniczy dla uczniów klas III szkół podstawowych Wszystkie dzieci pięknie czytają, XXII Turniej Wiedzy o Książce i Bibliotece, 9 spotkań poświęconych historii lokalnej Znane i nieznane losy bliskich, 12 spotkań Dyskusyjnego Klubu Książki, 13 spotkań ze sztuką X Muzy dedykowanych dorosłym.

W 2023 r. Biblioteka w Łazach realizowała różnego rodzaju wystawy promujące autorów, lokalnych twórców i wiedzę historyczną (m.in.: Tropem Kolberga - wystawa z Instytutu Myśli Polskiej W. Korfatego w Katowicach, Duch sportu - wystawa fotografii Jerzego Kleszcza, Co robią uczucia? - wystawa Wydawnictwa Dwie Siostry, Naturalnie święci - wystawa rękodzieła artystycznego Stanisława Kwiatkowskiego, Solidarni z Solidarnością, Wsparcie dla Solidarności Śląsko-Dąbrowskiej - wystawa z Porozumienia Katowickiego, wystawy IPN).

Działalność kontynuował Klub Kreatywnych Kobiet - projekt zainicjowany w 2022 r. W roku 2023 odbyło się 11 spotkań, wśród nich m.in.: warsztaty makram pod kierunkiem Urszuli Religi, warsztaty tworzenia lalek szczęścia z Laurą - twórczynią z Ukrainy, spotkanie podróżnicze z Lidią Białas Zakochaj się w dalekiej podróży.

W 2023 r. Biblioteka w Łazach realizowała również akcje czytelnicze i święta książki. Były wśród nich: Narodowe Czytanie Nad Niemnem Elizy Orzeszkowej, Dni Skandynawskie w Bibliotece (edycja 2023 objęła spotkanie podróżnicze, wystawę, projekcję dla dzieci i akcję popularyzującą wiedzę o państwach nordyckich; działanie wsparł Miejski Ośrodek Kultury w Łazach, organizując koncert Nordalia z piosenką), wyzwanie czytelnicze Przyłapani na czytaniu, walentynkowa akcja Randka z książką, Akcja Żonkile, akcja Książki pod choinkę, Dzień piegowatych bohaterów, akcja patriotyczna z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja oraz

ogólnopolska kampania Mała Książka - Wielki Człowiek. Kontynuowana była akcja bookcrossingowa Książki podróżniczki i usługa Książka na telefon dedykowana osobom starszym i z niepełnosprawnościami.

Zorganizowaliśmy także rajd rowerowy czytelników i bibliotekarzy Odjazdowy Bibliotekarz, którego meta ulokowana była na biwaku w Skałbanii. Wzięło w nim udział ponad 80 uczestników.

Działania kontynuowała grupa mieszkanek gminy realizująca projekt Łączuszek dobroci, włączając się w akcję Fundacji Pomocy Humanitarnej „Redemptoris Missio” w Poznaniu, wspomagając działania na rzecz osób z najuboższych krajów świata. W jego ramach odbyło się 29 spotkań.

Realizując różnorodne działania Biblioteka współpracowała z instytucjami, stowarzyszeniami oraz placówkami oświatowymi i skupiała lokalnych liderów, tworząc wspólnotę, której celem było uatrakcyjnienie oferty kulturalnej gminy i zachęcenie do aktywności kulturalnej jej mieszkańców. W ramach działania Punktu Informacji Turystycznej wydano 11 odznak turystyczno-krajoznawczych Miłośnik Gminy Łazy ustanowionych przez Bibliotekę i Koło PTTK w Łazach.

2. Miejski Ośrodek Kultury w Łazach

Miejski Ośrodek Kultury w Łazach to miejsce realizacji oraz zapewnienia dostępu do kultury dla osób z różnych grup społecznych bez względu na wiek, zamieszkujących obszar Gminy Łazy a także osób z poza jej terenu korzystających z oferty przedstawianej przez ośrodek.

W 2023 r. w Miejski Ośrodek Kultury w Łazach wychodząc na przeciw zapotrzebowaniu społecznemu w ramach działającego w ośrodku Studia Edukacji Muzycznej realizowane były następujące zajęcia: pianino, keyboard, skrzypce, gitara, akordeon, śpiew solowy. Ponadto w ramach działalności edukacyjno - kulturalnej odbywały się zajęcia malarskie, teatralne, rękodzieło, ceramika, taniec nowoczesny, taniec ludowy, rytmika, zajęcia języka angielskiego a także zajęcia zespołów muzycznych oraz wokalnych. Łącznie w zajęciach udział wzięło 410 uczestników.

Oprócz wymienionych zajęć w Miejskim Ośrodku Kultury w 2023 r. odbyły się zajęcia oraz spotkania organizacji i stowarzyszeń, m.in.: spotkania sekcji emerytów i rencistów ZNP, spotkania zarządu Klubu Seniora, spotkania okolicznościowe Klubu Seniora, wykłady Uniwersytetu III Wieku.

W przypadku organizacji przedsięwzięć artystycznych rok 2023 to dalsza realizacja tzw. „głównych” wydarzeń artystycznych, kojarzonych przez odbiorcę z naszym ośrodkiem.

Wydarzeń o zasięgu zarówno lokalnym jak i ponadregionalnym, podczas których możemy pokazywać wszystkie swoje „dobre praktyki” jak i promować działalność naszego ośrodka a ponadto być ciekawym punktem działalności kulturalnej na mapie przedsięwzięć artystycznych.

W 2023 r. Miejski Ośrodek Kultury w Łazach realizował bądź był współorganizatorem wydarzeń wśród których możemy wymienić wydarzenia o zasięgu ogólnopolskim (Jurajski Festiwal Kolęd i Pastorałek, Finał WOŚP, Łazowski Złot Motocyklowy), wydarzenia o zasięgu regionalnym (Festiwal „Nasz Talent”, Eliminacje powiatowe Jurajskiego Festiwalu Kultury Ludowej, Koncert „Nordalia z Piosenką”, Wojewódzki Festiwal Dziecięcego Uśmiechu „Stokrotkowo 2023”, Eliminacje MFKiP w Będzinie) a także wydarzenia lokalne, m.in. Święto Kupały, Gminne Święto Chleba, Kolorowy Dzień Dziecka, Gminny Konkurs Recytatorski, Majówka, Akcja Zima, Akcja Lato, Gminny Przegląd Twórczości Przedszkolnej „Małe Talenty”, Sylwester pod zegarami, konkursy, warsztaty, łącznie ponad 50 wydarzeń.

Miejski Ośrodek Kultury w Łazach w roku 2023 realizował także działalność związaną z wydawaniem gazety samorządowej „Echa Łaz” o nakładzie 6.000 egzemplarzy. Działania to zarówno skład gazety, druk oraz kolportaż na terenie sołectw Gminy Łazy.

W realizacji zadań w roku 2023, Miejski Ośrodek Kultury współpracował z instytucjami, stowarzyszeniami, lokalnymi firmami mając na celu podejmowanie działań dotyczących zapewnienia oraz uatrakcyjnienia oferty kulturalnej kierowanej zarówno do mieszkańców jak i innych osób nią zainteresowanych. Chcemy, aby ośrodek był bazą pomysłów i warsztatem umożliwiającym realizację ciekawych i cennych inicjatyw kulturalnych i społecznych, był miejscem otwartym dla wszystkich, gdzie każdy będzie akceptowany i ważny poprzez swoją wrażliwość kulturalną.

3. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łazach

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łazach realizuje zadania własne gminy z zakresu kultury fizycznej i turystyki. W ubiegłym roku Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łazach organizował, współorganizował lub wspierał organizację imprez sportowych. Były to wydarzenia kierowane do różnego rodzaju odbiorców, nie tylko ze względu na uprawianą dyscyplinę sportu czy zainteresowania, ale również na wiek i stan zdrowia. Największe imprezy sportowe i rekreacyjne pod względem organizacyjnym i liczbą uczestników to: zrealizowana w Łazach we współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Łazach, Urzędem Miejskim oraz Miejskim Ośrodkiem Kultury, XV Ogólnopolska Olimpiada Sportowa Uniwersytetów Trzeciego Wieku i Organizacji Senioralnych „TRZECI Wiek Na Start”, współorganizowane z Policją Śląską, Ogólnopolskie Mistrzostwa Policji w XX Biegu Przełajowym im. sierż.

Grzegorza Załogi oraz Zawody Sprawnościowe Oddziałów Prewencji Policji w Katowicach oraz zawody terenowych dla uczniów szkół o profilu mundurowym. Zorganizowano również zajęcia oraz animacje podczas „Akcji Ferie i Wakacje” zarówno w Parku Wodnym Jura jak i na Orliku w Łazach. Kontynuowano współpracę ze stowarzyszeniami oraz instytucjami działającymi na terenie Gminy Łazy i poza nią, w szczególności z Uczniowskim Klubem Sportowym Jedyńka, Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Łazach, Klubem Sportowym „Łazowianka” Łazy, Kołem Polskiego Związku Wędkarskiego Koło nr 34 w Łazach, Jurajską Akademią Sportową, Komendą Wojewódzką Policji w Katowicach, Oddziałami Prewencji Policji w Katowicach, Nadleśnictwem Siewierz, Ochotniczymi Strażami Pożarnymi z terenu Gminy Łazy oraz jednostkami organizacyjnymi Gminy Łazy. Podobnie jak w latach ubiegłych dzieci mieszkające oraz uczące się na terenie Gminy Łazy mogły korzystać z darmowych wejściówek do Parku Wodnego Jura. W ramach akcji „Bezpieczne Ferie” i „Bezpieczne Wakacje” zorganizowano dla najmłodszych mieszkańców gminy nieodpłatne zajęcia oraz animacje w wodzie. W ferie z oferty skorzystało 415 osób, a w okresie wakacji 1077 osoby. Z pływalni w ramach zajęć sportowych, korzystali także zawodnicy Uczniowskiego Klubu Sportowego Jedyńka oraz uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 i 3 w Łazach. Na pozostałych obiektach sportowych i rekreacyjnych będących w zarządzie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Łazach, kontynuowano działalność związaną ze szkoleniem dzieci i młodzieży oraz organizacją imprez sportowych i meczy. Na Stadionie Miejskim w Łazach trenowali oraz grali piłkarze KS „Łazowianka” Łazy, Uczniowskiego Klubu Sportowego „Jedyńka”, a także grupy niezrzeszone korzystające z obiektu „Orlik” w Łazach. Dla wszystkich chętnych był on udostępniony bezpłatnie, a w okresie wakacji dzieci i młodzież z terenu gminy brała udział w zajęciach przygotowanych przez animatorów i trenerów.

4. Konkursy ofert na realizację zadań własnych Gminy Łazy

Realizacja zadań własnych Gminy Łazy:

- 1) w 2023 r. ogłosiliśmy otwarty konkurs ofert na realizację zadań własnych Gminy Łazy w obszarze kultury i sztuki oraz ochrony dziedzictwa narodowego:

Lp.	Nazwa organizacji	Kwota przyznanej dotacji (w zł)	Kwota udzielonej dotacji (w zł)	Kwota rozliczonej dotacji (w zł)
1.	Uniwersytet Trzeciego Wieku w Łazach	3.000,00	3.000,00	3.000,00
2.	Stowarzyszenie Inicjatyw Twórczych „Kulturniak”	3.000,00	3.000,00	3.000,00
3.	Stowarzyszenie Wsi	2.000,00	2.000,00	2.000,00

	Niegowonice i Niegowoniczki			
	RAZEM	8.000,00	8.000,00	8.000,00

Wnioski: W roku 2023 trzy organizacje pozarządowe biorące udział w otwartym konkursie z obszaru kultury i sztuki oraz ochrony dziedzictwa narodowego rozliczyły w całości udzielone dotacje na łączną kwotę 8.000,00 zł.

2) na podstawie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Gmina Łazy zleciła w 2023 r. realizację zadań publicznych w następujących obszarach:

Lp.	Nazwa obszaru	Nazwa organizacji	Kwota przyznanej dotacji (w zł)	Kwota rozliczonej dotacji (w zł)
1.	Obszar Ochrony Środowiska, Ekologii, w tym Ochrony Zwierząt i Dziedzictwa Przyrodniczego	Śląski Związek Pszczelarzy Koło w Łazach	3.000,00	3.000,00
2.	Obszar Ochrony Środowiska, Ekologii, w tym Ochrony Zwierząt i Dziedzictwa Przyrodniczego	Koło PZW Nr 34 w Łazach	5.000,00	5.000,00
3.	Obszar Ochrony i Promocji Zdrowia, Pomocy Społecznej i Polityki Społecznej	Uniwersytet Trzeciego Wieku w Łazach	2.500,00	2.500,00
4.	Obszar kultury fizycznej, turystyki i rekreacji	Koło PZW Nr 34 w Łazach	3.000,00	3.000,00
5.	Obszar kultury fizycznej, turystyki i rekreacji	Koło PZW Nr 34 w Łazach	2.000,00	2.000,00
RAZEM			15.500,00	15.500,00

Wnioski: Na realizację zadań publicznych w trybie pozakonkursowym udzielono w 2023 r. wsparcia w trzech obszarach trzem organizacjom na podstawie pięciu złożonych ofert na łączną kwotę 15.500,00 zł. Wszystkie organizacje rozliczyły w całości otrzymane dotacje.

3) Dotacje dla Klubów Sportowych

Na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie oraz Uchwały Nr XII/106/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie warunków i trybu finansowania zadania własnego w zakresie rozwoju sportu, Gmina Łazy zleca realizację w/w zadania w formie konkursu, do którego mogą przystępować kluby sportowe działające na jej obszarze nie w celu osiągnięcia zysku.

Gmina Łazy ogłosiła konkurs ofert na realizację zadań własnych Gminy Łazy w 2023 r. w zakresie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi sportu:

Lp.	Nazwa klubu sportowego	Kwota przyznanej dotacji (w zł)	Kwota rozliczonej dotacji (w zł)
1.	Miejski Klub Sportowy Łazowianka Łazy	38.000,00	38.000,00
2.	UKS „JEDYNKA”	13.000,00	13.000,00
3.	UKS Chruszczobród	3.000,00	3.000,00
4.	UKS „Byczki”	2.000,00	1.777,43
5.	Jurajska Akademia Sportu	9.000,00	9.000,00
6.	Liga Obrony Kraju KSP Jura w Łazach	3.000,00	3.000,00
7.	Klub Sportowy Seniora Royal	2.000,00	2.000,00
RAZEM		70.000,00	69.777,43

Wnioski: Na realizację zadań publicznych w zakresie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi sportu w 2023 r. w ramach konkursu ofert udzielono dotacji siedmiu klubom sportowym w łącznej wysokości 70.000,00 zł. Sześć z nich po zakończeniu realizacji zadań, rozliczyło ją w całości w wysokości 68.000,00 zł. Uczniowski Klub Sportowy „Byczki” zwrócił do budżetu gminy niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 222,57 zł.

4) Stypendia sportowe

Na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie oraz Uchwały Nr VI/45/11 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 30 marca 2011 r. w sprawie zasad i trybu przyznawania i pozbawiania stypendiów sportowych dla zawodników osiągających wysokie wyniki w krajowym lub międzynarodowym współzawodnictwie sportowym oraz Uchwały Nr VI/57/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 28 kwietnia 2015 r., Uchwały Nr XII/105/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 21 grudnia 2015 r. oraz Uchwały Nr XI/65/2019 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zmiany w/w uchwały Gmina Łazy może fundować stypendia sportowe zawodnikom, uprawiającym określoną dyscyplinę sportu, objętą ogólnopolskim systemem szkolenia i współzawodnictwa sportowego lub znajdującą się w programie igrzysk olimpijskich, którzy osiągnęli wysokie wyniki sportowe w krajowym lub międzynarodowym współzawodnictwie sportowym. W 2023 r. stypendium sportowe pobierało łącznie 19 zawodników.

5) Działania na rzecz seniorów

Edukacja, integracja międzypokoleniowa i promocja gminy to główne cele jednego z najbardziej rozpoznawalnych Stowarzyszeń nie tylko w regionie, ale również w kraju i za granicą jakim jest Uniwersytet Trzeciego Wieku, inicjator Międzynarodowej Olimpiady Sportowej Trzeciego Wieku w Łazach i Organizacji Senioralnych. Impreza skierowana jest do pokolenia 50+ i wpisuje się w Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej osób

starszych. W dniach 15-16 września 2023 r. nad Zalewem „Mitrega” w Łazach odbyła się XV Ogólnopolska Olimpiada Sportowa Uniwersytetów Trzeciego Wieku i Organizacji Senioralnych - „TRZECI WIEK NA START”. Hymn olimpijski autorstwa Lidii Kałuzińskiej stał się symbolem wydarzenia, podobnie jak znicz olimpijski. Podczas Olimpiady przeprowadzona została także konferencja pn. „Sport jako płaszczyzna do integracji międzypokoleniowej” z udziałem liderów organizacji biorących udział w Olimpiadzie i zaproszonych gości. Seniorzy konkurowali w 10 dyscyplinach: tenis stołowy, brydż, pływanie, przełaje rowerowe, strzelanie z łuku, biegi, pchnięcie kulą, boule, strzelectwo pneumatyczne oraz kajaki.

Naszym partnerem w dziedzinie polityki senioralnej jest Rada Seniorów - pierwsza Rada Seniorów w Zagłębiu powołana w 2013 r. Konsultujemy wdrażane przez Gminę programy i inicjatywy podnoszące jakość życia seniorów w naszej Gminie.

Zgodnie z Uchwałą Nr V/40/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie powołania Rady Seniorów Gminy Łazy i nadania jej Statutu, po zakończeniu 4-letniej kadencji, Burmistrz Łaz w dniu 15 maja 2023 r. ogłosił nabór na członków Rady Seniorów Gminy Łazy IV kadencji. W wyniku naboru Zarządzeniem Nr 94 Burmistrza Łaz z dnia 05 czerwca 2023 r. powołano Radę Seniorów Gminy Łazy na lata 2023-2027.

W skład Rady Seniorów Gminy wchodzi:

- przedstawiciel Uniwersytetu Trzeciego Wieku,
- trzech przedstawicieli organizacji pozarządowych (Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych w Zawierciu, Klub Seniora „Semafor” w Łazach, Akademia Wychowania Fizycznego i Medycznego na rzecz rodziny i seniorów Fundacja w Łazach),
- jeden przedstawiciel podmiotu działającego na rzecz osób starszych (Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach),
- dwóch przedstawicieli osób, które ukończyły 65 rok życia.

Działalność Rady Seniorów sprzyja solidarności międzypokoleniowej i stwarza warunki do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych. Rada Seniorów jest organem konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym. Działalność Rady polega w szczególności na:

- przedstawianiu propozycji w zakresie priorytetowych zadań oraz inicjowania działań na rzecz seniorów,
- monitorowaniu potrzeb seniorów,
- inicjowaniu działań mających na celu upowszechnianie współpracy Gminy Łazy ze środowiskiem Seniorów,

- informowaniu społeczności gminy o kierunkach działalności podejmowanych przez Gminę Łazy i organizacje pozarządowe na rzecz środowiska Seniorów.

XIII. OŚWIATA

1. Oświata

Na rok budżetowy 2023 w zakresie zadań oświatowych składają się 2 lata szkolne:

- 8 miesięcy (od stycznia do sierpnia) roku szkolnego 2022/2023;
- 4 miesiące (od września do grudnia) roku szkolnego 2023/2024.

Na przestrzeni całego roku 2023, a więc w wymienionych wyżej latach szkolnych, Gmina Łazy była organem prowadzącym dla 6 placówek oświatowych, tj. Szkoły Podstawowej nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Łazach, Szkoły Podstawowej im. ks. Stefana Joniaka w Niegowonicach, Szkoły Podstawowej im. Gabriela Taszyckiego w Chruszczobrodzie, Szkoły Podstawowej nr 3 w Łazach, Szkoły Podstawowej im. Józefy Jabczyńskiej w Wysokiej i Publicznego Przedszkola nr 1 im. Jana Brzechwy w Łazach. W strukturze 3 szkół podstawowych w Niegowonicach, w Chruszczobrodzie i w Wysokiej funkcjonowały także oddziały przedszkolne.

Gmina Łazy dotowała również 3 niepubliczne szkoły podstawowe o uprawnieniach szkół publicznych, tj. Niepubliczną Szkołę Podstawową w Ciągowicach prowadzoną przez Stowarzyszenie „Przyjazna Szkoła w Ciągowicach”, Niepubliczną Szkołę Podstawową im. Michała Poleskiego w Rokitnie Szlacheckim i Niepubliczną Szkołę Podstawową im. Stanisława Będkowskiego w Grabowej prowadzone przez Stowarzyszenie „Mała Szkoła w Rokitnie Szlacheckim”, a także jedno Niepubliczne Przedszkole „Biedroneczki” w Łazach (również prowadzone przez Stowarzyszenie „Mała Szkoła w Rokitnie Szlacheckim”).

Poniższe tabele obrazują jak w okresie w/w lat szkolnych kształtowała się w poszczególnych placówkach oświatowych zarówno publicznych, jak i niepublicznych liczba uczniów i oddziałów:

- liczba uczniów i liczba oddziałów według specyfiki oddziałów (tj. ogólnodostępne, integracyjne) w roku szkolnym 2022/2023 (według SIO):

Nazwa szkoły / placówki	Ogólnodostępne - uczniowie	Ogólnodostępne - oddziały	Integracyjne - uczniowie	Integracyjne - oddziały
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Ciągowicach	56	8	0	0

Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Michała Poleskiego w Rokitnie Szlacheckim	175	10	0	0
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Stanisława Będkowskiego w Grabowej	81	9	0	0
Szkoła Podstawowa im. Józefy Jabczyńskiej w Wysokiej	148	9	0	0
Szkoła Podstawowa nr 3 w Łazach	97	7	0	0
Publiczne Przedszkole nr 1 im. Jana Brzechwy w Łazach	122	5	39	2
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Łazach	342	15	18	1
Szkoła Podstawowa im. Gabriela Taszyckiego w Chruszczobrodzie	159	9	0	0
Szkoła Podstawowa im. ks. Stefana Joniaka w Niegowonicach	265	13	0	0
Niepubliczne Przedszkole „Biedroneczki” w Łazach	88	4	0	0

– liczba uczniów i liczba oddziałów według specyfiki oddziałów (tj. ogólnodostępne, integracyjne) w roku szkolnym 2023/2024 (według SIO):

Nazwa szkoły / placówki	Ogólnodostępne - uczniowie	Ogólnodostępne - oddziały	Integracyjne - uczniowie	Integracyjne - oddziały
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Ciągowicach	40	7	0	0
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Michała Poleskiego w Rokitnie Szlacheckim	190	11	0	0
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Stanisława Będkowskiego w Grabowej	72	8	0	0
Szkoła Podstawowa im. Józefy Jabczyńskiej w Wysokiej	148	9	0	0
Szkoła Podstawowa nr 3 w Łazach	94	7	0	0

Publiczne Przedszkole nr 1 im. Jana Brzechwy w Łazach	117	5	36	2
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Łazach	327	15	19	1
Szkoła Podstawowa im. Gabriela Taszyckiego w Chruszczobrodzie	149	9	0	0
Szkoła Podstawowa im. ks. Stefana Joniaka w Niegowonicach	246	12	0	0
Niepubliczne Przedszkole „Biedroneczki” w Łazach	85	4	0	0

Dla średnio 22 zapisanych dzieci, zamieszkałych w Gminie Łazy, Zarząd ChSD prowadził w „Domu Nadziei” w Łazach przy ul. Brzozowej 19 Niepubliczny Żłobek - „Przyzakładowe Centrum Zabawy”, z którym Gmina Łazy zawarła stosowną umowę i któremu udzieliła w roku 2023 dotacji w wysokości 117.000 zł na mocy w/w umowy oraz w związku z Uchwałą Nr XII/104/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania i rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki na obszarze Gminy Łazy oraz zmieniającą Uchwałą Nr XIII/115/16 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 13 stycznia 2016 r.

Ponadto już kolejny rok z rzędu na terenie naszej gminy działał Ośrodek Usług Opiekuńczo-Wychowawczych „Pegaz” w Chruszczobrodzie - placówka prowadzona przez powiat. Przez cały rok 2023 władze samorządowe Gminy Łazy współpracowały z dyrektorem placówki i udzielały dzieciom pomocy rzeczowej lub organizacyjnej.

W zakresie sfery finansowej na każdy rok budżetowy gmina otrzymuje część oświatową subwencji ogólnej. W 2023 r. Gmina Łazy otrzymała ją w wysokości 14.571.522,00 zł, w tym środki rezerwy w wysokości 94.319,00 zł.

Gmina Łazy w 2023 r. otrzymała także z budżetu państwa dotację celową na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe informacje na temat wysokości tej dotacji:

Dotacja przeznaczona na:	Dotacja wykorzystana w 2023 r.
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych (publiczne i niepubliczne)	339 151,00 zł
Przedszkola (publiczne i niepubliczne)	261 998,00 zł

Realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych (publicznych i niepublicznych)	8 037,00 zł
Razem zadanie	609 186,00 zł

W zakresie sfery organizacyjnej placówki publiczne prowadzone przez Gminę Łazy na każdy rok szkolny sporządzają arkusz organizacji pracy, określający szczegółową strukturę nauczania, wychowania i opieki w placówce. W dokumencie tym określa się również liczbę nauczycieli, w tym nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze, wraz z informacją o ich stopniu awansu zawodowego i kwalifikacjach oraz liczbę godzin zajęć przez nich prowadzonych. Poniższe tabele prezentują zestawienie etatów nauczycieli objętych subwencją oświatową na rok 2023 i liczbę nauczycieli (w tym nauczycieli w placówkach niepublicznych) w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 w odniesieniu do ich stopni awansu zawodowego:

- zestawienie etatów nauczycieli objętych subwencją na rok 2023 (wg SIO stan 30.09.2022 r.):

Ogółem	Bez stopnia	Mianowany	Dyplomowany
110,98	16,91	17,52	76,55

- liczba nauczycieli wg aktualnych stopni awansu zawodowego w roku szkolnym 2022/2023 (wg SIO):

Nazwa szkoły/placówki	Nauczyciel bez stopnia awansu (początkujący)	Nauczyciel mianowany	Nauczyciel dyplomowany
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Ciągowicach	1	2	11
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Michała Poleskiego w Rokitnie Szlacheckim	10	10	9
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Stanisława Będkowskiego w Grabowej	10	2	10
Szkoła Podstawowa im. Józefy Jabczyńskiej w Wysokiej	7	5	15
Szkoła Podstawowa nr 3 w Łazach	4	2	18
Publiczne Przedszkole nr 1 im. Jana Brzechwy w Łazach	5	7	3
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Łazach	4	10	28
Szkoła Podstawowa im. Gabriela Taszyckiego w Chruszczobrodzie	2	5	18
Szkoła Podstawowa im. ks. Stefana Joniaka w Niegowonicach	5	2	23
Niepubliczne Przedszkole „Biedroneczki” w Łazach	6	3	—

- liczba nauczycieli wg aktualnych stopni awansu zawodowego w roku szkolnym 2023/2024 (wg SIO):

Nazwa szkoły/placówki	Nauczyciel bez stopnia awansu (początkujący)	Nauczyciel mianowany	Nauczyciel dyplomowany
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Ciągowicach	0	4	14
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Michała Poleskiego w Rokitnie Szlacheckim	12	15	10
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Stanisława Będkowskiego w Grabowej	7	5	7
Szkoła Podstawowa im. Józefy Jabczyńskiej w Wysokiej	5	8	14
Szkoła Podstawowa nr 3 w Łazach	5	2	13
Publiczne Przedszkole nr 1 im. Jana Brzechwy w Łazach	5	4	7
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Łazach	3	11	25
Szkoła Podstawowa im. Gabriela Taszyckiego w Chruszczobrodzie	5	1	19
Szkoła Podstawowa im. ks. Stefana Joniaka w Niegowonicach	3	3	24
Niepubliczne Przedszkole „Biedroneczki” w Łazach	2	4	-

Na podstawie sprawozdań budżetowych za 2023 r. wydatki poniesione w placówkach oświatowych prowadzonych przez gminę wyniosły 19.743.085,01 zł, w tym wydatki finansowane ze środków UE 65.266,23 zł.

Poniższa tabela przedstawia podział tej kwoty wydatków na poszczególne placówki:

Nazwa szkoły/placówki	Ogółem	Projekty współfinansowane ze środków UE
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Łazach	5.352.433,62	0,00
Szkoła Podstawowa nr 3 w Łazach	2.011.605,82	0,00
Szkoła Podstawowa im. ks. Stefana Joniaka w Niegowonicach	4.381.440,69	0,00
Szkoła Podstawowa im. Gabriela Taszyckiego w Chruszczobrodzie	2.833.392,28	65.266,23
Szkoła Podstawowa im. Józefy Jabczyńskiej w Wysokiej	2.514.559,73	0,00
Publiczne Przedszkole nr 1 im. Jana Brzechwy w Łazach	2.649.652,87	0,00
Ogółem	19.743.085,01	65.266,23

Gmina Łazy przekazała w 2023 r. dotację oświatową dla podmiotów prowadzących placówki niepubliczne na jej terenie. Z przedłożonych rozliczeń uzyskaliśmy następujące informacje w odniesieniu do każdej z placówek niepublicznych:

Nazwa podmiotu dotowanego oraz placówki niepublicznej	Kwota otrzymanej dotacji oświatowej	Kwota należnej dotacji i kwota wydatków
Stowarzyszenie „Mała Szkoła w Rokitnie Szlacheckim” - Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Rokitnie Szlacheckim	3.137.664,80 zł	3.137.664,80 zł - kwota należna 3.137.664,80 zł - kwota wydatków
Stowarzyszenie „Przyjazna Szkoła w Ciągowicach” - Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Ciągowicach	1.200.450,71 zł	1.200.450,71 zł - kwota należna 1.199.998,99 zł - kwota wydatków 451,72 zł - kwota zwrócona
Stowarzyszenie „Mała Szkoła w Rokitnie Szlacheckim” - Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Grabowej	1.537.830,36 zł	1.537.830,36 zł - kwota należna 1.537.830,36 zł - kwota wydatków
Stowarzyszenie „Mała Szkoła w Rokitnie Szlacheckim” - Niepubliczne Przedszkole „Biedroneczki” w Łazach	783.966,45 zł	837.473,98 zł - kwota należna 783.966,45 zł - kwota wydatków

W placówkach oświatowych prowadzonych i dotowanych przez Gminę Łazy realizowane były w 2023 r. różne formy opieki nad dziećmi z deficytami zdrowotnymi i nad dziećmi niepełnosprawnymi, na sfinansowanie których przeznaczono środki finansowe. Poniższe tabele obrazują liczbę uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, wydane z uwagi na określony rodzaj niepełnosprawności odpowiednio w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 w podziale na poszczególne placówki oświatowe:

– rok szkolny 2022/2023 (wg SIO):

Nazwa szkoły / placówki	Z niepełnosprawnościami sprzężonymi	Słabosłyszący	Słabowidzący	Z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją	Z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	Z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym	Z autyzmem w tym z zespołem Aspergera
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Ciągowicach	2	0	0	2	0	0	1
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Michała Poleskiego w Rokitnie Szlacheckim	0	0	0	1	1	0	1
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Stanisława Będkowskiego w Grabowej	3	0	0	1	1	0	2
Szkoła Podstawowa im. Józefy Jabczyńskiej w Wysokiej	1	0	1	4	0	0	0

Szkoła Podstawowa nr 3 w Łazach	0	0	0	2	0	0	2
Publiczne Przedszkole nr 1 im. Jana Brzechwy w Łazach	0	1	0	6	1	0	3
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Łazach	1	0	0	5	1	0	3
Szkoła Podstawowa im. Gabriela Taszyckiego w Chruszczobrodzie	1	0	0	2	2	0	0
Szkoła Podstawowa im. ks. Stefana Joniaka w Niegowonicach	0	0	1	2	1	0	1
Niepubliczne Przedszkole „Biedroneczki” w Łazach	0	0	0	0	0	0	0

– rok szkolny 2023/2024 (wg SIO):

Nazwa szkoły / placówki	Z niepełnosprawnościami sprzężonymi	Słabosłyszący	Słabowidzący	Z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją	Z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	Z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym	Z autyzmem w tym z zespołem Aspergera
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Ciągowicach	1	0	0	3	0	0	0
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Michała Poleskiego w Rokitnie Szlacheckim	1	0	0	1	1	0	1
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Stanisława Będkowskiego w Grabowej	2	0	0	1	1	0	2
Szkoła Podstawowa im. Józefy Jabczyńskiej w Wysokiej	1	0	1	4	1	0	0
Szkoła Podstawowa nr 3 w Łazach	0	0	0	2	0	0	2
Publiczne Przedszkole nr 1 im. Jana Brzechwy w Łazach	1	0	0	3	0	0	3

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Łazach	1	0	0	4	1	0	5
Szkoła Podstawowa im. Gabriela Taszyckiego w Chruszczobrodzie	1	0	0	0	0	0	1
Szkoła Podstawowa im. ks. Stefana Joniaka w Niegowonicach	0	0	1	4	2	0	3
Niepubliczne Przedszkole „Biedroneczki” w Łazach	0	0	0	3	0	0	0

Gmina Łazy realizowała w 2023 r. ustawowy obowiązek bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu lub zwrotu kosztów przejazdu ucznia oraz jego opiekuna do placówki oświatowej. W związku z powyższym zorganizowaliśmy dowóz lub zrefundowaliśmy koszty przewozu łącznie 35 uczniom niepełnosprawnym (w tym jednemu na wózku inwalidzkim) do placówek specjalnych w następujących miejscowościach: Zawiercie, Łazy, Dąbrowa Górnicza, Sosnowiec oraz Bielsko-Biała (placówki: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Dąbrowie Górniczej, Zespół Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 w Zawierciu, Zespół Szkół Specjalnych nr 4 w Sosnowcu, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2 w Bielsku-Białej, oddziały i klasy integracyjne w Publicznym Przedszkolu nr 1 im. Jana Brzechwy w Łazach, w Szkole Podstawowej nr 20 z oddziałami integracyjnymi im. Gen. Wł. Sikorskiego w Dąbrowie Górniczej, w Szkole Podstawowej nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Łazach). Dwunastu uczniów spośród w/w było dowożonych przez rodziców własnym środkiem transportu, za co otrzymali zwrot środków na podstawie zawartych umów.

W ramach realizacji rządowego programu pomocy uczniom w 2023 r. gmina otrzymała dotację celową dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, spełniających kryteria do objęcia pomocą w ramach Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2023-2025. Z tej formy pomocy skorzystało 2 uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera uczęszczających do liceum ogólnokształcącego oraz technikum w Zespole Szkół im. prof. Romana Gostkowskiego w Łazach (placówka prowadzona przez powiat).

Uczniowie szkół skorzystali w 2023 r. m.in. z pomocy materialnej w formie szkolnych stypendiów za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe o charakterze motywacyjnym. Poniższa tabela prezentuje liczbę uczniów, którzy mieli przyznane stypendia o charakterze motywacyjnym za wyniki w nauce i/lub za osiągnięcia sportowe:

	Stypendia za wyniki w nauce	Stypendia sportowe	Razem stypendystów w semestrze	Kwota przyznanych stypendiów za semestr łącznie
Semestr II rok szkolny 2022/2023	148	68	216	25 338,00 zł
Semestr I rok szkolny 2023/2024	97	8	105	11 087,00 zł

W roku 2023 otrzymaliśmy również z budżetu państwa dotację dla szkół na podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe, którą wykorzystaliśmy w wysokości 131.800,58 zł. Dla 18 uczniów będących obywatelami Ukrainy zakupiono podręczniki lub materiały edukacyjne ze środków z Funduszu Pomocy na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe w roku szkolnym 2023/2024 w kwocie 2.059,72 zł.

W efekcie zawartej umowy Gmina Łazy otrzymała w 2023 r. środki z Funduszu Pracy w wysokości 9.244,66 zł na dofinansowanie jednemu pracodawcy kosztów kształcenia młodocianego pracownika.

Na mocy przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o wsparciu rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli Gmina Łazy podpisała ze Skarbem Państwa - Ministrem Cyfryzacji umowę przekazania 125 komputerów przenośnych typu laptop o łącznej wartości 363.311,25 zł dla uczniów klas IV z 5 szkół podstawowych, dla których jest organem prowadzącym. Zgodnie z w/w ustawą uprawnieni nauczyciele uzyskali wsparcie w postaci bonów w wysokości 2500 zł na zakup laptopa lub laptopa przeglądarkowego. Gmina Łazy zawnioskowała o wsparcie dla 85 wychowawców i nauczycieli wykładających wszystkie przedmioty w klasach IV-VIII ze szkół podstawowych pozostających w stosunku pracy na dzień 30 września 2023 r., dla których jest organem prowadzącym, na podstawie 5 wniosków złożonych przez dyrektorów poszczególnych placówek.

Ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 oraz niektórych innych ustaw zostały wprowadzone do ustawy - Karta Nauczyciela przepisy uprawniające nauczycieli do otrzymania nagrody specjalnej z okazji 250. rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej. Nagroda

przysługiwała nauczycielom pozostającym w dniu 20 września 2023 r. w stosunku pracy i nieprzebywającym w okresie od 1 września 2023 r. do 20 września 2023 r. nieprzerwanie na urlopie bezpłatnym. Na każdego nauczyciela uprawnionego do nagrody przekazano z budżetu państwa ze środków z rezerwy subwencji ogólnej kwotę 1345,95 zł. W naszej gminie w/w nagrody otrzymało 173 nauczycieli z 10 placówek oświatowych prowadzonych i dotowanych przez Gminę Łazy w łącznej kwocie 232.849,35 zł.

Głównym zadaniem realizowanym przez placówki oświatowe jest działalność edukacyjno-wychowawcza i opiekuńcza. Efekty tych zadań są widoczne między innymi w wynikach egzaminów zewnętrznych przedstawionych na stronie internetowej Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie. Egzamin ósmoklasisty jest przeprowadzany w formie pisemnej z trzech przedmiotów obowiązkowych: języka polskiego, matematyki oraz języka obcego nowożytnego. Wyniki egzaminów podawane są w skali procentowej, natomiast porównanie średnich wyników szkół w poszczególnych latach umożliwia skala staninowa. Poniższa tabela przedstawia skalę staninową średnich wyników szkół (%) z egzaminu ósmoklasisty w 2023 r.:

Stanin	Język polski	Matematyka	Język angielski
1	6-48	10-29	12-37
2	49-55	30-36	38-45
3	56-59	37-41	46-52
4	60-63	42-47	53-58
5	64-67	48-54	59-65
6	68-70	55-60	66-71
7	71-74	61-67	72-78
8	75-78	68-76	79-87
9	79-95	77-96	88-99

Poniższe tabele prezentują wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2023 r. z języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego na poziomie podstawowym w poszczególnych szkołach z terenu Gminy Łazy w ujęciu procentowym i w skali staninowej:

– egzamin ósmoklasisty z języka polskiego w 2023 r.:

Nazwa szkoły	Liczba zdających	Język polski	
		Wyniki w %	Stanin
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Łazach	64	61	4
Szkoła Podstawowa nr 3 w Łazach	23	45	1
Szkoła Podstawowa im. ks. Stefana Joniaka w Niegowonicach	43	64	5
Szkoła Podstawowa im. Gabriela Taszyckiego			

w Chruszczobrodzie	18	62	4
Szkoła Podstawowa im. Józefy Jabczyńskiej w Wysokiej	13	58	3
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Ciągowicach	11	63	4
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Michała Poleskiego w Rokitnie Szlacheckim	12	60	4
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Stanisława Będkowskiego w Grabowej	2	-	-
GMINA Obszar wiejski	99	62	4
GMINA Miasto	87	57	3
GMINA	186	59	3

– egzamin ósmoklasisty z matematyki w 2023 r.:

Nazwa szkoły	Liczba zdających	Matematyka	
		Wyniki w %	Stanin
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Łazach	64	48	5
Szkoła Podstawowa nr 3 w Łazach	23	33	2
Szkoła Podstawowa im. ks. Stefana Joniaka w Niegowonicach	43	52	5
Szkoła Podstawowa im. Gabriela Taszyckiego w Chruszczobrodzie	18	54	5
Szkoła Podstawowa im. Józefy Jabczyńskiej w Wysokiej	13	35	2
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Ciągowicach	11	61	7
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Michała Poleskiego w Rokitnie Szlacheckim	12	67	7
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Stanisława Będkowskiego w Grabowej	2	-	-
GMINA Obszar wiejski	99	53	5
GMINA Miasto	87	44	4
GMINA	186	48	5

– egzamin ósmoklasisty z języka angielskiego na poziomie podstawowym w 2023 r.:

Nazwa szkoły	Liczba zdających	Język angielski	
		Wyniki w %	Stanin
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Łazach	64	64	5
Szkoła Podstawowa nr 3 w Łazach	23	51	3
Szkoła Podstawowa im. ks. Stefana Joniaka w Niegowonicach	43	66	6
Szkoła Podstawowa im. Gabriela Taszyckiego w Chruszczobrodzie	18	69	6
Szkoła Podstawowa im. Józefy Jabczyńskiej w Wysokiej	13	58	4
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Ciągowicach	11	64	5
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Michała Poleskiego w Rokitnie Szlacheckim	12	72	7
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Stanisława Będkowskiego w Grabowej	2	-	-
GMINA Obszar wiejski	99	66	6
GMINA Miasto	87	61	5
GMINA	186	63	5

Nadzór pedagogiczny nad wszystkimi placówkami publicznymi i niepublicznymi sprawował Śląski Kurator Oświaty.

2. Centrum Usług Wspólnych w Łazach

Dnia 26 kwietnia 2023 r. Rada Miejska w Łazach podjęła Uchwałę nr XLIX/324/2023 w sprawie utworzenia jednostki budżetowej Centrum Usług Wspólnych z siedzibą w Łazach oraz nadania jej statutu. W uchwale została wskazana jednostka obsługująca, czyli jednostka budżetowa Centrum Usług Wspólnych w Łazach oraz jednostki, które zostały objęte wspólną obsługą, tj.: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Łazach, Szkoła Podstawowa im. ks. Stefana Joniaka w Niegowonicach, Szkoła Podstawowa im. Gabriela Taszyckiego w Chruszczobrodzie, Szkoła Podstawowa nr 3 w Łazach, Szkoła Podstawowa im. Józefy Jabczyńskiej w Wysokiej, Publiczne Przedszkole nr 1 im. Jana Brzechwy w Łazach, Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łazach. W uchwale znalazł się również zakres wspólnej obsługi, wskazując na obsługę finansową, w tym prowadzenie spraw i realizację w całości obowiązków z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości, obsługę administracyjną i organizacyjną. Ponadto Centrum Usług Wspólnych w Łazach prowadzi obsługę Urzędu Miejskiego w Łazach w zakresie spraw administracyjnych i organizacyjnych, wynikających z obowiązujących ustaw: prawo oświatowe, system informacji oświatowej, finansowanie zadań oświatowych, Karta Nauczyciela, system oświaty, opieka nad dziećmi w wieku do lat 3, organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej, sport. Okres od sierpnia do grudnia 2023 r. to etap wdrażania Centrum Usług Wspólnych w Łazach, którego celem jest podniesienie jakości realizowanych zadań, standaryzacja działań obsługowych, minimalizacja ryzyka wystąpienia błędów oraz poprawa procesów zarządczych. Wdrożenie i utrzymanie systemu Wizja Net doprowadziło do integracji procesów obsługowych poprzez ujednoczenie czynności dotychczas wykonywanych przez każdą z jednostek obsługiwanych samodzielnie. Dotyczy to m.in. takich obszarów jak rachunkowość czy kadry i płace. Wartością dodaną było pojawienie się możliwości wzajemnego konsultowania się przez pracowników, którzy przed wprowadzeniem Centrum Usług Wspólnych wykonywali czynności oddzielnie. Wymiana wiedzy, doświadczeń i najlepszych praktyk przekłada się z kolei na wzrost efektywności i innowacyjności. Wprowadzenie w w/w okresie standaryzacji procesów obsługowych doprowadziło również do zwiększenia bezpieczeństwa. W razie nowelizacji przepisów czy też konieczności wywiązania się z obowiązków sprawozdawczych, przygotowanie i wdrożenie działań dostosowawczych nie będzie realizowane samodzielnie przez każdą z jednostek objętych wspólną obsługą. Wprowadzenie Centrum Usług Wspólnych jest zatem klasycznym narzędziem wpisującym się w założenia nowego sposobu zarządzania.

XIV. BEZPIECZEŃSTWO

1. Ochrona przeciwpożarowa i działalność Ochotniczych Straży Pożarnych

W Gminie Łazy działa 7 jednostek ochotniczych straży pożarnych, w tym 5 włączonych jest do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego. Są to jednostki: OSP Ciągowice, OSP Chruszczobród, OSP Grabowa, OSP Niegowonice i OSP Wiesiółka.

Jednostki OSP wyposażone są w nowoczesny sprzęt przeciwpożarowy, posiadają łącznie 16 samochodów: 1 ciężki samochód gaśniczy, 6 średnich samochodów gaśniczych, 6 samochodów lekkich, autobus i mikrobus oraz pojazd specjalny, a ponadto 3 quady i 4 przyczepy lekkie.

Koszty zapewnienia gotowości bojowej - wyposażenie w sprzęt, utrzymanie i wyszkolenie strażaków ponosi gmina, finansowane są nakłady eksploatacyjne samochodów i sprzętu przeciwpożarowego: zakup paliwa, drobne remonty, ubezpieczenia i przeglądy techniczne. Utrzymanie części bojowej strażnic w postaci opłat za energię elektryczną, gaz, wodę i ogrzewanie obciąża także budżet gminy. Za udział w działaniach ratowniczych i szkoleniach pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Łazy wypłacany jest ekwiwalent pieniężny.

Rodzaj kosztów
Zakup paliwa, środka pianotwórczego oraz drobnego wyposażenia sprzętowego
Utrzymanie strażnic (ogrzewanie garaży, gaz, energia, woda)
Koszty osobowe (wynagrodzenia konserwatorów sprzętu i komendanta)
Wypłata ekwiwalentu za udział w akcjach ratowniczych i szkoleniach
Badania lekarskie strażaków
Zakup materiałów na remont strażnicy
Przeglądy techniczne samochodów i sprzętu, rejestracja, ubezpieczenia samochodów i strażaków
Pozostałe koszty (zakup wody, pucharów i koszulek, prenumerata miesięcznika „Strażak”)

Liczba pożarów na terenie Gminy Łazy przedstawia się następująco:

- obiekty mieszkalne - 13,
- obiekty produkcyjne - 2,
- środki transportu - 4,
- lasy - 4,
- uprawy rolne - 30,

- inne (między innymi suche trawy, nieużytki, składowiska i pojemniki na nieczystości stałe) - 12.

W 2023 r. wyraźnie spadła ilość innych pożarów, wzrosła jednak dwukrotnie ilość pożarów upraw rolnych. Interwencje OSP w tych akcjach znacznie podwyższają wzrost nakładów finansowania działalności jednostek.

Miejscowe zagrożenie jest to inne niż pożar zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofy techniczne, chemiczne, ekologiczne), stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska. W Gminie Łązy w 2023 r. liczba miejscowych zagrożeń spadła niemal o 40 % (w stosunku do 2022 r.) i były to 173 zdarzenia. Spowodowane przez nie straty wyniosły 968 tys. zł.

Udział poszczególnych OSP w działaniach interwencyjnych przedstawia poniższa tabela:

Jednostka OSP	KSR-G	Rodzaj działań			
		Požary	Miejscowe zagrożenia	Fałszywe alarmy	Ogółem
Ciągowice	TAK	15	49	3	67
Wiesiółka	TAK	10	16	1	45
Chruszczobród	TAK	36	28	4	68
Grabowa	TAK	6	25	0	31
Niegowonice	TAK	11	27	3	41
Rokitno Szlacheckie	NIE	11	28	4	43
Turza	NIE	1	0	0	1

W celu zapewnienia gotowości bojowej jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych włączone do KRSG, jak i spoza KRSG były dofinansowane z budżetu państwa. Dofinansowania: KRSG, MSWiA, WFOŚiGW w Katowicach, NFOŚiGW w Warszawie rozdzielane były na poszczególne jednostki OSP biorąc pod uwagę wyjazdowość, zaangażowanie, braki sprzętowe, środki ochrony indywidualnej i inne.

W analizowanym okresie dofinansowywane były również Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze ze środków MSWiA. Wszystkie jednostki OSP posiadające MDP zostały dofinansowane. Minimalna kwota dofinansowania wynosiła 2500,00 zł.

Wysokość pozyskanych środków finansowych przedstawia poniższa tabela:

Jednostka OSP	MSWiA	KSRG	WFOŚiGW	NFOŚ	MDP	ŚRODKI GMINNE	ŚRODKI WŁASNE	RAZEM
Chruszczobród	-	7000,00	-	-	3500,00	-	999,00	11499,00
Ciągowice	-	11000,00	15000,00	-	-	-	208,72	26208,72
Grabowa	-	-	23000,00	-	6800,00	-	3054,80	32854,80

Niegowonice	-	7500,00	-	-	2500,00	-	1242,00	11242,00
Rokitno Szlacheckie	-	-	23000,00	-	11000,00	-	3004,00	46004,00
Turza	6000,00	-	-	-	3840,00	-	419,40	10259,40
Wiesiółka	-	7500,00	-	-	3000,00	-	184,50	10684,50

Do działań w zakresie ratownictwa medycznego przewidziane są również jednostki OSP z KRSG. Wszystkie jednostki OSP będące w KRSG są wyposażone w zestawy ratownictwa medycznego typu R1.

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa powiatu w zakresie ochrony przeciwpożarowej rejonu działania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Zawierciu za 2023 r.

2. Działalność Komisariatu Policji w Łazach

Teren podległy Komisariatowi to miejsko - wiejska Gmina Łazy, w skład której wchodzi miasto Łazy oraz 14 sołectw. Zajmowany obszar to 132,6 km² co stanowi 13,3 % powierzchni powiatu zawierciańskiego. Przez teren podległy Komisariatowi przebiegają drogi wojewódzkie nr 796 Zawiercie - Dąbrowa Górnicza oraz nr 790 Dąbrowa Górnicza - Pilica oraz Linia Kolejowa nr 1 Warszawa Centralna - Katowice.

Wybrane dane ze Sprawozdania rocznego Komendanta Powiatowego Policji w Zawierciu za 2023 r. dotyczące gminy Łazy:

- dokonano 173 zgłoszeń na Krajową mapę zagrożeń bezpieczeństwa, w tym 67 zgłoszeń potwierdzonych,
- zgłoszono 1975 interwencji,
- ujawniono 2147 wykroczeń,
- 32 wystąpienia do zarządców dróg w sprawie zmian lub nieprawidłowości infrastruktury drogowej.

Na terenie gminy miało miejsce 1 zdarzenie drogowe z udziałem pieszych, 2 z udziałem rowerzystów, 4 z udziałem motocyklistów 8 wypadków drogowych i 146 kolizji drogowych.

Wykrywalność przestępstw - Komisariat Policji w Łazach:

- przestępstwa ogółem - 71,6 %,
- przestępstwa pospolite - 46,2 %,
- przestępstwa kryminalne - 71,3 %,
- przestępstwa narkotykowe - 100 %.

XV. INNE INFORMACJE

1. Rozwój usług społecznych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodzin w gminie Łazy - realizacja projektu rozpoczęła się we wrześniu 2021 r. Celem projektu jest realizacja zadań dotyczących świetlicy środowiskowej, pełniącej formę usługową skierowaną na pomoc dla dzieci z rodzin zagrożonych marginalizacją społeczną. Świetlica funkcjonuje od 18.10.2021 r. przez 5 dni w tygodniu w godzinach popołudniowych, 25 dzieciom z rodzin wykluczonych zapewnia posiłek oraz organizację czasu wolnego, poprzez rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci, rozwój kultury osobistej, pracę nad poprawą sprawności fizycznej oraz rozwój umiejętności interpersonalnych w tym również rozwijanie zainteresowań. Realizacja projektu trwała do końca września 2023 r. Projekt zakończony i rozliczony. Całkowita wartość projektu wyniosła 1.087.733,95 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 1.011.592,57 zł.
2. Modernizacja dróg gminnych - RFIL - w ramach przedsięwzięcia w 2023 r. została:
  - wykonana przebudowa ul. ks. M. Szostka wraz z budową sieci kanalizacji ściekowej w układzie grawitacyjno-tłocznym w miejscowości Łazy. Termin zakończenia - kwiecień 2023 r. Zadanie współfinansowane również z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.
  - wykonana przebudowę ulicy Bocznej w Wysokiej - etap III.
3. „Dobudowa pomieszczeń przedszkolnych do budynku Szkoły Podstawowej w Chruszczobrodzie” zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Projekt polegał na dobudowie pomieszczeń przedszkolnych do budynku Szkoły Podstawowej w Chruszczobrodzie. Inwestycja dotyczyła rozbudowy i dostosowania budynku szkoły do nowego układu funkcjonalnego oddziału przedszkolnego działającego przy szkole. Zadanie zakończone w roku 2023 i rozliczone. Koszt inwestycji 1.914.437,37zł, w tym dofinansowanie 1.373.441,07zł.
4. W 2023 r. Gmina Łazy podpisała umowę o dofinansowanie realizacji zadania polegającego na utworzeniu miejsc opieki nad dziećmi w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 MALUCH+ 2022-2029. Zadanie polega na utworzeniu nowej instytucji opieki - Żłobka Miejskiego w Łazach w dwóch lokalizacjach: w budynku Szkoły Podstawowej nr 3 przy ulicy rtm. W. Pileckiego oraz w budynku Przedszkola Publicznego przy ulicy Topolowej. Prace budowlane polegać będą na dostosowaniu i adaptacji pomieszczeń do potrzeb żłobka w tym wymogów budowlanych, sanitarno-higienicznych, bezpieczeństwa, organizacji kuchni, szatni, ponadto zostanie zakupione wyposażenie. W ramach projektu powstanie 35 miejsc opieki tj.: 20 miejsc w SP nr 3 i 15 miejsc w Przedszkolu Publicznym nr 1. Wartość dofinansowania: żłobek przy ul. Topolowej - 610.507,52 zł, w tym dofinansowanie

KPO 537.930,00 zł i BP 72.577,52 zł. żłobek przy ul. rtm. W. Pileckiego - 814.010,02 zł, w tym dotacja z KPO 717.240,00 zł i BP 96.770,02 zł.

5. „Kolejówka”

Kontynuując prace dotyczące regulacji stanu prawnego drogi łączącej Łazy z Zawierciem przebiegającej wzdłuż torów PKP zwanej dalej „Kolejówką” w roku 2023 doszło do kolejnych spotkań z przedstawicielami PKP S.A. oraz władzami miasta Zawiercie i Starostwa Powiatowego w Zawierciu. PKP S.A. poinformowało, iż wnioskowane przez Gminę Łazy nieruchomości nie zostały przewidziane w tworzonym przez PKP S.A. Studium Wykonalności Projektu - „Prace na linii kolejowej na odcinku Zawiercie - Będzin, etap IV” i istnieje możliwość dalszego uzgadniania obrotu tymi nieruchomościami wewnątrz spółki PKP S.A. pod koniec roku przystąpiono do zlecenia wyceny przedmiotowych nieruchomości oraz analizy sposobu przekazania ich Gminie Łazy.

W zakresie działek pozostających we władaniu Skarbu Państwa Gmina Łazy w procesie komunalizacji objęła własność w większości nieruchomości zlokalizowanych w ciągu drogi Kolejowej.

6. Preferencyjna sprzedaż paliwa stałego (węgla)

W dniu 3 listopada 2022 r. weszła w życie Ustawa z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych, która umożliwiła włączenie się samorządów w proces zakupu, dystrybucji i sprzedaży węgla po preferencyjnych cenach.

Gmina Łazy kontynuowała w 2023r. realizację tego zadania. Kontynuowana była umowa dot. Zakupu węgla z Polską Grupą Górniczą. Sprzedano 2752,72 t węgla mieszkańcom gminy (w tym: 929,52 t - orzecha, 1038,92t, kostki, 705,86 t - ekogroszku, 78,42 t - groszku). Ustalona została cena sprzedaży 1.750,00 zł za 1 tonę węgla.

Gmina Łazy całość dochodów przeznacza na wydatki związane z zakupem, transportem, składowaniem i dystrybucją węgla do mieszkańców.

7. Komunikacja miejska

Gmina realizowała w 2023 r. w ramach koncesji komunikację funkcjonującą na liniach:

- Grabowa - Łazy - Rokitno Szlacheckie - Hutki-Kanki - Łazy - Skałbania,
- Łazy przez Głazówkę - Kazimierówka - Zawiercie - Łazy,
- Chruszczobród-Piaski - Chruszczobród - Wysoka - Łazy - Kuźnica Masłońska - Zawiercie - Chruszczobród-Piaski.

Na podstawie umowy z Funduszem Rozwoju Przewozów Autobusowych gmina Łazy otrzymywała dopłatę do transportu gminnego w wysokości 90 % poniesionych kosztów.

W ramach zawartego porozumienia z Górnośląskim Związkiem Metropolitarnym

realizowana jest komunikacja na 3 liniach: 609, 637 i 640.

Rada Miejska w Łazach Uchwałą NR L/329/2023 z dnia 24 maja 2023 r. podjęła decyzję w sprawie przystąpienia Gminy Łazy do Związku Powiatowo - Gminnego pod nazwą: „Jedźmy razem!”, a następnie Uchwałą nr L/330/2023 przyjęła statut Związku.

XVI. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ

Lp.	Numer i tytuł uchwały	Stan realizacji	Uwagi
1.	Uchwała nr XLV/281/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 03.01.2023 r. w sprawie utworzenie ośrodka wsparcia.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach
2.	Uchwała nr XLV/282/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 03.01.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały budżetowej Gminy Łazy na rok 2023.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
3.	Uchwała nr XLVI/283/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie ulgi w spłacie należności cywilnoprawnej.	Zrealizowano - udzielono ulgi	Odpowiedzialny Skarbnik
4.	Uchwała nr XLVI/284/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łazy na lata 2023-2032.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
5.	Uchwała nr XLVI/285/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały budżetowej Gminy Łazy na rok 2023.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
6.	Uchwała nr XLVI/286/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia w sprawie zmiany Uchwały Nr XIV/87/2020 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22 kwietnia 2020 r. w sprawie ustalenia zasad poboru opłaty skarbowej.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Skarbnik
7.	Uchwała nr XLVI/287/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie zatwierdzenia wniosku o wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na sfinansowanie objęcia udziałów w istniejącym Regionalnym Towarzystwie Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. z siedzibą w Chorzowie.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
8.	Uchwała nr XLVI/288/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr X/59/2019 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 30 października 2019 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Łazy.	W realizacji	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
9.	Uchwała nr XLVI/289/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie określenia innych sposobów udokumentowania wykonywania obowiązków pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości nieczystości ciekłych.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska

10.	Uchwała nr XLVI/290/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Łazy.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
11.	Uchwała nr XLVI/291/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie określenia górnych stawek opłat za usługi odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
12.	Uchwała nr XLVI/292/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XX/166/12 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 26 października 2012 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Łazy oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
13.	Uchwała nr XLVI/293/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXIV/217/17 Rady Miejskiej w Łazach w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach
14.	Uchwała nr XLVI/294/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie przyjęcia Programu Osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach
15.	Uchwała nr XLVI/295/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych programem wieloletnim „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 w formie pieniężnej.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach
16.	Uchwała nr XLVI/296/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie zwolnienia z obowiązku zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia z pomocy społecznej polegają na udzielaniu pomocy w formie posiłku w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach
17.	Uchwała nr XLVI/297/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie zatwierdzenia „Planu Rozwoju i Modernizacji	W realizacji	Odpowiedzialny Promax Spółka z o.o.

	Urządzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych na terenie Miasta i Gminy Łazy na lata 2023-2025".		
18.	Uchwała nr XLVI/298/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie nadania nazwy ulicy drodze wewnętrznej na terenie Gminy Łazy w miejscowości Rokitno Szlacheckie.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarowania Nieruchomościami
19.	Uchwała nr XLVI/299/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie zmiany Statutów Sołectw.	Zrealizowano	Rada Miejska w Łazach
20.	Uchwała nr XLVI/300/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Burmistrza Łaz.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Ogólnoadministracyjny
21.	Uchwała nr XLVI/301/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach
22.	Uchwała nr XLVI/302/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie rozpatrzenia petycji.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Ogólnoadministracyjny
23.	Uchwała nr XLVI/303/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr II/4/2018 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29 listopada 2018 roku w sprawie ustalenia składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Łazach.	Zrealizowano	Rada Miejska w Łazach
24.	Uchwała nr XLVI/304/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr II/8/2018 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29 listopada 2018 roku w sprawie ustalenia składu osobowego Komisji Spraw Społecznych, Zdrowia, Oświaty, Kultury i Sportu Rady Miejskiej w Łazach.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Edukacji, Kultury, Sportu i Zdrowia
25.	Uchwała nr XLVI/305/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie przyjęcia planu pracy Rady Miejskiej w Łazach na 2023 rok.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Ogólnoadministracyjny
26.	Uchwała nr XLVI/306/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie przyjęcia planu pracy i planu kontroli Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Łazach na 2023 rok.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Ogólnoadministracyjny
27.	Uchwała nr XLVI/307/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.01.2023 r. w sprawie przyjęcia planów pracy Komisji Rady Miejskiej w Łazach na 2023 rok.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Ogólnoadministracyjny
28.	Uchwała nr XLVII/308/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22.02.2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łazy na lata 2023 – 2032.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
29.	Uchwała nr XLVII/309/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22.02.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały budżetowej Gminy Łazy na rok 2023.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik

30.	Uchwała nr XLVII/310/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22.02.2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie ulgi w spłacie należności cywilnoprawnej.	Zrealizowano - udzielono ulgi	Odpowiedzialny Skarbnik
31.	Uchwała nr XLVII/311/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22.02.2023 r. w sprawie uchylenia Uchwały Nr XXVIII/174/2021 Rady Miejskiej w Łazach z 25 sierpnia 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Łazy.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
32.	Uchwała nr XLVII/312/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22.02.2023 r. w sprawie „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Łazy w 2023 roku.”	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
33.	Uchwała nr XLVII/313/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22.02.2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy.	W realizacji	Odpowiedzialny Wydział Gospodarowania Nieruchomościami
34.	Uchwała nr XLVII/314/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22.02.2023 r. w sprawie zaliczenia drogi do kategorii dróg gminnych oraz nadania nazwy.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarowania Nieruchomościami
35.	Uchwała nr XLVIII/315/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22.03.2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łazy na lata 2023 – 2032	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
36.	Uchwała nr XLVIII/316/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22.03.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały budżetowej Gminy Łazy na rok 2023.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
37.	Uchwała nr XLVIII/317/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22.03.2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach
38.	Uchwała nr XLVIII/318/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22.03.2023 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia - Klubie „Senior +”.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach
39.	Uchwała nr XLVIII/319/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22.03.2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu miasta i gminy Łazy”.	W realizacji	Odpowiedzialny Wydział Gospodarowania Nieruchomościami
40.	Uchwała nr XLVIII/320/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22.03.2023 r. w sprawie nadania	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział

	nazwy skwerowi na terenie Gminy Łazy w miejscowości Rokitno Szlacheckie.		Gospodarowania Nieruchomościami
41.	Uchwała nr XLVIII/321//2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 22.03.2023 r. w sprawie rozpatrzenia petycji.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Ogólnoadministracyjny
42.	Uchwała nr XLIX/322/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 26.04.2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łazy na lata 2023 – 2032.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
43.	Uchwała nr XLIX/323/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 26.04.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały budżetowej Gminy Łazy na rok 2023.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
44.	Uchwała nr XLIX/324/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 26.04.2023 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej Centrum Usług Wspólnych z siedzibą w Łazach oraz nadania jej Statutu.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Centrum Usług Wspólnych w Łazach
45.	Uchwała nr L/325/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 24.05.2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łazy na lata 2023 – 2032.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
46.	Uchwała nr L/326/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 24.05.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały budżetowej Gminy Łazy na rok 2023.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
47.	Uchwała nr L/327/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 24.05.2023 r. w sprawie zmiany Uchwała Nr VIII/70/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29 czerwca 2015 roku w sprawie ustalenia zasad poboru podatku rolnego, podatku leśnego i podatku od nieruchomości.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Skarbnik
48.	Uchwała nr L/328/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.05.2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie i realizację przez Gminę Łazy projektu partnerskiego pn. „Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii w podregionie sosnowieckim - Irządze, Łazy, Poręba, Sosnowiec, Szczekociny, Zawiercie - etap II”.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Rozwoju i Komunikacji Społecznej
49.	Uchwała nr L/329/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 24.05.2023 r. w sprawie przystąpienia Gminy Łazy do Związku Powiatowo-Gminnego pod nazwą „Jedźmy razem”.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
50.	Uchwała nr L/330/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 24.05.2023 r. w sprawie przyjęcia statutu Związku Powiatowo-Gminnego pod nazwą „Jedźmy razem”.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
51.	Uchwała nr L/331/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 24.05.2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
52.	Uchwała nr L/332/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 24.05.2023 r. w sprawie zaliczenia	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Nieruchomościami

	drogi do kategorii dróg gminnych oraz nadania nazwy.		
53.	Uchwała nr L/333/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 24.05.2023 r. w sprawie wniesienia skargi na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Śląskiego.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach
54.	Uchwała nr LI/334/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 14.06.2023 r w sprawie wotum zaufania dla Burmistrza Łaz.	Udzielono wotum zaufania	Rada Miejska w Łazach
55.	Uchwała nr LI/335/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 14.06.2023 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdań finansowych Gminy Łazy za 2022 rok wraz ze sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu za rok 2022.	Zatwierdzono sprawozdanie finansowe i sprawozdanie roczne z wykonania budżetu	Odpowiedzialny Skarbnik
56.	Uchwała nr LI/336/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 14.06.2023 r. w sprawie udzielenia Burmistrzowi Łaz absolutorium z tytułu wykonania budżetu Gminy Łazy za 2022 rok.	Udzielono absolutorium	Odpowiedzialny Skarbnik
57.	Uchwała nr LI/337/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 14.06.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały budżetowej Gminy Łazy za 2023 rok.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
58.	Uchwała nr LI/338/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 14.06.2023 r. w sprawie określenia jednostek budżetowych, źródeł dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku i ich przeznaczenia oraz sposobu i trybu sporządzania planów finansowych dla wydzielonych rachunków dochodu.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Skarbnik
59.	Uchwała nr LI/339/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 14.06.2023 r. w sprawie powołania zespołu opiniującego kandydatów na ławników.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Ogólnoadministracyjny
60.	Uchwała nr LI/340/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 14.06.2023 r. w sprawie nadania nazwy ulicy drodze wewnętrznej na terenie Gminy Łazy w miejscowości Hutki-Kanki.		Odpowiedzialny Wydział Gospodarowania Nieruchomościami
61.	Uchwała nr LII/341/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29.06.2023 r. w sprawie przyjęcia regulaminu naboru i warunków udziału w projekcie: „Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii w podregionie sosnowieckim – Irządze, Łazy, Poręba, Sosnowiec, Szczekociny, Zawiercie – etap II”.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Rozwoju i Komunikacji Społecznej
62.	Uchwała nr LII/342/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29.06.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały budżetowej Gminy Łazy na rok 2023.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
63.	Uchwała nr LIII/343/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 09.08.2023 r. w sprawie określenia zasad udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Skarbnik
64.	Uchwała nr LIII/344/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 09.08.2023 r. w sprawie zmiany	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik

	Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łazy na lata 2023 – 2032.		
65.	Uchwała nr LIII/345/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 09.08.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały budżetowej Gminy Łazy na rok 2023.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
66.	Uchwała nr LIII/346/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 09.08.2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach
67.	Uchwała nr LIV/347/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 17.08.2023 r. w sprawie przyjęcia zasad przeprowadzania naboru wniosków o zawarcie umowy najmu, w tym określenia dodatkowych kryteriów pierwszeństwa, zasad przeprowadzania oceny punktowej, maksymalnej wysokości miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego i obowiązkowej kaucji dla mieszkań budowanych z wykorzystaniem finansowania zwrotnego i wsparcia z Funduszu Dopłat.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
68.	Uchwała nr LV/348/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 21.08.2023 r. w sprawie zmiany uchwały nr LIV/347/2023 z dnia 17.08.2023 r. w sprawie przyjęcia zasad przeprowadzania naboru wniosków o zawarcie umowy najmu, w tym określenia dodatkowych kryteriów pierwszeństwa, zasad przeprowadzania oceny punktowej, maksymalnej wysokości miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego i obowiązkowej kaucji dla mieszkań budowanych z wykorzystaniem finansowania zwrotnego i wsparcia z Funduszu Dopłat.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
69.	Uchwała nr LVI/349/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 27.09.2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łazy na lata 2023 – 2032.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
70.	Uchwała nr LVI/350/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 27.09.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały budżetowej Gminy Łazy na rok 2023.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
71.	Uchwała nr LVI/351/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 27.09.2023 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Skarbnik
72.	Uchwała nr LVI/352/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 27.09.2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie ulgi w spłacie należności cywilnoprawnej.	Zrealizowano – udzielono ulgi	Odpowiedzialny Skarbnik
73.	Uchwała nr LVI/353/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 27.09.2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie ulgi w spłacie należności cywilnoprawnej.	Zrealizowano – udzielono ulgi	Odpowiedzialny Skarbnik
74.	Uchwała nr LVI/354/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 27.09.2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie ulgi w spłacie należności cywilnoprawnej.	Zrealizowano – udzielono ulgi	Odpowiedzialny Skarbnik

75.	Uchwała nr LVII/355/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.10.2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łazy na lata 2023-2032	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik.
76.	Uchwała nr LVII/356/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.10.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały budżetowej Gminy Łazy na rok 2023.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
77.	Uchwała nr LVII/357/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.10.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XI/87/15 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz zwolnień od podatku od nieruchomości.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Skarbnik
78.	Uchwała nr LVII/358/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.10.2023 r. w sprawie przyznania dotacji celowej z budżetu Gminy Łazy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Wydział Gospodarowania Nieruchomościami
79.	Uchwała nr LVII/359/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.10.2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie ulgi w spłacie należności cywilnoprawnej.	Zrealizowano - udzielono ulgi	Odpowiedzialny Skarbnik
80.	Uchwała nr LVII/360/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.10.2023 r. w sprawie wyboru ławników na kadencję 2024-2027.	Zrealizowano	Rada Miejska w Łazach
81.	Uchwała nr LVII/361/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25.10.2023 r. w sprawie wyboru ławników na kadencję 2024-2027.	Zrealizowano	Rada Miejska w Łazach
82.	Uchwała nr LVIII/362/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29.11.2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łazy na lata 2023 – 2032	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
83.	Uchwała nr LVIII/363/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29.11.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały budżetowej Gminy Łazy na rok 2023.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
84.	Uchwała nr LVIII/364/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29.11.2023 r. w sprawie zmiany Uchwały nr XIII/79/2020 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Łazy i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.	W realizacji	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
85.	Uchwała nr LVIII/365/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29.11.2023 r. w sprawie „Programu współpracy Gminy Łazy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia	W realizacji	Odpowiedzialny Wydział Edukacji, Kultury, Sportu i Zdrowia

	24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024”.		
86.	Uchwała nr LVIII/366/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29.11.2023 r. w sprawie upoważnienia Zarządu PROMAX Spółka z o.o. z siedzibą w Łazach do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Promax Spółka z o.o.
87.	Uchwała nr LVIII/367/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29.11.2023 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 dla mieszkańców Gminy Łazy.	W realizacji	Odpowiedzialny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach
88.	Uchwała nr LVIII/368/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29.11.2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych programem wieloletnim „POSILEK W SZKOLE I W DOMU NA LATA 2024-2028” w formie pieniężnej.	W realizacji	Odpowiedzialny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach
89.	Uchwała nr LVIII/369/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29.11.2023 r. w sprawie zwolnienia z obowiązku zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia z pomocy społecznej w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.	W realizacji	Odpowiedzialny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach
90.	Uchwała nr LVIII/370/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 29.11.2023 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach dla bezdomnych.	Zrealizowano	Odpowiedzialny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach
91.	Uchwała nr LIX/371/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 18.12.2023 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łazy na lata 2024-2033.	Zrealizowano - opisano w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu za rok 2023	Odpowiedzialny Skarbnik
92.	Uchwała nr LIX/372/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 18.12.2023 r. UCHWAŁA BUDŻETOWA GMINY ŁAZY NA ROK 2024.	W realizacji	Odpowiedzialny Skarbnik
93.	Uchwała nr LIX/373/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 18.12.2023 r. w sprawie przyjęcia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Łazy na lata 2023-2027”.	W realizacji	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska
94.	Uchwała nr LIX/374/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 18.12.2023 r. w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Łazy na lata 2023 -2032”.	W realizacji	Odpowiedzialny Wydział Gospodarki Komunalnej, Lokalowej i Ochrony Środowiska

Opracowanie: Urząd Miejski w Łazach.

Raport opracowano w oparciu o materiały źródłowe komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Łazach, jednostek organizacyjnych gminy, spółek i innych instytucji. Raport

o Stanie Gminy za 2023 r. zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2023 r., o ile w tekście nie zaznaczono inaczej.